

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra matematiky

Diplomová práce

Návrh pracovních listů pro výuku finanční
matematiky na SŠ - finanční úvěrové
a pojistné produkty, práva spotřebitele

Vypracoval: Jakub Maršán

Vedoucí práce: RNDr. Vladimíra Petrášková, Ph.D.

České Budějovice, 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci na téma Návrh pracovních listů pro výuku finanční matematiky na SŠ - finanční úvěrové a pojistné produkty, práva spotřebitele jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 22.10.2015

.....

Poděkování

Chtěl bych poděkovat RNDr. Vladimíře Petráškové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce za vedení, připomínky a čas, který mi věnovala. Mé poděkování patří též mé rodině a blízkým přátelům za podporu a pomoc během studia.

Anotace v českém jazyce

Cílem práce je vytvoření pracovních listů, které budou určeny pro výuku vybraných témat z finanční matematiky na střední škole. Práce je zaměřena na úvěrové produkty (spotřebitelské úvěry, splátkový prodej, hypotéky), pojistné produkty (životní i neživotní pojištění) a na práva spotřebitele a vychází z rámcových vzdělávacích programů pro gymnázia.

Annotation

The aim of the thesis is devoted to creation of working sheets which are designed to teach selected topics of financial mathematics at high school. The thesis will focus on loan products (consumer loans, hire purchase, mortgage) insurance products (life and non-life insurance) and the rights of consumers. The thesis issues on the framework educational programs for high schools.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. CÍL A METODIKA PRÁCE	6
3. PŘEHLED O SOUČASNÉM STAVU PROBLEMATIKY	8
3.1 RÁMCOVĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	8
3.1.1 SYSTÉM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ	8
3.1.2 FINANČNÍ GRAMOTNOST V RVP PRO GYMNÁZIA	9
3.2 VÝZKUM PISA	14
3.2.1 FINANČNÍ GRAMOTNOST VE VÝZKUMU PISA	14
4. PRACOVNÍ LISTY	15
4.1 DRUHY PRACOVNÍCH LISTŮ A TYPY ÚLOH V PRACOVNÍCH LISTECH	17
5. VÝSLEDKY PRÁCE	20
5.1 SOUBOR PRACOVNÍCH LISTŮ	20
5.2 VÝZKUM	121
5.2.1 VÝSLEDKY VÝZKUMU	125
5.2.1.1 ÚVODNÍ TESTOVÁNÍ	125
5.2.1.2 DRUHÉ TESTOVÁNÍ	128
5.2.1.3 TŘETÍ TESTOVÁNÍ	130
5.2.1.4 SHRNUÍ TESTOVÁNÍ	131
6. ZÁVĚR	137
7. LITERATURA A ZDROJE	139

1. ÚVOD

Diplomová práce je věnovaná vybraným tématům z oblasti finanční gramotnosti. Cílem diplomové práce je vytvořit sadu pracovních listů, která je určena pro výuku žáků na středních školách, a jejich otestování na SŠ. Pracovní listy budou zaměřeny na spotřebitelské úvěry (bankovní, nebankovní), splátkový prodej, hypoteční úvěry (klasická hypotéka, americká hypotéka), pojištění a práva spotřebitele.

První část práce je věnována představení rámcově vzdělávacího programu pro gymnázia a školního vzdělávacího programu s podrobnějším zaměřením na jejich části, které obsahují finanční gramotnost, tj. především oblast Člověk a svět a Matematika. Dále se čtenář seznamuje s výsledky výzkumu PISA, který byl v roce 2012 zaměřen na mapování úrovně finanční gramotnosti.

Ve druhé části práce najdeme pracovní listy. Každý pracovní list se skládá ze tří částí. V první části pracovního listu je uvedeno téma, kterým se zabývá. Dále jeho cíl, mezipředmětové vztahy, klíčové kompetence, které rozvíjíme využitím pracovního listu a metodický a didaktický komentář pro učitele. Druhá část pracovního listu je určena žákům. Třetí část pracovního listu je věnovaná učitelům. Jsou v ní uvedeny možné postupy a řešení. Řešené příklady jsou doprovázeny slovním komentářem, vysvětlujícím jednotlivé postupy a objasňujícím určité početní operace a kroky.

Třetí část práce obsahuje výsledky výzkumu, který byl zaměřen na zjištění znalostí z oblasti práva spotřebitele na Vyšší odborné a Střední škole, s. r. o. v Českých Budějovicích. Při testování bylo použito vytvořených pracovních listů s danou tematikou.

2. CÍL A METODIKA PRÁCE

Cíl diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce je vytvořit pracovní listy pro výuku finanční matematiky na SŠ - finanční úvěrové a pojistné produkty, práva spotřebitele. Sada pracovních listů je určena pro výuku žáků na středních školách. Pracovní listy obsahují úlohy týkající se spotřebitelských úvěrů (bankovní, nebankovní), splátkového prodeje, hypotečních úvěrů (klasická hypotéka, americká hypotéka), pojištění a práva spotřebitele.

Dílčím cílem diplomové práce je otestování vybraných pracovních listů.

Metodika diplomové práce

Tvorba pracovních listů

Při tvorbě pracovních listů se vycházelo z RVP pro gymnázia. Každý pracovní list se skládá ze tří částí. V první části pracovního listu je uvedeno téma, kterým se zabývá. Dále jeho cíl, mezipředmětové vztahy, klíčové kompetence, které rozvíjíme využitím pracovního listu a metodický a didaktický komentář pro učitele. Druhá část pracovního listu je určena žákům. Třetí část pracovního listu využijí učitelé, kteří v ní najdou možné postupy a řešení úloh.

Testování pracovních listů

Vytvořené pracovní listy budou ověřeny na Vyšší odborné škole a Střední škole s. r. o. Vyjdeme ze skutečnosti, že od září 2013 jsou školy povinni dle RVP ZŠ žáky seznámit s problematikou finanční gramotnosti. Výzkum se zaměří na zjištění znalostí žáků z oblasti práva spotřebitele. Při testování budou využity vytvořené pracovní listy s danou tematikou. Výzkum se bude skládat ze tří testování.

Při úvodním testování vypracují žáci pracovní list na téma Práva spotřebitele na základě svých zkušeností a znalostí ze základních škol. Po vyplnění pracovního listu

proběhne diskuze, kdy bude zjišťováno, s jakými cvičeními příp. typy úloh měli žáci největší problémy a proč.

Ve druhé části výzkumu budou žáci v průběhu dvou vyučovacích hodin seznámeni s problematikou týkající se práva spotřebitele. Výklad bude doplněn názornými ukázkami, které vycházejí z praxe.

Týden po prvních dvou výše zmíněných fázích výzkumu bude žákům zadán stejný pracovní list, který znovu vyplní. Poslední testování pracovního listu proběhne po 4 týdnech.

3. PŘEHLED O SOUČASNÉM STAVU PROBLEMATIKY

3. 1 RÁMCOVĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

3.1.1 SYSTÉM KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTŮ

Dle RVP pro gymnázia (MŠMT, 2013, [5]):

„V souladu s novými principy kurikulární politiky, zformulovanými v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize) a zakotvenými v zákoně č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), se do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních – státní a školní.

Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují Národní program vzdělávání (NPV) a rámcové vzdělávací programy (RVP). Zatímco NPV formuluje požadavky na vzdělávání, které jsou platné v počátečním vzdělávání jako celku, RVP vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy (pro předškolní, základní a střední vzdělávání).

Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách. Školní vzdělávací program si vytváří každá škola podle zásad stanovených v příslušném RVP.“

3.1.2 FINANČNÍ GRAMOTNOST V RVP PRO GYMNÁZIA

Finanční gramotnost se prolíná vzdělávacími oblastmi celého RVP GSP. Hlavní těžiště finanční gramotnosti spolu s trhem práce a pracovními vztahy je obsaženo v oblasti Člověk a svět práce [5], kde je uvedeno:

Charakteristika vzdělávací oblasti

„Ve svém budoucím profesním životě se žák neobejde bez základních znalostí tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie a vlivu a globalizace světového trhu ani bez znalostí světové ekonomiky.

Stále se vyvíjející legislativa a vztahy na ekonomickém trhu i na trhu práce od něj vyžadují, aby dokázal teoretické znalosti vždy aplikovat na aktuální situaci v ekonomice, aby nepodléhal povrchnímu úsudku, ale byl schopen aktuální situaci správně analyzovat a reagovat na ni. Proto klade tato vzdělávací oblast velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setkává v médiích. To předpokládá dovednost používat moderní informační technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde.

Vzdělávání v oblasti Člověk a svět práce klade velký důraz na mezipředmětové vztahy a využívá dosavadní získané vědomosti a dovednosti žáků z jiných oblastí.“

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

„Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání;
- zodpovědnému využití možností sociálního státu;
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky s ohledem na vlastní možnosti a potřeby;

- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuální mediální informace při analýze české i světové ekonomiky;
- pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky;“

Vzdělávací obsah

TRŽNÍ EKONOMIKA

Očekávané výstupy

žák

- vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu
- stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky
- rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky
- rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější
- posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním
- uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění
- analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu

Učivo

- **základní ekonomické pojmy** – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky
- **ekonomické subjekty** – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání
- **marketing** – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE

Očekávané výstupy

žák

- objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu
- rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje
- uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění
- na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů
- vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace brání
- uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok
- objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií

Učivo

- **fiskální politika** – státní rozpočet, daňová soustava
- **monetární politika ČNB** – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP
- **sociální politika** – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti

FINANCE

Očekávané výstupy

žák

- používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku
- uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů
- rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti
- navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti
- na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)

- navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč
- vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení
- vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN
- vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby, objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank
- využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku

Učivo

- **peníze** – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza
- **hospodaření domácnosti** – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele
- **finanční produkty** – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz; řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing; úrokové sazby, RPSN; pojištění
- **bankovní soustava** – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví“

Dále můžeme v RPV GSP najít velmi úzký vztah finanční gramotnosti a matematiky a to především ve vzdělávacím obsahu věnujícím se [5]:

PRÁCE S DATY, KOMBINATORIKA, PRAVDĚPODOBNOST

Očekávané výstupy

žák

- diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení
- volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)

- reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám

Učivo

- **práce s daty** – analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka)

ZÁVISLOSTI A FUNKČNÍ VZTAHY

Očekávané výstupy

žák

- načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti
- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností
- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů
- aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi
- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí
- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech
- interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice

Učivo

- **obecné poznatky o funkcích** – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí
- **funkce** – lineární funkce, kvadratická funkce, funkce absolutní hodnota, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina, exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi
- **posloupnost** – určení a vlastnosti posloupností, aritmetická a geometrická posloupnost

3.2 VÝZKUM PISA

PISA je mezinárodní výzkum pořádaný Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Jde o globální výzkum, který zkoumá znalosti a dovednosti patnáctiletých žáků, což ve většině zemí odpovídá žákům posledních ročníků základních škol. Průzkum odstartoval v roce 2000, kdy byl zaměřen na zkoumání mateřského jazyka, o tři roky později se výzkum poprvé zabývá oblastí matematiky. Hlavní těžiště výzkumu je soustředěno na testování aplikace naučených znalostí v praxi, úlohy vycházejí z reálných situací každodenního života. Do výzkumu jsou zařazeny tři oblasti zkoumání – mateřský jazyk, matematika (řadí se do ní i finanční gramotnost) a přírodní vědy. Po třech letech probíhá výzkum zaměřený na jednu oblast, což znamená, že ke zkoumání úrovně matematické a finanční gramotnosti dochází jednou za devět let.

3.2.1 FINANČNÍ GRAMOTNOST VE VÝZKUMU PISA

Zatím poslední testování, v roce 2012, bylo zaměřeno na testování matematické gramotnosti. V tomto roce si státy mohly zvolit, zda chtějí hodnotit žáky i ve finanční gramotnosti. Této možnosti využilo 18 zemí (29 000 žáků) a žáci z České republiky se v něm zařadili na 6. místo s nadprůměrně lepšími výsledky než je průměr zemí OECD. Při bližším porovnání výsledků nacházíme poměrně vysoký podíl českých žáků (10 %), kteří nedosáhli ani základní úrovně finanční gramotnosti (průměr zemí OECD je 15 %) a 2,5% žáků se nezařadila ani na nejnižší (první) úroveň testů. Přitom stejně vysoký podíl žáků dosáhl nejvyšší (páté) úrovně.

Z dotazníků, které jsou součástí šetření, je zřejmé, že se do testování přihlásily především školy, které s finanční gramotností zkušenosti mají a které k ní své žáky vedou. Kolem 83 % českých žáků uvedlo, že absolvovalo výuku finanční gramotnosti. Přes 40 % českých žáků mělo zajištěno finanční vzdělávání více než 2 roky. V zajištění finančního vzdělání jsme podle šetření byli druzí nejlepší, hned po Slovensku, které ale v celkovém hodnocení výsledků skončilo na 16. místě. Podle ředitelů škol cca 73 % testovaných českých žáků navštěvovalo školy, kde alespoň někteří učitelé absolvovali další vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti. I v tomto zjištění byla Česká republika v čele žebříčku, před námi byla pouze Belgie (Vlámsko). [3]

4. PRACOVNÍ LISTY

Pracovní listy jsou účelnou pomůckou ve vyučování. Řadíme je mezi výukové metody práce s učebním textem. Před jejich vytvářením je nutné vzít v potaz několik základních faktorů:

- pro koho jsou pracovní listy určeny – zda jsou vytvořeny pro jednotlivce, skupinu žáků, menší třídy, ... a jaký je věk žáků (v závislosti na věku žáků musíme vhodně formulovat jednotlivé úkoly v pracovních listech a zvolit vhodnou motivaci)
- za jakým účelem jsou vytvořeny – motivační fáze k zavedení nového učiva, opakování, procvičování, samostatná práce, řešení problémů,
- v jakém prostředí budou listy využity – ve třídě, atriu, přírodě, muzeu, ...
- jaká je časová dotace

Dle autorů [16] musíme při tvorbě pracovních listů dodržovat tyto didaktické zásady:

Obsah pracovních listů musí být v souladu s obsahem, cíli konkrétního odborného předmětu a se současným vědeckým poznáním. Pracovní listy přizpůsobujeme věku žáka a jeho schopnostem, protože využití PL má motivovat zájem žáků o téma, naopak jejich nadměrné používání nebo příliš těžké úkoly mohou způsobit opačný efekt.

Pracovní listy mají podporovat aktivitu žáků, poskytovat podněty na jejich samostatnou práci a dostatek možností kontrolovat vlastní výsledky. Žák by při plnění úkolů měl nabyté teoretické vědomosti aplikovat v praxi.

Obtížnost úloh musí být odstupňovaná. Zadání úkolů v pracovních listech mají být formulována stručně a jasně. Jednotlivé úlohy mají být koncipovány pro danou skupinu žáků zajímavě. Do úloh v pracovních listech je potřeba adekvátně vkládat otevřené otázky, aby žáci měli možnost projevit vlastní tvořivost a formulovat své myšlenky.

Nesmíme zapomenout doplnit pracovní listy dostatkem dokumentačního materiálu, obrázkových prostředků a různých typů her (obrázky, ilustrace, tabulky, schémata, fotografie, grafy, křížovky, doplňovačky, ...),

V neposlední řadě při sestavování pracovních listů je potřebné dbát na ergonomické parametry (např. vhodná velikost a typ písma, využívání barev).

Dle stejných autorů pracovní listy musí splňovat určité funkce, které ovlivní průběh a výsledky učení.

Často opomíjenou funkcí při tvorbě pracovních listů je motivační funkce - dobře zpracovaný pracovní list vzbuzuje zájem u žáka a často rozhoduje o úrovni vypracování a trvalosti získaných znalostí, což značně ovlivňuje i regulační funkce, podle které pracovní list musí být přiměřený věku žáků a učivo členit do částí podle logické návaznosti.

Důležitými funkcemi jsou aplikační, integrační a inovační funkce. Pracovní listy plní tyto funkce, pokud obsahují učivo, které je aktuální, obsahuje příklady ze života využitelné v praxi, při jejich řešení používá mezipředmětové vztahy. Aby učitel seznámil žáky s nejnovějšími poznatky vědy a techniky, pracovní listy průběžně doplňuje a inovuje.

Pokud jsou pracovní listy správně používány, naplní jimi žák funkci kontrolní a komunikační. Žák využívá text, kontrolní otázky a úlohy pro vlastní zpětnou vazbu, zjišťuje, co pochopil a co ne, učí se vzájemné spolupráci a komunikaci.

4.1 DRUHY PRACOVNÍCH LISTŮ A TYPY ÚLOH V PRACOVNÍCH LISTECH

Pracovní listy se liší dle účelu vytvoření a dle toho se volí využití typy úloh. Vosičková [13] rozlišuje pracovní listy pro:

- vyhledávání informací z učebnic a encyklopedií - takové listy obsahují odkazy na literaturu, tabulky, texty s chybějícími slovy, popis obrázků a schémat,
- opakování probraného učiva - studenti si při vyplňování listu osvěží již získané vědomosti,
- procvičování - takové listy obsahují úlohy procvičující, upevňující, případně rozvíjející právě probíranou látku,
- shrnutí a poukázání na souvislosti - takové listy obsahují úlohy, které na sebe logicky navazují a napomáhají tak studentům k pochopení souvislostí; obsahují úlohy aplikující získané vědomosti do praktického života; nabízí se zde také možnost uplatnit mezipředmětové vztahy,
- zjišťování vědomostí - takové listy mohou obsahovat všechny typy úloh, nejčastěji však úlohy s otevřenou odpovědí a úlohy na třídění; zařazení různých přesmyček, doplňovaček a křížovek není v tomto typu listu příliš vhodné.

Ve své práci Vosičková [13] dělí typy úloh v pracovních listech na:

- úlohy s otevřenou odpovědí - studenti si musí sami uvědomit a správně popsat určitý jev nebo určitý jev vysvětlit,
- úlohy s uzavřenou odpovědí - studenti vybírají správnou odpověď z několika možností,
- přiřazovací úlohy - studenti k sobě přiřazují pojmy podle předem stanoveného požadavku,
- uspořádací úlohy - studenti seřadí pojmy podle předem stanoveného požadavku,

- rozřídovací úlohy - studenti třídí podle stanoveného pravidla soubor pojmů do jednotlivých skupin,
- úlohy vedoucí k pozorování trendů a k pokusům.

5. VÝSLEDKY PRÁCE

5.1 SOUBOR PRACOVNÍCH LISTŮ

Pracovní listy v této práci jsou sestaveny primárně pro žáky středních škol, ale většinu úkolů lze využít i v 8. a 9. ročníku ZŠ, za předpokladu že probíhá na těchto školách výuka finanční gramotnosti.

V současné době se uvedené úkoly dají vypracovat samostatně s pomocí Internetu a odborné literatury, ale i přesto je doporučeno v metodickém a didaktickém komentáři řadu úkolů vypracovávat alespoň ve dvojicích a poté metodou brainstormingu s pomocí učitele prodiskutovat s celou třídou. Díky tomuto rozvíjíme mimo kompetence k řešení problémů a kompetence pracovní i další kompetence (kompetence komunikativní a kompetence sociální a personální). Učitel by měl klást důraz na mezipředmětové vztahy, aplikaci naučených znalostí v praktických úlohách a využitelnost v praxi.

Vytvořené pracovní listy lze využít v různých fázích osvojování si nových znalostí – motivační část, samostatná práce, procvičování, opakování. Podobně se liší i prostředí a pomůcky, které žáci potřebují, aby mohli úkoly vypracovat. Některé úkoly žáci vypracovávají ve třídě, jiné v počítačové učebně nebo v prodejnách či bankovních a nebankovních společnostech. Podle náročnosti úkolů se odvíjí i časová dotace – některé úkoly žáci vyřeší rovnou ve škole a naopak ke zpracování úkolů, kde mají žáci navštívit společnosti a zjistit jejich nabídky nebo mají v určitém období sledovat daný trend, potřebují více času. Rovněž úlohy komplexního charakteru se doporučuje zařadit jako domácí úkoly, aby žáci měli dostatek času promyslet a vypracovat zadaná cvičení.

Výše zmíněné se může měnit dle určitých faktorů – skladba třídy, materiální vybavení, vzniklé okolnosti, osobnost učitele, vyučovací styl a metody,.... Z uvedených determinantů nejvíce záleží na učiteli a na zvolených výukových prostředcích. Pokud

učitel při výuce používá pracovní listy častěji a vede žáky k samostatnému řešení úkolů, tak vypracování uvedených úkolů zabere méně času, jejich řešení bude efektivnější a následná diskuze bude přínosnější.

V uvedených pracovních listech se snažím kombinovat různé typy úloh a kladu důraz na jejich celkovou komplexnost a provázanost.

Převážná část úloh je zaměřena na samostatné nebo skupinové zpracování pomocí Internetu, učebnic a encyklopedií nebo tyto úlohy může učitel použít k procvičení a zopakování již dříve probraného učiva. Ke konci pracovních listů jsou zařazeny úlohy komplexního charakteru, které ověřují znalost učiva a schopnost žáků aplikovat naučené poznatky v praxi.

V pracovních listech převažují úlohy s otevřenou odpovědí, díky kterým se žáci učí formulovat své odpovědi a následnou diskuzí vyjadřovat své názory, které podkládají věcnými argumenty. PL obsahují i úlohy přiřazovací, uspořádací a rozřídovací, např. napište do tabulky, které společnosti řadíme mezi bankovní společnosti a jaké mezi nebankovní nebo vyberte typy pojištění / úvěrů, které jsou v dané situaci nejvhodnější a naopak které méně, Mezi uvedenými úlohami se vyskytují i úlohy, které vedou ke sledování určitého trendu – porovnejte, jak se vyvíjí RPSN ve vztahu k úrokové sazbě ve sledovaném období.

PRACOVNÍ LIST 1 – FINANČNÍ PRODUKTY (ÚVĚRY) A RPSN

Název aktivity: FINANČNÍ PRODUKTY (ÚVĚRY) A RPSN

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí, řešení lineárních rovnic, procenta.

Cíl aktivity:

- žák by měl získat obecné informace týkající se finančních produktů (úvěrů) a RPSN,
- žák je schopen posoudit, zda je žádoucí čerpat finanční úvěr, dokáže plnit závazky smlouvy a splácet úvěr,
- na základě RPSN, koeficientu navýšení a úrokové sazbu by měl žák dokázat zhodnotit výhodnost úvěru,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí potřebnost a účelnost úvěru a vlastní možnost splácet úvěr,
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list se dělí na dvě kapitoly - „PŮJČIT SI, ČI NEPŮJČIT?“ a „NAVÝŠENÍ“.

První kapitolu využijeme jako motivační část při zavádění problematiky úvěrů. Žáci jednotlivě vyplní úkoly a), b), c), d) dle svých dosavadních znalostí. Poté následuje společný brainstorming, na základě něhož si žáci do svých listů doplňují další možnosti, které uvedli jejich spolužáci a vyučující.

Zvýšenou pozornost věnujeme cvičení c), ve kterém mají žáci vyplňovat výhody a nevýhody půjčování si peněz. Důležité je, aby si žáci z tohoto cvičení odnesli varování z uzavírání úvěrů – ve většině případů musejí zaplatit vyšší obnos peněz, než ten který si půjčili, dalším kritickým místem je podpis smlouvy o uzavření úvěru, kde často společnosti uvádějí jen odkazy na zákony a nařízení nebo poznámky pod čarou, které pro klienta mohou znamenat další komplikace, např. při neschopnosti splácet úvěr nebo vysoké penále při neplnění smlouvy a to i za předčasné splacení klasické hypotéky. Doporučujeme, při probírání této problematiky promítnou žákům i ilustrační videa obsahující výpovědi klientů, kteří mají s uzavřením úvěrů nebo podpisem smlouvy špatné zkušenosti nebo ilustrují, jak tyto skutečnosti změnila a zkomplikovaly jejich životy.

Ve druhé kapitole „NAVÝŠENÍ – RPSN“ cvičení za a) zpracují žáci samostatně, informace o RPSN najdou na internetu a na základě porovnání výsledku ve dvojicích a následné diskuzi formulují odpověď na otázku. Důležité je i upozornění, že ne ve všech případech je RPSN vypovídající, společnosti využívají klíčků a nedostatků v zákonech, které jim umožňují v některých případech RPSN vůbec neuvádět nebo na základě zákona o spotřebitelských úvěrech určité položky do RPSN nezapočítávat. V takových případech se žáci musejí spolehnout na koeficient navýšení a úrokovou sazbu.

K tomu vede i úkol za b), po jehož vypracování si žáci mají uvědomit rozdíl mezi úrokovou sazbou (hodnotou, kterou budete muset zaplatit navíc nad částku úvěru) a RPSN, která obsahuje i další poplatky zaplacené navíc a zohledňuje hodnotu peněz v čase.

Cvičení za c) zpracovávají žáci pomocí internetu. Důležité je, aby žáci věděli, co mají do jednotlivých polí vyplňovat a zkontrolovali, případně upravili, jaké je nastavené období (měsíčně, čtvrtletně,....).

Poslední úkol mohou žáci řešit pomocí RPSN a využít k němu internetovou kalkulačku nebo mohou o výhodnosti nabízených variant rozhodnout na základě navýšení.

Text posledních dvou cvičení je poměrně obsáhlý, s velkým množstvím různých údajů a skutečností, kterým musí žáci dobře porozumět a zorientovat se v nich, aby mohli úlohu správně vyřešit. Úloha tedy mimo jiné předpokládá i velmi dobrou úroveň čtenářské gramotnosti.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

FINANČNÍ PRODUKTY (ÚVĚRY) A RPSN

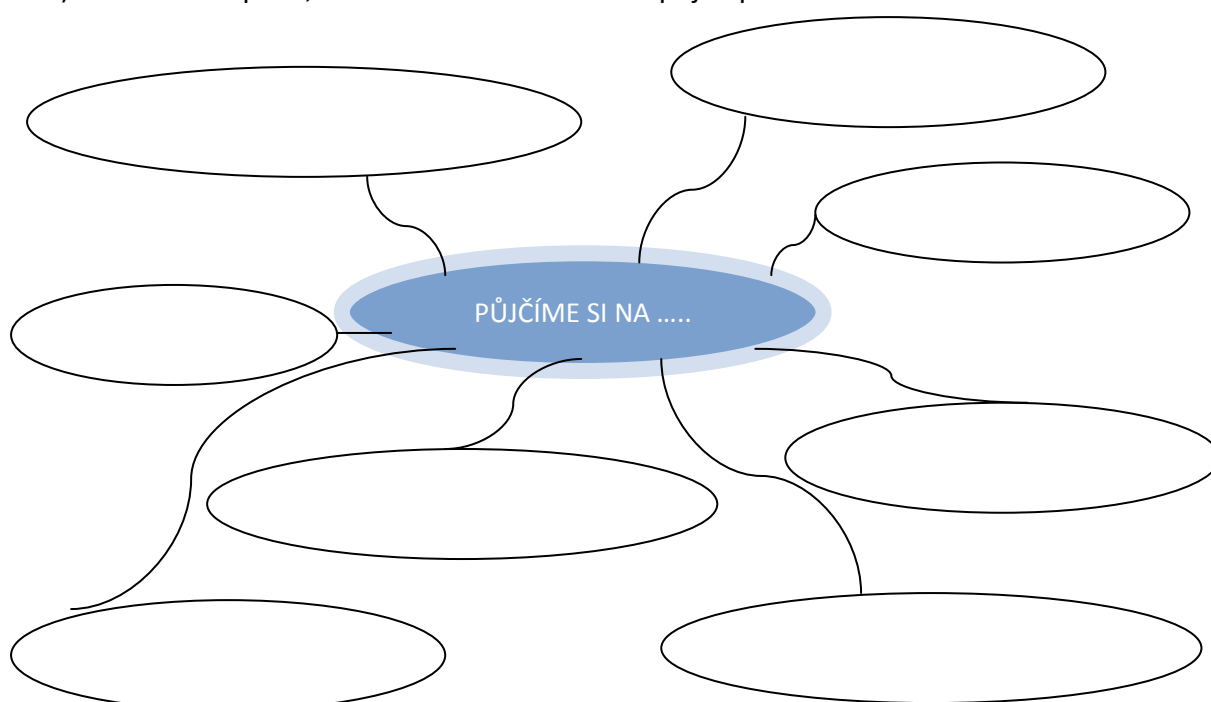
1. PŮJČIT SI, ČI NEPŮJČIT? Proč si půjčovat a kde všude si můžeme půjčit finance?

a) Napište, proč si půjčujeme peníze.

Zdroj: <http://jeffreyhill.typepad.com/english/2009/03/cartoon-say-when.html#.VjjGDSuVWIU>

b) Do bublin napište, na co všechno si můžeme půjčit peníze.

Zdroj: vlastní zpracování

c) Do tabulky napište výhody a nevýhody půjčování peněz.

VÝHODY	NEVÝHODY
+	-
+	-
+	-
+	-
+	-

Zdroj: vlastní zpracování

d) Napište, kde či od koho si můžeme půjčit peníze.

2. NAVÝŠENÍ – RPSN (roční procentová sazba nákladů)

a) Vysvětlete, co to je RPSN a k čemu jej spotřebitel využije při výběru úvěru.

RPSN < úroková sazba?

RPSN > úroková sazba?

b) Vysvětlete rozdíl mezi RPSN a úrokovou sazbou.

RPSN = úroková sazba?

c) Pomocí on-line kalkulaček (např. uvedené na <https://www.dtest.cz/kalkulacka/rpsn>) vypočítejte výši RPSN: Němcovi si na nové elektrospotřebiče půjčili 30 000,- Kč. Úvěrová společnost jim nabídla půjčku za následujících podmínek: měsíčně po dobu 3 let budou splácet 970,- Kč, za vedení účtu společnosti zaplatí 70,- Kč měsíčně, za schválení žádosti 0,9 % z vypůjčené částky, přičemž minimální výše poplatku za schválení úvěru je 350 Kč.

d) Paní Omáčková si chce půjčit na novou pračku v hodnotě 15 500,- Kč. Na internetu našla nabídku od třech nebankovních společností, všechny tři nabízejí splacení za 1 rok. Společnost Pohoda nabízí své klientce půjčku, kterou požaduje splatit jednorázově na konci roku ve výši 18 000,- Kč. Konkurenční společnost Spokojená domácnost poskytne klientce půjčku za předpokladu, že půjčku uhradí ve 2 splátkách po 9 000,- Kč (splacení splátky vždy po půl roce). Společnost Náš dům nabízí půjčku za následujících podmínek – 4 splátky po 4 500,- Kč (splátky musí klient uhradit čtvrtletně). Jakou ze tří nebankovních společností byste paní Omáčkové doporučili?

ŘEŠENÍ

FINANČNÍ PRODUKTY (ÚVĚRY) A RPSN

1. PŮJČIT SI, ČI NEPŮJČIT? Proč si půjčovat a kde všude si můžeme půjčit finance?

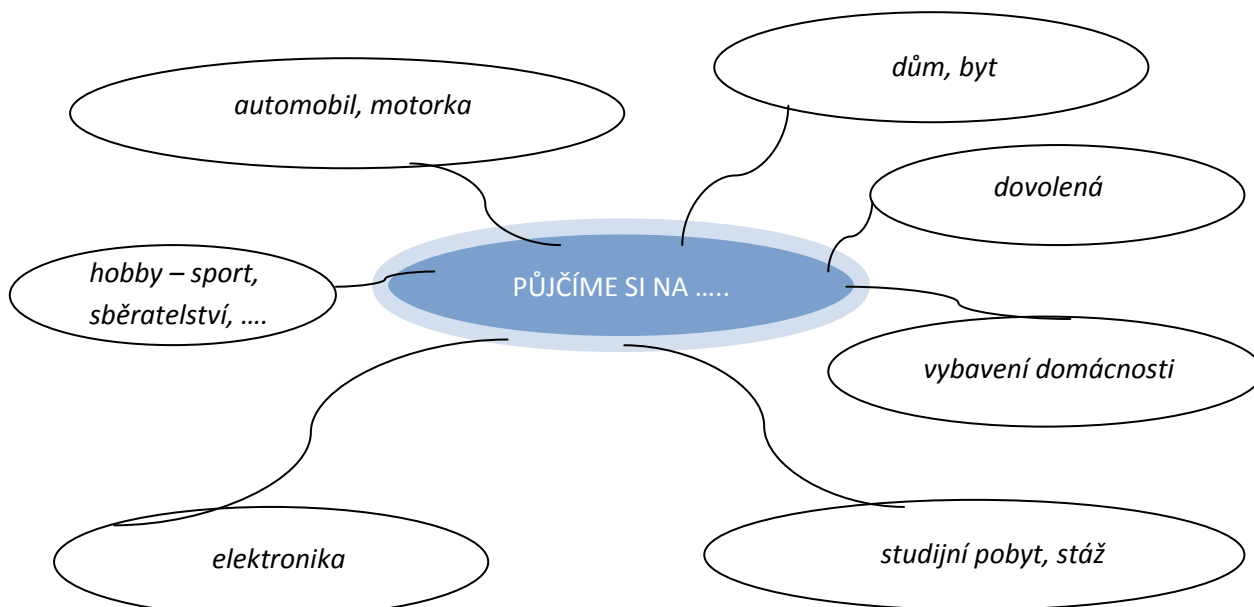
a) napište, proč si půjčujeme peníze

- nemáme dostatek peněz
- chceme si okamžitě něco koupit
- jsme v těžké životní situaci,

Zdroj: <http://jeffreyhill.typepad.com/english/2009/03/cartoon-say-when.html#VjjGDSuVWIU>

b) do bublin napište, na co všechno si můžeme půjčit peníze

Zdroj: vlastní zpracování

c) do tabulky napište výhody a nevýhody půjčování peněz

VÝHODY	NEVÝHODY
+ <i>snadné získání peněz</i>	- <i>splacení více peněz</i>
+ <i>možnost pořízení jakéhokoliv majetku</i>	- <i>nutnost pravidelného splácení</i>
+ <i>možnost odepsání z daní</i>	- <i>doložení velkého množství dokladů</i>
+ <i>dlouhé splácení = nízké splátky</i>	- <i>složitě napsané smlouvy</i>
+	-

Zdroj: vlastní zpracování

d) napište, kde či od koho si můžeme půjčit peníze

Půjčit si můžeme i bankovních (Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, GE money bank, Raiffeisenbank,...) a nebankovních společností (Provident Financial, Home Credit, COFIDIS, Cetelem ČR, ESSOX, ...). V případě splátkového prodeje můžeme uzavřít smlouvu přímo u prodejce, který zprostředkovává nabídku, od některé splátkové společnosti.

2. NAVÝŠENÍ – RPSN (roční procentová sazba nákladů)

a) vysvětlíte, co to je RPSN a k čemu jej spotřebitel využije při výběru úvěru

Tento ukazatel vyjadřuje nákladovost úvěru, pomáhá spotřebiteli vyhodnotit výhodnost či nevýhodnost daného úvěru (čím je RPSN vyšší, tím je úvěr nevýhodnější). Zohledňuje výši jednotlivých částek (splátka, poplatky, ...) i dobu, kdy došlo k platbám těchto částek.

RPSN < úroková sazba?

RPSN > úroková sazba?

b) vysvětlíte rozdíl mezi RPSN a úrokovou sazbou

RPSN zahrnuje veškeré náklady spojené s úvěrem, tzn. úrokovou sazbu, poplatky, pojištění atd. Úroková sazba tedy znamená procentní vyjádření zvýšení částky za určité časové období.

RPSN = úroková sazba?

c) pomocí on-line kalkulaček (např. uvedené na <https://www.dtest.cz/kalkulacka/rpsn>) vypočítejte výši RPSN: Němcovi si na nové elektrospotřebiče půjčili 30 000,- Kč. Úvěrová společnost jim nabídla půjčku za následujících podmínek: měsíčně po dobu 3 let budou splácet 970,- Kč, za vedení účtu společnosti zaplatí 70,- Kč měsíčně, za schválení žádosti 0,9 % z vypůjčené částky, přičemž minimální výše poplatku za schválení úvěru je 350 Kč.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE (povinné)

Výše úvěru Kč Perioda splátek

Počet splátek Výše splátky Kč

DALŠÍ JEDNORÁZOVÉ NÁKLADY

1 částka: Kč platba:

DALŠÍ PRAVIDELNÉ NÁKLADY

1 částka: Kč perioda:

RPSN: 17,037 %
Celkem zaplatíte: 37 790 Kč

Zdroj: <https://www.dtest.cz/kalkulacka/rpsn>

d) Paní Omáčková si chce půjčit na novou pračku v hodnotě 15 500,- Kč. Na internetu našla nabídku od třech nebankovních společností, všechny tři nabízejí splacení za 1 rok. Společnost Pohoda nabízí své klientce půjčku, kterou požaduje splatit jednorázově na konci roku ve výši 18 000,- Kč. Konkurenční společnost Spokojená domácnost poskytne klientce půjčku za předpokladu, že půjčku uhradí ve 2 splátkách po 9 000,- Kč (splacení splátky vždy po půl roce). Společnost Náš dům nabízí půjčku za následujících podmínek – 4 splátky po 4 500,- Kč (splátky musí klient uhradit čtvrtletně). Jakou ze tří nebankovních společností byste paní Omáčkové doporučili?

Abychom mohli rozhodnout o výhodnosti půjček od jednotlivých společností, budeme počítat RPSN. Níže je popsán výpočet dosažením do vzorce

$$V = \sum_{k=0}^m \frac{a_k}{(1+i)^{t_k}}$$

Rovněž můžeme využít internetové kalkulačky nebo rozhodnout na základě navýšení.

a) *RPSN od společnosti Pohoda, která požaduje jednorázové splacení, získáme dosažením parametrů $V = 15\,500$, $a_k = 18\,000$, $m = 1$, $t_k = 1$ do vzorce (1):*

$$15\,500 = \sum_{k=0}^1 \frac{18\,000}{1+i},$$

$$15\,500 \cdot (1+i) = 18\,000$$

$$i = \frac{18\,000}{15\,500} - 1$$

$$i = 0,1613$$

RPSN od nebankovní společnosti Pohoda činí $0,1613 \cdot 100 = 16,13\%$.

b) Pro výpočet RPSN od společnosti Spokojená domácnost vyjdeme ze vzorce (1) – dosazením parametrů $V = 15\,500$, $a_k = 9\,000$, $m = 2$, $t_k = 1, \frac{1}{2}$

$$15\,500 = \frac{9\,000}{(1+i)^{\frac{1}{2}}} + \frac{9\,000}{1+i}$$

Pro výpočet RPSN (v rovnici označeno jako i) je využit program Microsoft Office Excel, po jeho použití dostaneme

$$i = 0,2227$$

RPSN od společnosti Spokojená domácnost je $0,2227 \cdot 100 = 22,27\%$.

c) RPSN společnosti Náš dům vypočteme dosazením parametrů $V = 15\,500$, $a_k = 4\,500$, $m = 4$, $t_k = 1, \frac{1}{2}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$ do vzorce (1)

$$15\,500 = \frac{4\,500}{(1+i)^{\frac{1}{4}}} + \frac{4\,500}{(1+i)^{\frac{2}{4}}} + \frac{4\,500}{(1+i)^{\frac{3}{4}}} + \frac{4\,500}{1+i}$$

Pro výpočet RPSN (v rovnici označeno jako i) je využit program Microsoft Office Excel, po jeho použití dostaneme

$$i = 0,27499$$

RPSN od společnosti Spokojená domácnost je $0,27499 \cdot 100 = 27,499 \%$.

Přestože na první pohled vypadají nabídky všech tří společností stejně, tak dle výpočtu RPSN je nejvýhodnější první nabídka od společnosti Pohoda, kde RPSN činí 16,13 %. Vše je způsobeno jednorázovým splacením až po roce, během něhož můžeme peníze zhodnotit, např. investováním do stavebního spoření.

PRACOVNÍ LIST 2 – SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY

Název aktivity: SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí a matematické gramotnosti.

Cíl aktivity:

- žák by měl získat obecné informace týkající se spotřebitelských úvěrů,
- žák je schopen porovnat a rozhodnout o výhodnosti účelového a neúčelového spotřebitelského úvěru,
- orientuje se mezi bankovními a nebankovními společnostmi, dle situace dokáže zhodnotit, jaký druh společnosti je vhodnější (výhodnější),
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí druh spotřebitelského úvěru (účelový, neúčelový) a dle situace rozhoduje, jaká nabídka je vhodnější (výhodnější),
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje tři cvičení se zaměřením na spotřebitelské úvěry, rozdíly mezi bankovními a nebankovními společnostmi a účelovými a neúčelovými úvěry.

První cvičení nejprve žáci vyplní dle svých představ a zkušeností o spotřebitelském úvěru, svá tvrzení mohou doplnit o informace, které najdou na Internetu. Poté následuje společný brainstorming, na základě něhož si žáci do svých listů dopíší další informace, které uvedli jejich spolužáci, či doplnil vyučující.

Ve druhém cvičení se žáci seznámí s bankovními a nebankovními úvěry. Na Internetu najdou informace o bankovních a nebankovních společnostech a v úkolu za a) mají napsat alespoň 3 rozdíly mezi těmito společnostmi. Při společné diskuzi vede učitel žáky k uvědomění si výhod a nevýhod obou druhů úvěrů a zhodnocení v jaké situaci, zvolí výhodnější úvěr. V úkolu za b) rozdělí instituce na bankovní a nebankovní. Pokud jsme to již neprovedli v předešlém cvičení, tak je vhodné u tohoto cvičení probrat podmínky schválení úvěru (bankovní společnosti mají více podmínek na poskytnutí úvěru - zajištění úvěru, dostatečně vysoký zdroj příjmu, ...).

V posledním cvičení žáci pracují s účelovými a neúčelovými úvěry. Úkol za a) slouží po krátkém vysvětlení k motivační části. Děti si uvědomují hodnotu peněz a rozhodují se, kdy využít hotovostních úvěrů a kdy bezhotovostních. Kritickou položkou je elektronika, protože není přesně specifikováno, o jaký druh se jedná, tím pádem nemůžeme odvodit hodnotu zboží a těžko tak rozhodnout o hotovostní a bezhotovostní variantě. V tomto případě nám nejde o jednoznačné řešení, ale o argumentaci dětí, aby porozuměly pojmům hotovostní a bezhotovostní a na tomto příkladě dokázaly nabitě znalosti aplikovat a své rozhodnutí zdůvodnit.

V úkolu za b) porovnávají žáci údaje v tabulkách a rozhodují o výhodnosti parametrů účelových a neúčelových úvěrů. Tímto cvičením zjišťujeme, jak žáci jednotlivým údajům rozumí (rozdělíme matematickou a finanční gramotnost), protože např. u minimální výše úvěru je „výhodnější“ menší číslo a naopak u délky splácení je pro klienta „výhodnější“ větší číslo. Žáci by měli na základě porovnání zjistit, že účelové úvěry jsou o trochu výhodnější. Nicméně v tomto okamžiku bychom žáky měli upozornit, že podmínky se úvěr od úvěru liší a záleží na podmínkách poskytovatele (pro názornost doporučujeme najít na internetových stránkách srovnání různých úvěrových společností, např. <http://www.penize.cz/srovnani/spotrebitelske-uvery/porovnat>). Účelové úvěry mají také své nevýhody - delší doba schválení, nutnost doložení více dokladů před přidělením úvěru a především ÚČELOVOST úvěru. Závěrem je, že pokud si musíme vzít úvěr, tak dopředu musíme promyslet, na co úvěr budeme potřebovat, jaké jsou naše možnosti splácení,.....

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY

1. Napište, co to je spotřebitelský úvěr.

2. Podle poskytovatele úvěrů rozdělujeme spotřebitelské úvěry na BANKOVNÍ a NEBANKOVNÍ.

a) Napište alespoň 3 rozdíly mezi bankovními a nebankovními spotřebitelskými úvěry.

b) Rozdělte následující společnosti na bankovní a nebankovní společnosti:

ČSOB, Provident Financial, Česká spořitelna, Cetelem ČR, a.s., Home Credit, a.s., Komerční banka, GE money bank, ESSOX, s.r.o., COFIDIS, s.r.o., Raiffeisenbank, Citibank, Ferratum (tzv. finská půjčka)

<i>bankovní instituce</i>	<i>nebankovní společnosti</i>

Zdroj:vlastní zpracování

3. Dále můžeme spotřebitelské úvěry rozdělit podle způsobu jejich využití na účelové a neúčelové.

a) Zakroužkujte obrázky zobrazující produkty, na které můžeme využít hotovostní úvěr, a škrtněte obrázky, na které se využívá bezhotovostní úvěr.

automobil

každodenní nákup

dovolená nebo studijní pobyt

elektronika

večeře ve dvou

rekonstrukce nebo vybavení bytu či domu

Zdroj: http://publicdomainvectors.org/photos/sylwetka-syrena_105.png
http://img.fotoalba.centrum.cz/img1/2778/14072778_4_omjavdm.jpg
<http://cz.depositphotos.com/10492125/stock-illustration-bread-vector-illustration.html>
<http://www.dmarketing.cz/2011/10/1g-pentouch-tv-novy-dotykovy-televizor-nejen-pro-domacnosti/>
<http://publicdomainvectors.org/cs/volnych-vektoru/Romantickou-ve%C4%8De%C5%99i-Vektor-Klipart/27565.html>
<http://img.blesek.cz/img/1/full/1125505-img-panelstory-kuchyne-panelak-beton-umakart-linka-bydleni.jpg>

b) V následující tabulce jsou uvedeny základní parametry účelového a neúčelového spotřebitelského úvěru a na základě porovnání parametrů rozhodněte u každého údaje, který je výhodnější.

	<i>Účelové úvěry</i>	<i>Neúčelové úvěry</i>	<i>Výhodnější varianta (účelový/neúčelový)</i>
<i>Minimální výše úvěru</i>	50 000 Kč – 100 000 Kč	5 000 Kč – 50 000 Kč	
<i>Maximální výše úvěru</i>	500 000 Kč – 2 000 000 Kč	50 000 Kč – 1 000 000 Kč	
<i>Minimální doba splácení</i>	6 měsíců – 24 měsíců	6 měsíců – 24 měsíců	
<i>Maximální doba splácení</i>	60 měsíců – 144 měsíců	52 měsíců – 120 měsíců	
<i>Úroková míra (% p.a.)</i>	5,9 - 13,38 %	7,1 - 17,57 %	
<i>Poplatek za správu a</i>	0 Kč - 150 Kč	0 Kč - 150 Kč	

<i>vedení úvěru (měsíčně)</i>			
<i>Poplatek za schválení a poskytnutí úvěru</i>	0 Kč až 1% z úvěru	0 Kč až 1,5% z úvěru	
<i>RPSN od (% p.a.)</i>	8,1 – 13,14 %	8,7 – 18,74 %	

Zdroj:vlastní zpracování

ŘEŠENÍ

SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY

1. Napište, co to je spotřebitelský úvěr.

Spotřebitelský úvěr je typ úvěru určený ke krytí nepodnikatelských účelů. Využívá se k nákupu spotřebního zboží, automobilu, vybavení a modernizaci domácnosti, dovolené, úhradu nákladů studia (tuzemského i zahraničního) a hobby (sport, sběratelství,...), či na splacení závazků mezi občany. Jde o krátkodobé a střednědobé úvěry s pevnou úrokovou mírou, dlouhodobé úvěry se využívají jen zřídka při vyšší vypůjčené částce.

2. Podle poskytovatele úvěrů rozdělujeme spotřebitelské úvěry na BANKOVNÍ a NEBANKOVNÍ

a) Napište alespoň 3 rozdíly mezi bankovními a nebankovními spotřebitelskými úvěry.

BANKOVNÍ	NEBANKOVNÍ
<i>podmínky poskytnutí úvěru jsou složitější (zajištění úvěru, dostatečně vysoký zdroj příjmu, ...)</i>	<i>snazší získání úvěru (většinou bez ručitele)</i>
<i>schválení trvá delší dobu</i>	<i>můžeme získat do několika hodin po podání žádosti</i>
<i>vyšší minimální vypůjčená částka od 20 000 Kč</i>	<i>vypůjčená částka se může pohybovat již od 3 000 Kč</i>
<i>nižší úroková sazba</i>	<i>úrokové sazby jsou výrazně vyšší</i>

Zdroj:vlastní zpracování

b) Rozdělte následující společnosti na bankovní a nebankovní společnosti:

ČSOB, Provident Financial, Česká spořitelna, Cetelem ČR, a.s., Home Credit, a.s., Komerční banka, GE money bank, ESSOX, s.r.o., COFIDIS, s.r.o., Raiffeisenbank, Citibank, Ferratum Bank

<i>bankovní instituce</i>	<i>nebankovní společnosti</i>
ČSOB	Provident Financial
Česká spořitelna	Cetelem ČR, a.s.
Komerční banka	Home Credit, a.s.
GE money bank	ESSOX, s.r.o.
Raiffeisenbank	COFIDIS, s.r.o.
Citibank	
Ferratum Bank	

Zdroj:vlastní zpracování

3. Dále můžeme spotřebitelské úvěry rozdělit podle způsobu jejich využití na účelové a neúčelové.

a) Zakroužkujte obrázky zobrazující produkty, na které můžeme využít hotovostní úvěr, a škrtněte obrázky, na které se využívá bezhotovostní úvěr.

automobil

každodenní nákup

dovolená nebo studijní pobyt

elektronika

večeře ve dvou

rekonstrukce nebo vybavení bytu či domu

Zdroj: http://publicdomainvectors.org/photos/sylwetka-syrena_105.png
http://img.fotoalba.centrum.cz/img1/2778/14072778_4_omjavdm.jpg
<http://cz.depositphotos.com/10492125/stock-illustration-bread-vector-illustration.html>
<http://www.dmarketing.cz/2011/10/lg-pentouch-tv-novy-dotykovy-televizor-nejen-pro-domacnosti/>
<http://publicdomainvectors.org/cs/volnych-vektoru/Romantickou-ve%C4%8De%C5%99i-Vektor-Klipart/27565.html>
<http://img.blesk.cz/img/1/full/1125505-img-panelstory-kuchyne-panelak-beton-umakart-linka-bydleni.jpg>

b) V následující tabulce jsou uvedeny základní parametry účelového a neúčelového spotřebitelského úvěru a na základě porovnání parametrů rozhodněte u každého údaje, který je výhodnější.

	<i>Účelové úvěry</i>	<i>Neúčelové úvěry</i>	<i>Výhodnější varianta (účelový/neúčelový)</i>
<i>Minimální výše úvěru</i>	50 000 Kč – 100 000 Kč	5 000 Kč – 50 000 Kč	neúčelový
<i>Maximální výše úvěru</i>	500 000 Kč – 2 000 000 Kč	50 000 Kč – 1 000 000 Kč	účelový
<i>Minimální doba splácení</i>	6 měsíců – 24 měsíců	5 měsíců – 24 měsíců	neúčelový
<i>Maximální doba splácení</i>	60 měsíců – 144 měsíců	52 měsíců – 120 měsíců	účelový
<i>Úroková míra (% p.a.)</i>	5,9 - 13,38 %	7,1 - 17,57 %	účelový
<i>Poplatek za správu a vedení úvěru (měsíčně)</i>	0 Kč - 150 Kč	0 Kč - 150 Kč	stejně
<i>Poplatek za schválení a poskytnutí úvěru</i>	0 Kč až 1% z úvěru	0 Kč až 1,5% z úvěru	účelový
<i>RPSN od (% p.a.)</i>	8,1 – 13,14 %	8,7 – 18,74 %	účelový

Zdroj:vlastní zpracování

PRACOVNÍ LIST 3 – SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY, RPSN

Název aktivity: SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY, RPSN

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí a matematické a finanční gramotnosti, řešení lineárních rovnic, procenta, práce s tabulkami a grafy.

Cíl aktivity:

- žák je schopen posoudit, zda je žádoucí čerpat finanční úvěr, dokáže plnit závazky smlouvy a splácet úvěr,
- žák prohlubuje své znalosti práce s grafy a tabulkami,
- na základě RPSN, koeficientu navýšení a úrokové sazbu by měl žák dokázat zhodnotit výhodnost úvěru,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí nabídky spotřebitelského úvěru a dle situace rozhoduje, jaká nabídka je vhodnější (výhodnější),
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhajuje své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje tři cvičení se zaměřením na spotřebitelské úvěry – výběr nejvhodnější varianty, srovnání ukazatelů, Úkoly vycházejí z praxe a pro jejich správné řešení je nutná schopnost práce s tabulkami a grafy.

První cvičení je zaměřeno na práci s tabulkami. Důležité je, aby žáci pracovali pečlivě s porozuměním a rozlišovali údaje uvedené v tabulkách, liší se např. v periodách splácení, počtu splátek,

Druhé cvičení přináší práci se spojnicovým grafem a porovnání vztahu mezi úrokovou sazbou a RPSN. Zde je důležité, aby žáci uměli pracovat s grafy, vyčíst z nich potřebné údaje a s nimi dále pracovat. Učitel by měl klást důraz na žákovu čtenářskou gramotnost, aby opravdu zpracovával a odpovídal na to, na co se jej v zadání (otázkách) ptáme. Důležité je také vyvození závěru, že RPSN je ve sledovaném období vyšší než úroková sazba a zdůvodnění, proč tomu tak je a jestli tomu tak bude vždy.

V posledním cvičení žáci propojují finanční, matematickou a čtenářskou gramotnost. Zpracování tohoto úkolu zabere žákům více času, mimo správného výběru z tabulky žáci musejí vybrané údaje spočítat a zdůvodnit své závěry. Necháme žáky si zvolit, zda budou mechanicky počítat, či k výpočtům využijí internetové kalkulačky nebo zkombinují obě možnosti.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

Pokud jsme s žáky dostatečně probrali a procvičili uvedené učivo (třeba ve dvou předešlých pracovních listech). Tak můžeme tento pracovní list zadat žákům za domácí úkol, aby měli dostatek času se nad příklady zamyslet, zvolit správné řešení a své závěry zdůvodnit.

SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY, RPSN

1. Pavel se rozhodl, že koupí svého nového automobilu zafinancuje uzavřením úvěru, ale protože této problematice nerozumí, myslel si, že využije on-line kalkulačku, aby si vybral ten nejvýhodnější úvěr. Na základě údajů, které znal, vyplnil políčka v on-line kalkulačce, ale když klikl na tlačítko „SPOČÍTEJ“, zobrazilo se „Problém aplikace, snažíme se problém v co nejkratší době odstranit. Omlouváme se za potíže.“

Na základě údajů, které Pavel zadal, pomozte Pavlovi spočítat, kolik zaplatí za jednotlivé úvěry a jaký z nich je výhodnější.

1. nabídka úvěru

Kalkulačka pro snadný výpočet výše spotřebitelského úvěru			
Výše úvěru	<input type="text" value="350 000"/>		Kč
Perioda splátek:	<input type="text" value="měsíční"/>		
Počet splátek	<input type="text" value="60"/>		Kč
Výše splátky:	<input type="text" value="6 550"/>		Kč
Poplatek za uzavření smlouvy:	<input type="text" value="400"/>		Kč
Jiné pravidelné náklady spojené s čerpáním úvěru	<input type="text" value="500"/>	Kč	<input type="text" value="ročně"/>
CELKEM zaplatíte:	<input type="text"/>		
RPSN:	<input type="text"/>		

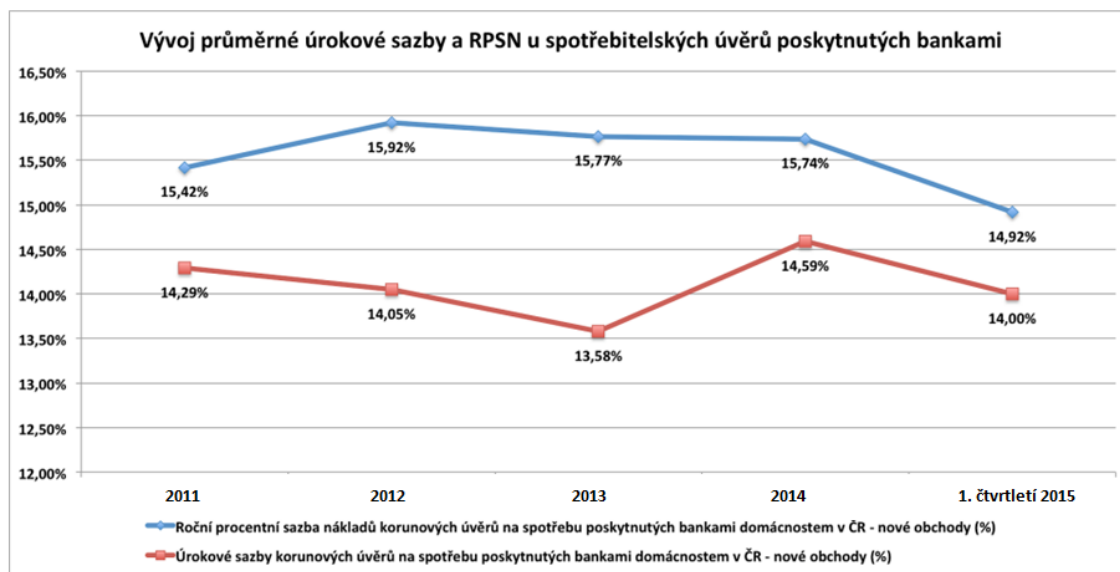
Zdroj:vlastní zpracování

2. nabídka úvěru

Kalkulačka pro snadný výpočet výše spotřebitelského úvěru		
Výše úvěru	<input type="text" value="350 000"/>	Kč
Perioda splátek:	<input type="text" value="pololetní"/>	
Počet splátek	<input type="text" value="10"/>	Kč
Výše splátky:	<input type="text" value="39 750"/>	Kč
Poplatek za uzavření smlouvy:	<input type="text" value="600"/>	Kč
Jiné pravidelné náklady spojené s čerpáním úvěru	<input type="text" value="500"/> Kč	<input type="text" value="ročně"/>
CELKEM zaplatíte:	<input type="text"/>	
RPSN:	<input type="text"/>	

Zdroj: vlastní zpracování

2. Následující tabulka zobrazuje trend vývoje RPSN a úrokové sazby v období od roku 2011 do prvního čtvrtletí roku 2015.

Zdroj: <http://www.quote.cz/ceske-akcie/1116-vyvoj-a-trendy-v-oblasti-spotrebitelskych-uveru-vceske-republice.jpg>

Určete z grafu:

- Zda se v zobrazovaném období úroková sazba a RPSN zvýšily nebo snížily a o kolik procent?
- V jakém roce byl největší a nejmenší rozdíl mezi výší RPSN a úrokové sazby?
- V jakém období byl nejvyšší nárůst úrokové sazby a v jakém největší pokles RPSN, o kolik procent se v těchto období dané ukazatele změnily?

3. Holubovi se rozhodli pro rekonstrukci střechy a výměnu oken jejich rodinného domu. Společnost jim rekonstrukci vyčíslila na 200 000,- Kč. Tuto sumu nemají k dispozici, a proto se rozhodují mezi 2 nabídkami z reklamních letáků:

1. varianta

Výhodné úvěry bez zbytečných poplatků				
Výše úvěru	splatnost 24 měsíců	splatnost 48 měsíců	splatnost 72 měsíců	Roční úroková míra
100 000 Kč	5 240 Kč	3 018 Kč	2 376 Kč	Od 9,75 %
200 000 Kč	10 480 Kč	5 824 Kč	4 850 Kč	
300 000 Kč	15 720 Kč	8 736 Kč	7 128 Kč	
400 000 Kč	20 960 Kč	11 648 Kč	9 504 Kč	

*RPSN od 18,25 %

2. varianta

Naše úvěry s nejnižšími splátkami na trhu				
Výše úvěru	splatnost 24 měsíců	splatnost 48 měsíců	splatnost 72 měsíců	Roční úroková míra
100 000 Kč	5 340 Kč	2 912 Kč	2 275 Kč	Od 11,1 %
150 000 Kč	8 010 Kč	4 518 Kč	3 705 Kč	
200 000 Kč	10 680 Kč	6 024 Kč	4 780 Kč	
250 000 Kč	13 350 Kč	7 530 Kč	5 975 Kč	

Splátka neobsahuje poplatek za poskytnutí úvěru ve výši 1 000,- Kč a poplatek za správu úvěrového účtu 210,- Kč.

*RPSN od 19,25 %

Zdroj:vlastní zpracování

- Holubovi si nemohou dovolit příliš zatížit rodinný rozpočet, proto se rozhodli pro splácení po dobu 72 měsíců, vypočítejte náklady na úvěr u obou nabídek. Rozhodněte jaká z nabídek je výhodnější.
- Na rekonstrukci novomanželům přispějí rodiče 100 000 Kč, vypočítejte, jaká varianta úvěrů je pro Holubovi nejvýhodnější, pokud víme, že si mohou dovolit měsíčně zaplatit až 3 000,- Kč?
- Porovnejte nejvýhodnější produkt z úkolu za a) a b).

ŘEŠENÍ

SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY, RPSN

1. Pavel se rozhodl, že koupí svého nového automobilu zafinancuje uzavřením úvěru, ale protože této problematice nerozumí, myslel si, že využije on-line kalkulačku, aby si vybral ten nejvýhodnější úvěr. Na základě údajů, které znal, vyplnil políčka v on-line kalkulačce, ale když klikl na tlačítko „SPOČÍTEJ“, zobrazilo se „Problém aplikace, snažíme se problém v co nejkratší době odstranit. Omlouváme se za potíže.“

Na základě údajů, které Pavel zadal, pomozte Pavlovi spočítat, kolik zaplatí za jednotlivé úvěry a jaký z nich je výhodnější.

1. nabídka úvěru

Kalkulačka pro snadný výpočet výše spotřebitelského úvěru		
Výše úvěru	<input type="text" value="350 000"/>	Kč
Perioda splátek:	<input type="text" value="měsíční"/>	
Počet splátek	<input type="text" value="60"/>	Kč
Výše splátky:	<input type="text" value="6 550"/>	Kč
Poplatek za uzavření smlouvy:	<input type="text" value="400"/>	Kč
Jiné pravidelné náklady spojené s čerpáním úvěru	<input type="text" value="500"/> Kč	<input type="text" value="ročně"/>
CELKEM zaplatíte:	<input type="text"/>	
RPSN:	<input type="text"/>	

Zdroj: vlastní zpracování

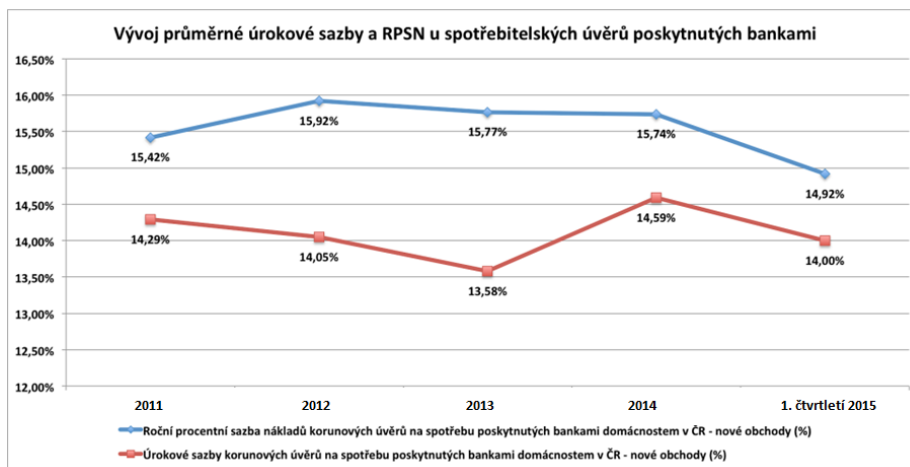
2. nabídka úvěru

Kalkulačka pro snadný výpočet výše spotřebitelského úvěru		
Výše úvěru	<input type="text" value="350 000"/>	Kč
Perioda splátek:	<input type="text" value="pololetní"/>	
Počet splátek	<input type="text" value="10"/>	Kč
Výše splátky:	<input type="text" value="39 750"/>	Kč
Poplatek za uzavření smlouvy:	<input type="text" value="600"/>	Kč
Jiné pravidelné náklady spojené s čerpáním úvěru	<input type="text" value="500"/> Kč	<input type="text" value="ročně"/>
CELKEM zaplatíte:	<input type="text"/>	
RPSN:	<input type="text"/>	

Zdroj:vlastní zpracování

[Za první nabídku Pavel zaplatí 395 540,- Kč, této nabídce odpovídá RPSN ve výši 5,086 %. Za druhou nabídku Pavel zaplatí 400 600,- Kč, této nabídce odpovídá RPSN ve výši 5,149 %. Podle výše RPSN můžeme rozhodnout, že výhodnější je první nabídka.]

2. Následující tabulka zobrazuje trend vývoje RPSN a úrokové sazby v období od roku 2011 do prvního čtvrtletí roku 2015.

Zdroj: <http://www.quote.cz/ceske-akcie/1116-vyvoj-a-trendy-v-oblasti-spotrebitelskych-uveru-vceske-republice.jpg>

Určete z grafu:

- Zda se v zobrazovaném období úroková sazba a RPSN zvýšily nebo snížily a o kolik procent?
 - V jakém roce byl největší a nejmenší rozdíl mezi výší RPSN a úrokové sazby?
 - V jakém období byl nejvyšší nárůst úrokové sazby a v jakém největší pokles RPSN, o kolik procent se v těchto obdobích dané ukazatele změnil?
- RPSN se ve sledovaném období snížila o 0,5%. Rovněž se snížila o procentní sazba 0,29%.
 - Nejmenší rozdíl mezi těmito ukazateli byl na konci sledovaného období, tj. v 1. čtvrtletí 2015 a největší byl v roce 2013.
 - Největší nárůst úrokové sazby byl mezi léty 2013 a 2014 a to 1,01% a největší pokles (- 0,82%) RPSN byl mezi léty 2014 a 2015.

3. Holubovi se rozhodli pro rekonstrukci střechy a výměnu oken jejich rodinného domu. Společnost jim rekonstrukci vyčíslila na 200 000,- Kč. Tuto sumu nemají k dispozici, a proto se rozhodují mezi 2 nabídkami z reklamních letáků:

1. varianta

Výhodné úvěry bez zbytečných poplatků*				
Výše úvěru	splatnost 24 měsíců	splatnost 48 měsíců	splatnost 72 měsíců	Roční úroková míra
100 000 Kč	5 240 Kč	3 018 Kč	2 376 Kč	Od 9,75 %
200 000 Kč	10 480 Kč	5 824 Kč	4 850 Kč	
300 000 Kč	15 720 Kč	8 736 Kč	7 128 Kč	
400 000 Kč	20 960 Kč	11 648 Kč	9 504 Kč	

*RPSN od 19,25 %

2. varianta

Naše úvěry s nejnižšími splátkami na trhu*				
Výše úvěru	splatnost 24 měsíců	splatnost 48 měsíců	splatnost 72 měsíců	Roční úroková míra
100 000 Kč	5 340 Kč	2 912 Kč	2 275 Kč	Od 11,1 %
150 000 Kč	8 010 Kč	4 518 Kč	3 705 Kč	
200 000 Kč	10 680 Kč	6 024 Kč	4 780 Kč	
250 000 Kč	13 350 Kč	7 530 Kč	5 975 Kč	

Splátka neobsahuje poplatek za poskytnutí úvěru ve výši 1 000,- Kč a poplatek za správu úvěrového účtu 210,- Kč.

*RPSN od 19,25 %

Zdroj:vlastní zpracování

- a) Holubovi si nemohou dovolit příliš zatížit rodinný rozpočet, proto se rozhodli pro splácení po dobu 72 měsíců, vypočítejte náklady na úvěr u obou nabídek. Rozhodněte jaká z nabídek je výhodnější.
- b) Na rekonstrukci novomanželům přispějí rodiče 100 000 Kč, vypočítejte, jaká varianta úvěrů je pro Holubovi nejvýhodnější, pokud víme, že si mohou dovolit měsíčně zaplatit až 3 000,- Kč?
- c) Porovnejte nejvýhodnější produkt z úkolu za a) a b).

- a) *Náklady za 1. variantu činí 349 200,- Kč a výše RPSN je 22,55 %, Náklady za 2. variantu jsou 355 960,- Kč a RPSN činí 24,309 %. Z výpočtu vyplývá, že výhodnější je 1. varianta i když uvedená výše splátky byla vyšší, ale byly v ní započteny i poplatky.*
- b) *Z první varianty nabídky mohou využít úvěr se splatností 72 měsíců, jehož RPSN činí 21,54 %. Z druhé varianty nabídky mohou volit z úvěrů se splatností 48 měsíců s RPSN 24,535 % a z úvěru se splatností 72 měsíců s RPSN ve výši 24,417 %. Nejvýhodnější je úvěr se splácením 72 měsíců s měsíčními splátkami 2 376,- Kč.*
- c) *Při vzájemném porovnání vychází jako výhodnější půjčka ve výši 100 000 Kč, se splácením 72 měsíců s měsíčními splátkami 2 376,- Kč.*

PRACOVNÍ LIST 4 – SPLÁTKOVÝ PRODEJ

Název aktivity: SPLÁTKOVÝ PRODEJ

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí a matematické gramotnosti, řešení lineárních rovnic, procenta.

Cíl aktivity:

- žák je schopen porovnat a rozhodnout o výhodnosti splátkového prodeje a spotřebitelského úvěru,
- žák prohlubuje své znalosti práce s tabulkami,
- orientuje se mezi variantami splátkového prodeje, dle situace je dokáže zhodnotit a rozhodnout vhodnější (výhodnější) nabídku,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí variantu splátkového prodeje a dle situace rozhoduje, jaká nabídka je vhodnější (výhodnější),
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulačky (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje šest cvičení se zaměřením na splátkový prodej a na porovnávání se spotřebitelskými úvěry.

První cvičení nejprve žáci vyplní dle svých představ a zkušeností o splátkovém prodeji, svá tvrzení mohou doplnit o informace, které najdou na Internetu. Poté následuje společný brainstorming, na základě něhož si žáci do svých listů dopíší další informace, které uvedli jejich spolužáci, či doplnil vyučující.

Ve druhém cvičení se žáci seznámí s nabídkami obchodních společností. Toto cvičení zadáme za domácí úkol. Žáci hledají na Internetu nebo se přímo chodí ptát do obchodních společností a snaží se zjistit, jaké varianty společnosti nabízejí svým klientům. Úkol za a) vede žáky ke zjištění, že za splátkový prodej zaplatí výrazně více, než je původní cena při okamžitém zaplacení. Tento fakt dokládá ukazatel RPSN, který nemusejí u všech produktů společnosti uvádět, a tak jej žáci musí dopočítat. Žáci také mohou zjistit, že stejné společnosti nabízejí několik variant splátkového prodeje a vybírají si dle možností a schopností splácet úvěr.

3. cvičení zařadíme po probrání variant splátkového prodeje a žákům by mělo pomoci uvědomit si propojenost variant a společných znaků (např. akontaci OKč spojí s variantami „ZDARMA 6“ a zároveň s „0% + 11x10%“).

Ve čtvrtém cvičení vyplňují žáci chybějící údaje v tabulce, čímž prokazují pochopení jednotlivých charakteristik, které jsme uvedli v předešlém výkladu. V případě nutnosti se mohou poradit se svým sousedem v lavici nebo najít chybějící informace ve svém sešitě.

V poslední 2 cvičení této kapitoly porovnávají účelový spotřebitelský úvěr a splátkový prodej a po jeho vyplnění samostatně rozhodnou, v jakém případě využijí splátkový prodej a v jakém je výhodnější účelový spotřebitelský úvěr.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

SPLÁTKOVÝ PRODEJ

1. Napište, co je to splátkový prodej a uveďte příklady zboží, které můžete pořídit na základě splátkového prodeje.

2. V obchodě nebo na internetu zjistěte a запиšte do následující tabulky varianty splátkového prodeje

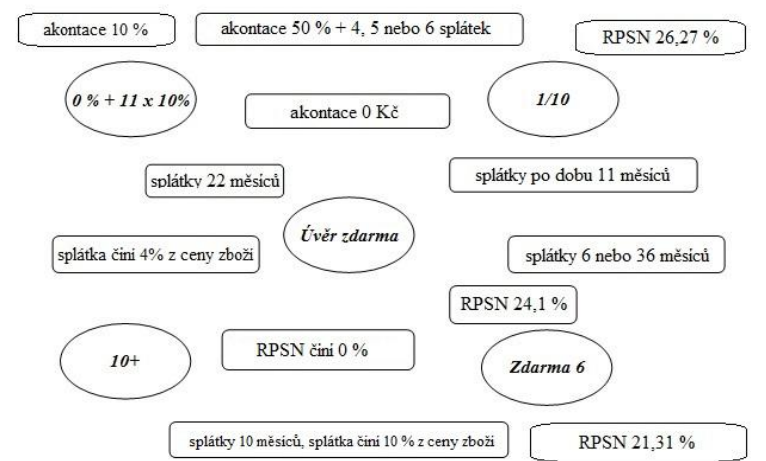
Obchod a zboží nebo služba		
Výše splátky (v Kč)		
Počet splátek		
Délka splátek		
Akontace		
RPSN		
Celková cena při platbě na splátky		
Cena při platbě ihned		

Zdroj:vlastní zpracování

a) Vypočítejte, o kolik více korun zaplatíte, pokud zvolené zboží nebo službu si vezmete na splátky.

b) Zjištěné údaje porovnejte se svými spolužáky. A rozhodněte, kdo našel nejvýhodnější a kdo nejméně výhodnou nabídku.

3. Přiřadte k variantám prodeje na splátky jednotlivé vlastnosti (bubliny s vlastnostmi mohou být spojeny s více různými variantami splátkového prodeje).

Zdroj:vlastní zpracování

4. Petr dnes píše test z finanční matematiky a jeden ze zadaných úkolů je následující:

Na základě svých znalostí splátkového prodeje doplňte chybějící údaje v tabulce:

<i>Navýšení/varianty</i>	<i>1/10</i>	<i>10 +</i>	<i>0 % + 11 x 10%</i>	<i>Zdarma 6</i>
<i>Vypůjčená částka</i>	10 000 Kč	34 000 Kč		100 000 Kč
<i>Akontace</i>		3 400 Kč		
<i>Měsíční splátka</i>				
<i>Doba splatnosti</i>		22 měsíců	11 měsíců	36 měsíců
<i>Celkem k zaplacení</i>				
<i>Navýšení</i>	11 000 – 10 000 = 1 000 Kč		85 800 – 78 000 = 7 800 Kč	
<i>RPSN</i>	26,27 %		21,31 %	

Zdroj:vlastní zpracování

Pomozte Petrovi tabulku vyplnit.

5. Do následující tabulky napište výhody a nevýhody splátkového prodeje ve srovnání s účelovým spotřebitelským úvěrem.

<i>Splátkový prodej</i>	<i>Účelový spotřebitelský úvěr</i>
<i>Výhody:</i>	<i>Výhody:</i>
<i>Nevýhody:</i>	<i>Nevýhody:</i>

Zdroj:vlastní zpracování

6. Napište, v jakých situacích byste se rozhodli pro splátkový prodej a v jakých případech by pro vás byl výhodnější účelový spotřebitelský úvěr.

ŘEŠENÍ

SPLÁTKOVÝ PRODEJ

1. Napište, co je to splátkový prodej a uveďte příklady zboží, které můžete pořídit na základě splátkového prodeje.

Při nedostatku financí se využívá splátkový prodej k snadnému nákupu požadovaného zboží. Zákazník zaplatí jen určitou procentní část (akontace) z celkové hodnoty zboží. Akontace nejčastěji činí kolem 10% z celkové částky - liší se dle výše úvěru a podmínek vybrané splátkové společnosti, při úvěru do 20 000 Kč může být akontace i 0 %. A zbytek celkové sumy je uhrazen pomocí splátek. Princip tohoto nákupu spočívá v odkoupení požadovaného zboží splátkovou společností, která nám ji odprodá na základě uzavřené smlouvy v obchodu. Úvěr je poskytnut občanu ČR staršímu 18-ti let s trvalým pracovním poměrem, k uzavření smlouvy je zapotřebí doložení pouze 2 dokladů totožnosti.

Splátkový prodej se nejčastěji používá k nákupu elektroniky, spotřebního zboží, nábytku,...

2. V obchodě nebo na internetu zjistěte a запиšte do následující tabulky varianty splátkového prodeje

<i>Obchod a zboží nebo služba</i>	<i>OKAY/Lenovo Miix (tablet)</i>	<i>Electro World/ Samsung S6 (mobilní telefon)</i>
<i>Výše splátky (v Kč)</i>	917 Kč	1 593 Kč
<i>Počet splátek</i>	24	15
<i>Délka splátek</i>	2 roky	15 měsíců
<i>Akontace</i>	0%	0%
<i>RPSN</i>	25,66%	33,67%
<i>Celková cena při platbě na splátky</i>	22 008 Kč	23 895 Kč
<i>Cena při platbě ihned</i>	17 499 Kč	19 799 Kč

Zdroj:vlastní zpracování

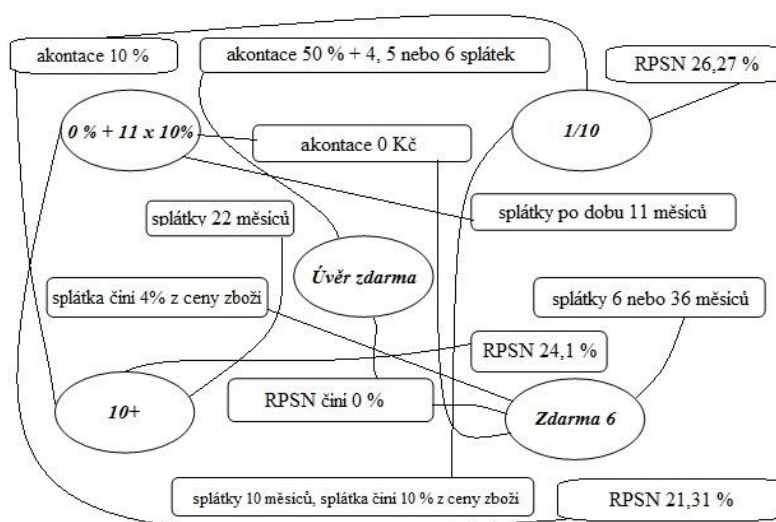
a) Vypočítejte, o kolik více korun zaplatíte, pokud zvolené zboží nebo službu si vezmete na splátky.

Pokud si vezmeme tablet na splátky, zaplatíme o 4 509 Kč více ($22\,008 - 17\,499 = 4\,509$ Kč), cenu mobilního telefonu přeplatíme o 4 096 Kč, pokud si jej vezmeme na splátky.

b) Zjištěné údaje porovnejte se svými spolužáky. A rozhodněte, kdo našel nejuvhodnější a kdo nejméně výhodnou nabídku.

O výhodnosti nabídek jednotlivých společností rozhodneme na základě RPSN. Žáci také mohou zjistit, že stejné společnosti nabízejí několik variant splátkového prodeje a vybírají si dle možností a schopností splácet úvěr.

3. Přiřaďte k variantám prodeje na splátky jednotlivé vlastnosti (bubliny s vlastnostmi mohou být spojeny s více různými variantami splátkového prodeje).

Zdroj:vlastní zpracování

4. Petr dnes píše test z finanční matematiky a jeden ze zadaných úkolů je následující: Na základě svých znalostí splátkového prodeje doplňte chybějící údaje v tabulce:

Pomozte Petrovi tabulku vyplnit.

Navýšení/varianty	1/10	10 +	0 % + 11 x 10%	Zdarma 6
Vypůjčená částka	10 000 Kč	34 000 Kč	78 000 Kč	100 000 Kč
Akontace	$0,1 \cdot 10\,000$ = 1 000 Kč	3 400 Kč	0 Kč	0 Kč
Měsíční splátka	$0,1 \cdot 10\,000$ = 1 000 Kč	$0,05 \cdot 34\,000$ = 1 700 Kč	$0,1 \cdot 78\,000$ = 7 800 Kč	$0,04 \cdot 100\,000$ = 4 000 Kč

<i>Doba splatnosti</i>	<i>10 měsíců</i>	<i>22 měsíců</i>	<i>11 měsíců</i>	<i>36 měsíců</i>
<i>Celkem k zaplacení</i>	10 · 1 000 + 1 000 = 11 000 Kč	22 · 1 700 + 3 400 = 40 800 Kč	11 · 7 800 + 0 = 85 800 Kč	36 · 4 000 + 0 = 144 000 Kč
<i>Navýšení</i>	11 000 – 10 000 = 1 000 Kč	40 800 – 34 000 = 6 800 Kč	85 800 – 78 000 = 7 800 Kč	144 000 – 100 000 = 44 000 Kč
<i>RPSN</i>	26,27 %	24,14 %	21,31 %	28,64 %

Zdroj: vlastní zpracování

5. Do následující tabulky napište výhody a nevýhody splátkového prodeje ve srovnání s účelovým spotřebitelským úvěrem.

<i>Splátkový prodej</i>	<i>Účelový spotřebitelský úvěr</i>
<p>Výhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> + <i>snazší/rychlejší získání úvěru</i> + <i>varianty s nulovým navýšením</i> + <i>možnost uzavření přímo na prodejně</i> 	<p>Výhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> + <i>větší maximální výše úvěru</i> + <i>delší doba splácení</i> + <i>nižší úroková sazba/RPSN</i>
<p>Nevýhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>nižší maximální výše úvěru</i> - <i>kratší doba splácení</i> - <i>vyšší úroková sazba/RPSN</i> 	<p>Nevýhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>nutnost doložení více dokladů a potvrzení před získáním úvěru</i> - <i>účelovost úvěru</i> - <i>delší doba vyřízení žádosti</i>

Zdroj: vlastní zpracování

6. Napište, v jakých situacích byste se rozhodli pro splátkový prodej a v jakých případech by pro vás byl výhodnější účelový spotřebitelský úvěr.

Pro splátkový prodej se obvykle rozhodneme, pokud se bude jednat o nižší částky, kdy bude výhodné rychlé a snadné získání úvěru. Navíc pokud budeme schopni splácet a dodržet podmínky čerpání úvěru, tak je výhodné využít variant s nulovým navýšením.

Účelový spotřebitelský úvěr využijeme, pokud potřebujeme půjčit vyšší částku, kde se vyplatí delší doba splácení a obvykle nižší RPSN. Ovšem u účelového spotřebitelského úvěru musíme počítat s delší dobou schválení úvěru.

PRACOVNÍ LIST 5 – SPLÁTKOVÝ PRODEJ

Název aktivity: SPLÁTKOVÝ PRODEJ

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí a matematické gramotnosti, řešení lineárních rovnic, procenta.

Cíl aktivity:

- žák je schopen porovnat a rozhodnout o výhodnosti splátkového prodeje a spotřebitelského úvěru,
- žák prohlubuje své znalosti v problematice nekalých nabídek při poskytování úvěrů,
- orientuje se mezi variantami splátkového prodeje, dle situace je dokáže zhodnotit a rozhodnout o vhodnější (výhodnější) nabídce,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí variantu splátkového prodeje a dle situace rozhoduje, jaká nabídka je vhodnější (výhodnější),
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje čtyři cvičení se zaměřením na splátkový prodej, na porovnávání se spotřebitelskými úvěry a na rozpoznání nekalých nabídek při poskytování úvěrů.

Cílem prvního cvičení je upozornit žáky na možnosti zobrazování nabídek, a aby si uvědomili, že před podpisem smlouvy si musejí důkladně prostudovat celou nabídku a i smlouvu, kterou jim poskytovatel předkládá. Po cvičení může následovat diskuze, jestli se žáci s podobnými nabídkami již někde setkali.

Druhé cvičení seznamuje žáky s internetovými stránkami, které informují čtenáře o nekalých praktikách při poskytování úvěrů, upozorňují na méně důvěryhodné společnosti a zároveň čtenáři radí, jak vybrat vhodnou společnost.

Třetí cvičení slouží k zopakování variant splátkového prodeje a výběru nejvhodnější varianty. Ve druhé části úkolu musejí žáci vyřešit příklad z praxe, kdy vybírají pro pana Nováka nejvhodnější nabídku, která nejvíce vyhovuje jeho možnostem.

Ve čtvrtém cvičení musejí žáci na základě výpočtů rozhodnout o nejvýhodnější nabídce mezi bankovním spotřebitelským úvěrem, úvěrem od nebankovní společnosti a splátkovou společností.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuze.

Vzhledem k časové náročnosti doporučujeme druhé a čtvrté cvičení zadat žákům za domácí úkol. U druhého cvičení, aby našli odpovědi na položené otázky, musejí projít celé stránky. Obdobně na poslední cvičení budou žáci potřebovat více času, aby vypočetli všechny tři nabídky a vybrali nejvýhodnější nabídku včetně vhodného zdůvodnění svého výběru.

SPLÁTKOVÝ PRODEJ

1. Petru zaujala nabídka na následujícím reklamním letáku. Myslela si, že na začátku za mobil zaplatí 3 249 Kč a poté bude splácet až do cílové částky 7 899 Kč. Nijak nevěnovala pozornost, že částka v zeleném obdélníku se vztahuje k hotovostní úhradě celé částky najednou a pokud si mobilní telefon vezme na splátky, tak bude muset hned zaplatit 3 249 Kč a navíc po dobu 5 měsíců splácet 950 Kč.

a) Vypočítejte, o kolik více Petra bude muset zaplatit za mobilní telefon na splátky, než kdyby uhradila celou částku hned.

b) Určete, jaká je výše RPSN u této varianty splátkového prodeje.

c) Poradte Petře, na co si má dávat příště pozor, aby podobnou chybu neudělala znovu.

Zdroj: http://finexpert.e15.cz/Client.Gallery/show.aspx?id_file=528196275&article=32042

2. Na stránkách Navigátoru bezpečného úvěru (www.navigátoruveru.cz) najdete odpovědi na následující otázky:

a) Jaké jsou typické znaky „úvěrového predátora“?

b) Jaké společnosti jsou z pohledu poskytování úvěrů nejdůvěryhodnější a jaké se chovají jako „úvěroví predátoři“ (jsou nejméně důvěryhodné)?

c) Jak postupovat při výběru spotřebitelského úvěru a nenaletět?

d) Co máte udělat, pokud se dostanete do problémů se splácením?

e) Kolik Kč dlužily české domácnosti na konci roku 2014 na bankovních spotřebitelských úvěrech a kolik Kč na nebankovních spotřebitelských úvěrech?

3. Pan Novák je náruživým divákem filmů, proto si chce pořídit nové domácí 3D kino. Až v prodejně zjistil, že vybraný model stojí 34 000,- Kč, což je více než předpokládal. V obchodě mu nabídli různé varianty splátkového prodeje.

a) Určete, jaká z nabízených variant („1/10“, „10+“, „0 % + 11 x 10%“, „Zdarma 6“) by byla pro pana Nováka nejvýhodnější?

b) Rozhodněte, jaká varianta splátkového prodeje je pro pana Nováka vhodná, pokud víte, že vzhledem k jeho příjmu, je pro něho výhodnější splácet delší dobu nižší částky?

<i>Navýšení/varianty</i>	<i>„1/10“</i>	<i>„10+“</i>	<i>„0 % + 11 x 10%“</i>	<i>„Zdarma 6“</i>
<i>Akontace</i>				
<i>Doba splatnosti</i>				
<i>Výše měsíční splátky</i>				
<i>Navýšení</i>				
<i>RPSN</i>				

Zdroj: vlastní zpracování

4. Němcovi se rozhodli pro koupi nových kuchyňských elektrospotřebičů v celkové hodnotě 75 000,- Kč. Protože nečekali tak vysokou částku, chybí jim 35 000,- Kč, tuto částku mohou získat:

I) Jako spotřebitelský úvěr od banky, s měsíční splátkou ve výši 820,- Kč, úrokovou mírou 5,39 %, dobou splatnosti 4 roky, poplatkem za schválení 400,- Kč a poplatkem za vedení účtu 30,- Kč měsíčně.

II) Od nebankovní společnosti za následujících podmínek měsíční splátka 1 600,-Kč, dobou splatnosti 2 roky, poplatkem za schválení 500,- Kč a poplatkem za vedení účtu 100,- Kč měsíčně.

III) Od splátkové společnosti, která nabízí variantu „1/10“.

a) Jaké je navýšení u jednotlivých variant úvěrů?

b) Jaký úvěr je pro Němcovi nejvýhodnější?

ŘEŠENÍ

SPLÁTKOVÝ PRODEJ

1. Petru zaujala nabídka na následujícím reklamním letáku. Myslela si, že na začátku za mobil zaplatí 3 249 Kč a poté bude splácet až do cílové částky 7 899 Kč. Nijak nevěnovala pozornost, že částka v zeleném obdélníku se vztahuje k hotovostní úhradě celé částky najednou a pokud si mobilní telefon vezme na splátky, tak bude muset hned zaplatit 3 249 Kč a navíc po dobu 5 měsíců splácet 950 Kč.

- Vypočítejte, o kolik více Petra bude muset zaplatit za mobilní telefon na splátky, než kdyby uhradila celou částku hned.
- Určete, jaká je výše RPSN u této varianty splátkového prodeje.
- Poradte Petře, na co si má dávat příště pozor, aby podobnou chybu neudělala znovu.

Zdroj: http://finexpert.e15.cz/Client.Gallery/show.aspx?id_file=528196275&article=32042

- Petra musí zaplatit $3249 + (950 \cdot 5) = 7999$ Kč, což je o $7999 - 7899 = 100$ Kč více než kdyby uhradila částku v hotovosti.
- RPSN činí 10,01%.
- Před podpisem smlouvy je nutno si důkladně prostudovat celou nabídku a stejně tak podepsovanou smlouvu.

2. Na stránkách Navigátoru bezpečného úvěru (www.navigátoruveru.cz) najdete odpovědi na následující otázky:

- Jaké jsou typické znaky „úvěrového predátora“?
 - nutí klienta podepsat *bianco směnku*
 - nabízí možnost si odpracovat dluh u věřitele
 - zprostředkovatel využívá jména společnosti bez jejího vědomí a zneužívá tak její identitu
 - poskytovatel požaduje po klientovi zajištění poskytnuté částky zástavou nemovitosti
 - nabízí sjednání půjčky po telefonu (linka je zpoplatněna vysokým tarifem)

b) Jaké společnosti jsou z pohledu poskytování úvěrů nejdůvěryhodnější a jaké se chovají jako „úvěroví predátoři“ (jsou nejméně důvěryhodné)?

- nejdůvěryhodnější – Komerční banka, mBank, Home Credit, Air Bank a Cetelem
- úvěroví predátoři – PROFI CREDIT, Aasa a Český Triangl

c) Jak postupovat při výběru spotřebitelského úvěru a nenaletět?

- než se rozhodnete vzít si úvěr, zjistěte si o společnosti maximum informací
- než cokoli podepíšete, přečtěte si to
- pokud vám značkové společnosti půjčku nedají, je to znamení, že pravděpodobně nebudete schopni ji splácet
- pokud máte problém, řešte jej a pomoc hledejte u odborníků

d) Co máte udělat, pokud se dostanete do problémů se splácením?

Pokud se dostanete do problémů se splácením, obraťte se v první řadě na společnost, od které úvěr máte, a pokuste se s ní dohodnout na změně výše splátek či odkladu. Nepůjčujte si jen proto, abyste splatili dluh. V takovém případě se dostanete do spirály a nedopadne to dobře. Dříve nebo později skončíte u lichváře, který vás připraví o vše. Právě ty takzvané značkové společnosti mají nástroje, jak vám jako klientovi v těchto situacích pomoci a mají společný zájem na tom, aby klient takovému tíživému období přečkal.

e) Kolik Kč dlužily české domácnosti na konci roku 2014 na bankovních spotřebitelských úvěrech a kolik Kč na nebankovních spotřebitelských úvěrech?

Na bankovních spotřebitelských úvěrech dlužily české domácnosti 199,7 mld. a na nebankovních úvěrech 77,7 mld.

3. Pan Novák je náruživým divákem filmů, proto si chce pořídit nové domácí 3D kino. Až v prodejně zjistil, že vybraný model stojí 34 000,- Kč, což je více než předpokládal. V obchodě mu nabídli různé varianty splátkového prodeje.

a) Určete, jaká z nabízených variant („1/10“, „10+“, „0 % + 11 x 10%“, „Zdarma 6“) by byla pro pana Nováka nejvýhodnější?

b) Rozhodněte, jaká varianta splátkového prodeje je pro pana Nováka vhodná, pokud víte, že vzhledem k jeho příjmu, je pro něho výhodnější splácet delší dobu nižší částky?

Navýšení/varianty	„1/10“	„10 +“	„0 % + 11 x 10%“	„Zdarma 6“
Akontace	0,1 · 34 000 = 3 400 Kč	0,1 · 34 000 = 3 400 Kč	0 Kč	0 Kč

<i>Výše měsíční splátky</i>	$0,1 \cdot 34\,000$ = 3 400 Kč	$0,05 \cdot 34\,000$ = 1 700 Kč	$0,1 \cdot 34\,000$ = 3 400 Kč	34 000 Kč (jednorázově po 6 měsících)
<i>Doba splatnosti</i>	10 měsíců	22 měsíců	11 měsíců	6 měsíců
<i>Celkem k zaplacení</i>	$10 \cdot 3\,400$ + 3 400 = 37 400 Kč	$22 \cdot 1\,700$ + 3 400 = 40 800 Kč	$11 \cdot 3\,400 + 0$ = 37 400 Kč	$1 \cdot 34\,000 + 0$ = 34 000 Kč
<i>Navýšení</i>	$37\,400 - 34\,000$ = 3 400 Kč	$40\,800 - 34\,000 = 6\,800$ Kč	$37\,400 - 34\,000 = 3\,400$ Kč	0 Kč
<i>RPSN</i>	26,27 %	24,14 %	21,31 %	0 %

Zdroj: vlastní zpracování

a) Z tabulky jednoznačně vyplývá, že nejnvýhodnější variantou je pro pana Nováka varianta splácení „Zdarma 6“, která mu nabízí nulové navýšení i RPSN, ale pouze za předpokladu, že úvěr splatí do 6 měsíců.

b) Pokud víme, že pro pana Nováka je vhodnější splácet delší dobu a nižší splátky, tak připadá v úvahu varianta „10+“, která nabízí půjčku na 22 měsíců. Pan Novák by mohl využít i variantu „Zdarma 6“, která nabízí splácení po dobu 36 měsíců, ale za jiných podmínek než při splacení za 6 měsíců.

4. Němcovi se rozhodli pro koupi nových kuchyňských elektrospotřebičů v celkové hodnotě 75 000,- Kč. Protože nečekali tak vysokou částku, chybí jim 35 000,- Kč, tuto částku mohou získat:

I) Jako spotřebitelský úvěr od banky, s měsíční splátkou ve výši 820,- Kč, úrokovou mírou 5,39 %, dobou splatnosti 4 roky, poplatkem za schválení 400,- Kč a poplatkem za vedení účtu 30,- Kč měsíčně.

II) Od nebankovní společnosti za následujících podmínek měsíční splátka 1 600,-Kč, dobou splatnosti 2 roky, poplatkem za schválení 500,- Kč a poplatkem za vedení účtu 100,- Kč měsíčně.

III) Od splátkové společnosti, která nabízí variantu „1/10“.

a) Jaké je navýšení u jednotlivých variant úvěrů?

b) Jaký úvěr je pro Němcovi nejvýhodnější?

Němcovi by museli bance uhradit za spotřebitelský úvěr 41 200,- Kč, RPSN tohoto úvěru činí 8,669 %. Nebankovní společnosti by Němcovi museli splatit 41 300,- Kč, tomuto úvěru odpovídá RPSN ve výši 18,094 %. Splátkové společnosti by zaplatili 38 500,- Kč. Nabídce „1/10“ odpovídá RPSN ve výši 26,27%.

Na základě RPSN můžeme říci, že nejvýhodnější je úvěr nabízený bankou.

PRACOVNÍ LIST 6 – HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

Název aktivity: HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí a řešení rovnic a procenta.

Cíl aktivity:

- žák získá hlubší informace týkající se hypotečních úvěrů,
- žák je schopen porovnat a rozhodnout o výhodnosti hypotečního úvěru a americké hypotéky,
- žák chápe výhody a úskalí půjček, podstatu a možné příčiny exekuce majetku,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí druh hypotečního úvěru (klasická hypotéka x americká hypotéka) a dle situace rozhoduje, jaká nabídka je vhodnější (výhodnější),
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule, článek o hypotečních úvěrech

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje čtyři cvičení se zaměřením na hypoteční úvěry, rozdíly mezi klasickými a americkými hypotečními úvěry.

V prvním cvičení se žáci seznámí s hlavními pojmy souvisejícími s hypotečními úvěry. Cvičení je vhodné zařadit jako motivační část při probírání učiva o hypotečních úvěrech. K tajence rozdáme žákům článek o hypotečních úvěrech, ve kterém žáci najdou všechny pojmy, které potřebují k vyplnění křížovky. Po splnění tohoto cvičení následuje diskuze nad tajenkou křížovky „HYPOTÉKA“, kdy žáci diskutují o tom, co se dočetli v článku nebo co sami vědí o hypotékách.

Druhé cvičení využijeme k ověření pochopení učiva po úvodním představení hypotečních úvěrů. Cvičení je pro žáky zajímavé tím, že cvičení můžeme představit jako hru na učitele, který opravuje písemný test a hledá a opravuje chyby, které žáci udělali.

Třetí cvičení řeší žáci s pomocí Internetu, kde vyhledávají informace o klasické hypotéce a o americké hypotéce a do tabulky zaznamenávají rozdíly mezi oběma nabídkami. Po vyplnění tabulky následuje diskuze s žáky, o rozdílech (výhodách a nevýhodách) obou druhů úvěrů.

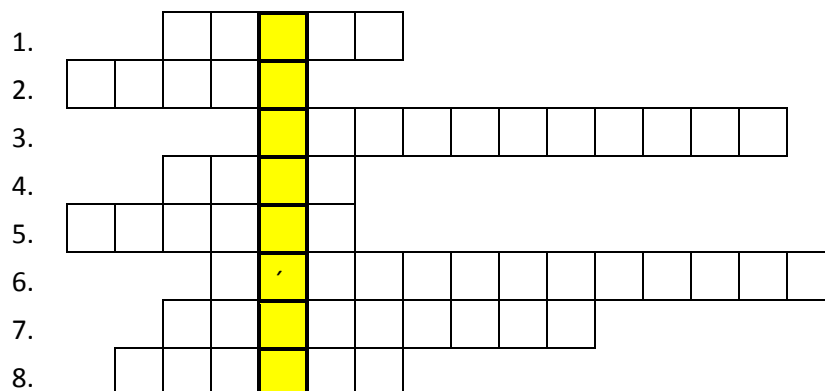
V posledním cvičení mají žáci za úkol pomocí výpočtu rozhodnout o výhodnosti a nevýhodnosti americké hypotéky a klasického hypotečního úvěru. Vhodné je žáky nechat spočítat příklad na papír a ukázat jim možnost výpočtu pomocí on-line hypotečních kalkulaček. Ke správnému vyřešení příkladu je nutná čtenářská gramotnost žáků, neboť zadání příkladu je rozsáhlejší.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

1. Doplňte následující křížovku

TAJENKA:

Zdroj: <http://www.homepujcka.cz/images/nebankovnihypoteky.JPG>, vlastní zpracování

1. Jeden z úkonů, který je nutný pro získání hypotečního úvěru. Odborník přitom stanovuje cenu nemovitosti.
2. Peněžité odměny za půjčení peněz.
3. Přídavné jméno označující splátku, která s počtem splátek postupně narůstá (rostoucí splátka).
4. Měsíční splátka jistiny. Celková měsíční splátka hypotečního úvěru se skládá - splátka úrok a
5. Označení splátky, která je v průběhu splácení (po danou fixační dobu) konstantní.
6. Úkon označující splacení hypotečního úvěru nově poskytnutým hypotečním úvěrem.
7. Označení schopnosti objektu fungovat jako kupní a platební prostředek.
8. Doba, po kterou se klientovi nemění úroková sazba.

2. Rozhodněte o správnosti následujících tvrzeních vztahujících se k hypotečním úvěrům. Tvrzení, u kterých rozhodnete, že jsou špatně, chybu podtrhněte a napište správně.

a) Hypoteční úvěry patří mezi nejdražší způsoby financování bydlení.

b) Splacení hypotéky je garantováno zástavním právem k nemovitosti, pokud úvěr nesplátíme, zastavená nemovitost se stává majetkem státu.

c) Výše úrokové sazby závisí na typu hypotéky, množství předložených dokladů, délce splácení, době fixace úrokové sazby a hodnotě zastavené nemovitosti.

d) Délka fixace je 1 – 20 let, při dlouhodobé fixaci je úroková sazba vyšší než při krátkodobé fixaci.

e) Anuitní splátka se skládá ze dvou částí z úmoru a únoru.

f) Anuita se v průběhu mění podle výše úmoru.

Zdroj: <http://www.penizenavic.cz/storage-file/36040>

3. Existují 2 druhy hypotečních úvěrů – klasická hypotéka a americká hypotéka. Do následující tabulky napište jednotlivé charakteristiky obou finančních produktů a vyznačte jejich rozdíly.

KLASICKÁ HYPOTÉKA	AMERICKÁ HYPOTÉKA

Zdroj: vlastní zpracování

4. Rodina Votavova bude rekonstruovat byt. Předběžný odhad na rekonstrukci je 1 200 000,-Kč, na rekonstrukci si dopředu naspořili 700 000,- Kč. Vypůjčit si musí 500 000,- Kč. Od banky dostali 2 možnosti – hypoteční úvěr a americkou hypotéku.

Hypoteční úvěr by splácela 15 let při úroku 4,89 % p.a. a měsíční splátce 3 925,- Kč, poplatek za schválení úvěru je 0,7 % z vypůjčené částky (minimálně 6 000,- Kč, maximálně 25 000,- Kč), poplatek za vedení účtu 130,- Kč/měsíc. 2 300,- Kč zaplatí za odhad tržní ceny bytu a každoročně 2700 Kč za pojištění bytu.

Americkou hypotéku by splácela 10 let při úroku 7,64 % p.a. a měsíční splátce 5 972,- Kč, poplatek za schválení úvěru je 0,83 % z vypůjčené částky (minimálně 10 000,- Kč, maximálně 35 000,- Kč), poplatek za vedení účtu 110 Kč/měsíc. 2 300,- Kč zaplatí za odhad tržní ceny bytu a každoročně 2700,- Kč za pojištění bytu.

a) Vypočítejte, kolik zaplatí za rekonstrukci Votavovi v případě, že se rozhodnou pro klasický hypoteční úvěr a kolik pokud zvolí americkou hypotéku.

b) Oba produkty porovnejte a rozhodněte, která varianta je výhodnější.

ŘEŠENÍ

HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

1. Doplněte následující křížovku

1.		O	D	H	A	D														
2.	Ú	R	O	K	Y															
3.				P	R	O	G	R	E	S	I	V	N	Í						
4.			Ú	M	O	R														
5.	A	N	U	I	T	A														
6.				R	É	F	I	N	A	N	C	O	V	Á	N	Í				
7.			L	I	K	V	I	D	I	T	A									
8.		F	I	X	A	C	E													

TAJENKA: HYPOTÉKA

Zdroj: <http://www.homepujcka.cz/images/nebankovnihypoteky.JPG>, vlastní zpracování

1. Jeden z úkonů, který je nutný pro získání hypotečního úvěru. Odborník přitom stanovuje cenu nemovitosti.
2. Peněžité odměny za půjčení peněz.
3. Přídavné jméno označující splátku, která s počtem splátek postupně narůstá (rostoucí splátka).
4. Měsíční splátka jistiny. Celková měsíční splátka hypotečního úvěru se skládá - splátka úrok a
5. Označení splátky, která je v průběhu splácení (po danou fixační dobu) konstantní.
6. Úkon označující splacení hypotečního úvěru nově poskytnutým hypotečním úvěrem.
7. Označení schopnosti objektu fungovat jako kupní a platební prostředek.
8. Doba, po kterou se klientovi nemění úroková sazba.

2. Rozhodněte o správnosti následujících tvrzeních vztahujících se k hypotečním úvěrům. Tvrzení, u kterých rozhodnete, že jsou špatně, chybu podtrhněte a napište správně.

a) Hypoteční úvěry patří mezi **nejdražší** způsoby financování bydlení.

Hypoteční úvěry patří mezi **nejlevnější** způsoby financování bydlení.

b) Splacení hypotéky je garantováno zástavním právem k nemovitosti, pokud úvěr nesplatíme, zastavená nemovitost se stává majetkem **státu**.

*Splacení hypotéky je garantováno zástavním právem k nemovitosti, pokud úvěr nesplatíme, zastavená nemovitost se stává majetkem **společnosti, která nám hypotéku poskytl**.*

c) Výše úrokové sazby závisí na typu hypotéky, ~~množství předložených dokladů~~, délce splácení, době fixace úrokové sazby a hodnotě zastavené nemovitosti.

Výše úrokové sazby závisí na typu hypotéky, délce splácení, době fixace úrokové sazby a hodnotě zastavené nemovitosti.

d) Délka fixace je 1 – 20 let, při dlouhodobé fixaci je úroková sazba vyšší než při krátkodobé fixaci. **SPRÁVNĚ**

e) Anuitní splátka se skládá ze dvou částí z úmoru a ~~úroku~~.

*Anuitní splátka se skládá ze dvou částí z úmoru a **úroku**.*

f) Anuita se v průběhu splácení ~~mění podle výše úmoru~~.

*Anuita se v průběhu splácení **nemění**.*

Zdroj: <http://www.penizenavic.cz/storage-file/36040>

3. Existují 2 druhy hypotečních úvěrů – klasická hypotéka a americká hypotéka. Do následující tabulky napište jednotlivé charakteristiky obou finančních produktů a vyznačte jejich rozdíly.

KLASICKÁ HYPOTÉKA	AMERICKÁ HYPOTÉKA
	<u>Výhody:</u>
+ nižší úroková míra (od 5,69 %)	+ neúčelový úvěr (při úspoře možnost využití zbývajících prostředků na financování čehokoliv)
+ nižší výše měsíční splátky	+ nižší částka zaplacená na poplatcích spojených s hypotékou
+ možnost daňové úspory	

Nevýhody:

- je zajištěn zástavním právem k nemovitosti	- je zajištěn zástavním právem k nemovitosti
- účelový úvěr	- vyšší úroková míra než u hypotečního úvěru
- vyšší částka zaplacená na poplatcích spojených s hypotékou	- vyšší výše měsíční splátky
	- zaplacené úroky nelze odečíst ze základu daně z příjmů

Zdroj: vlastní zpracování

4. Rodina Votavova bude rekonstruovat byt. Předběžný odhad na rekonstrukci je 1 200 000,-Kč, na rekonstrukci si dopředu naspořili 700 000,- Kč. Vypůjčit si musí 500 000,- Kč. Od banky dostali 2 možnosti – hypoteční úvěr a americkou hypotéku.

Hypoteční úvěr by splácela 15 let při úroku 4,89 % p.a. a měsíční splátce 3 925,- Kč, poplatek za schválení úvěru je 0,7 % z vypůjčené částky (minimálně 6 000,- Kč, maximálně 25 000,- Kč), poplatek za vedení účtu 130,- Kč/měsíc. 2 300,- Kč zaplatí za odhad tržní ceny bytu a každoročně 2700 Kč za pojištění bytu.

Americkou hypotéku by splácela 10 let při úroku 7,64 % p.a. a měsíční splátce 5 972,-Kč, poplatek za schválení úvěru je 0,83 % z vypůjčené částky (minimálně 10 000,- Kč, maximálně 35 000,- Kč), poplatek za vedení účtu 110 Kč/měsíc. 2 300,- Kč zaplatí za odhad tržní ceny bytu a každoročně 2700,- Kč za pojištění bytu.

a) Vypočítejte, kolik zaplatí za rekonstrukci Votavovi v případě, že se rozhodnou pro klasický hypoteční úvěr a kolik pokud zvolí americkou hypotéku.

b) Oba produkty porovnejte a rozhodněte, která varianta je výhodnější.

Řešení:

a)

<i>Náklady / varianty</i>	<i>Klasický hypoteční úvěr</i>	<i>Americká hypotéka</i>
<i>Úroky = splátky – výše úvěru</i>	$(3\,925 \cdot 12 \cdot 15)$ – 500 000 = 206 500 Kč	$(5\,972 \cdot 12 \cdot 10)$ – 500 000 = 216 640 Kč
<i>Daňová úspora</i>	$0,15 \cdot 206\,500 = 30\,975$ Kč	0 Kč
<i>Poplatek za schválení účtu</i>	$0,007 \cdot 500\,000 = 3\,500$ Kč (ale minimální poplatek je	$0,0083 \cdot 500\,000 = 4\,150$ Kč (ale minimální

	6 000 Kč)	poplatek je 10 000 Kč)
Poplatek za vedení účtu	$130 \cdot 12 \cdot 15 = 23\,400 \text{ Kč}$	$110 \cdot 12 \cdot 10 = 13\,200 \text{ Kč}$
Odhad nemovitosti	2 300 Kč	2 300 Kč
Pojištění bytu	$2\,700 \cdot 15 = 40\,500 \text{ Kč}$	$2\,700 \cdot 10 = 27\,000 \text{ Kč}$
CELKEM (náklady)	278 700 Kč	269 140 Kč
CELKEM (po odečtení daňové úspory)	$278\,700 - 30\,975 = 247\,725 \text{ Kč}$	$269\,140 - 0 = 269\,140 \text{ Kč}$

Zdroj: vlastní zpracování

Klasická hypotéka vyjde Votavovi na $500\,000 + 278\,700 = 778\,700,-$ Kč, po odečtení daňové úspory celkem na $747\,725,-$ Kč.

Pokud by se rodina rozhodla pro americkou hypotéku, museli by splatit $500\,000 + 269\,140 = 769\,140,-$ Kč.

b) *Votavovým jako výhodnější doporučíme klasický hypoteční úvěr kvůli nižší úrokové míře a možnosti daňové úspory.*

Americká hypotéka by byla pro rodinu lákavá, pokud by se jim při rekonstrukci povedlo ušetřit při různých slevových akcích, potom mohou zbývající prostředky využít na cokoliv (nákup spotřebního zboží, úhradu dovolené, ...).

PRACOVNÍ LIST 7 – HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

Název aktivity: HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí a řešení rovnic a procenta.

Cíl aktivity:

- žák ovládá a používá pojmy spojené s hypotečními úvěry,
- žák je schopen porovnat a rozhodnout o výhodnosti hypotečního úvěru a spotřebitelského úvěru,
- žák rozumí pojmu umořovací plán a dokáže jej vytvořit,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního finančního produktu a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí druh hypotečního úvěru nebo spotřebitelského úvěru a dle situace rozhoduje, jaká nabídka je vhodnější (výhodnější),
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje čtyři cvičení se zaměřením na hypoteční úvěry, rozdíly mezi hypotečními a spotřebitelskými úvěry a vytvořením umořovacího plánu.

První cvičení zařadíme na začátek hodiny, abychom zopakovali pojmy spojené s hypotečními úvěry. Cvičení můžeme pojmut soutěžní formou, nechat žákům určitý čas a vítězem se stane ten, který najde v osmisměrce nejvíce pojmů. Na konci úkolu následuje společná diskuze, která má za cíl dát kolektivně dohromady všech 15 pojmů, pokud žáci neznají význam slova, mohou jej najít na Internetu nebo ve svých poznámkách.

V dalším cvičení žáci vypočítávají výši americké hypotéky a neúčelového spotřebitelského úvěru. Ve druhé části oba produkty vzájemně porovnávají a měli by si na základě něho uvědomit podobnosti a rozdíly mezi americkou hypotékou a neúčelovým spotřebitelským úvěrem.

Třetí cvičení doporučujeme zadat žákům za domácí úkol. Žáci v něm mají z přesmyček seskládat slova a slovní spojení týkající se hypoték a tyto pojmy vysvětlit.

Ve čtvrtém cvičení mají žáci za úkol vytvořit umořovací plán. Důležité je žákům ukázat vytvoření plánu pomocí programu Microsoft Excel (návod je uveden v části „ŘEŠENÍ“), stejně tak i možnosti vytvoření na Internetu (např. na http://kalkulacky.idnes.cz/cr_hypotecni-kalkulacka.php). Vhodné je v programu Microsoft Excel vytvořit i spojnicový graf, kde žáci dobře vidí, jak se mění výše úmoru a úroku. S tímto grafem můžeme dále pracovat (čtení a práce s grafy).

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuze.

HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

1. V osmisměrce najděte 15 pojmů, které souvisejí s oblastí hypoték, 5 z nich napište a vysvětlete, co tyto pojmy znamenají.

A	A	J	Á	S	T	S	O	N	T	A	L	P	S	Ý	T
S	Q	V	R	T	C	A	R	E	E	U	K	U	R	Ž	C
F	E	E	A	Ý	F	Ě	A	R	D	G	K	G	E	R	Í
S	B	D	L	T	V	C	E	S	J	B	O	E	F	N	A
H	O	Z	I	Ú	S	V	C	P	R	I	N	X	Á	M	O
Ř	N	L	K	Í	G	Á	A	L	G	T	S	V	G	N	U
E	I	U	V	A	S	Š	Z	Á	U	I	O	T	O	E	R
U	T	I	I	E	D	A	I	T	O	C	L	M	I	G	Š
T	A	O	D	R	N	O	L	K	N	Ž	I	B	T	N	U
I	A	P	I	D	J	T	A	A	É	R	D	G	S	U	A
N	Š	Š	T	E	K	U	N	D	Á	O	A	G	A	O	N
M	W	S	A	N	L	I	E	O	T	P	C	D	Í	K	T
E	C	A	X	I	B	S	P	T	S	R	E	E	J	O	S
U	E	C	A	E	P	B	M	N	S	T	Ú	Š	V	R	O
T	R	J	R	T	S	N	E	O	A	T	R	O	M	Ú	C

Zdroj: vlastní zpracování

2. Novomanželé Brejlovi se rozhodli pro koupi nového automobilu - v celkové hodnotě 300 000,- Kč. Na pokrytí těchto nákladů si mohou vzít americkou hypotéku, s tím že po dobu 20 let budou měsíčně platit 2 100,- Kč. Poplatek za schválení úvěru je 0,83 % z vypůjčené částky (minimálně 3 000,- Kč, maximálně 20 000,- Kč), poplatek za vedení účtu 50,- Kč/měsíc. 2 300,- Kč zaplatí za odhad tržní ceny bytu a každoročně 1 900,- Kč za pojištění bytu.

Nebo si vyberou neúčelový spotřebitelský úvěr, který by spláceli 10 let s měsíční splátkou 4 790,- Kč. Poplatek za schválení půjčky činí 0,9 % (minimální výše je 500,- Kč) a za vedení účtu zaplatí 110,- Kč měsíčně. RPSN činí 16,74 %.

Vypočítejte, na kolik by vyšla americká hypotéka a neúčelový spotřebitelský úvěr? Porovnejte podmínky americké hypotéky a neúčelového spotřebitelského úvěru.

3. Z následujících přesmyček sestavte slova a slovní spojení týkající se hypotečních úvěrů a pojmy vysvětlete. První písmenko v jednotlivých přesmyčkách je počáteční písmenko hledaných slov.

KSIALÁKC HOPYÉTKA

DÍENGVIREŠ SAKTPÁL

RÍNEFNINAOCVÁ

PGORÍNSIVRE SKATÁLP

RÚMO

AKÁCIMER HÉTKAOYP

FXCAIE

PČNÍETOYPHEDŘ RVÚĚ

ÚKOVROÁ AMÍR

ATÍNINU AKÁTSP

4. Pan Rychlý bude rekonstruovat svůj byt, proto si vzal hypoteční úvěr ve výši 300 000,-Kč. S tím že si vybral z nabízených variant splácení po dobu 3 let s měsíční splátkou 9 061,48 Kč s výší úroku 5,52 % p.a. Vypracujte umořovací plán a popište jej. Předpokládejme, že banka používá měsíční připisování úroků.

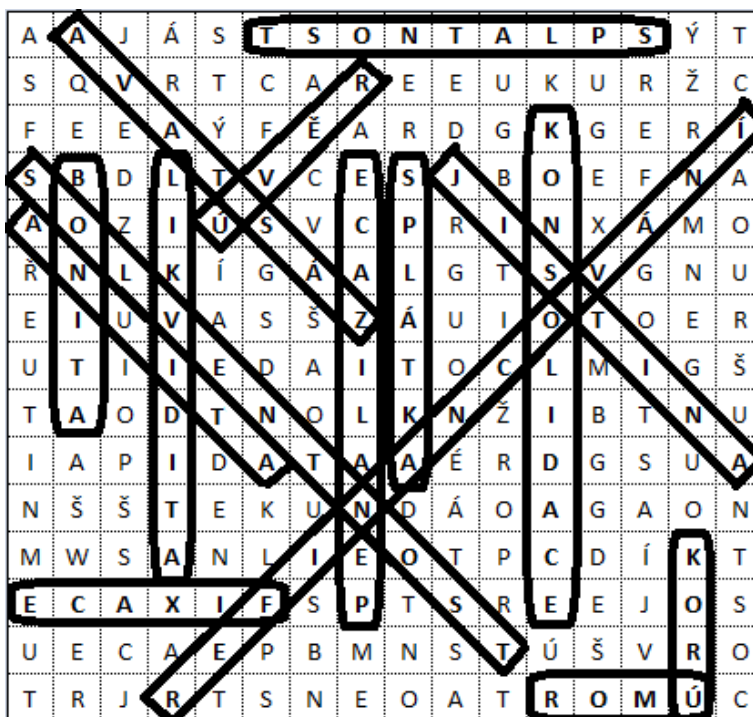
<i>UMOŘOVACÍ PLÁN</i>				
<i>období</i>	<i>anuita</i>	<i>úrok</i>	<i>úmor</i>	<i>zůstatek</i>
0				300 000,00 Kč
1				
2				
3				
.				
.				
.				
.				
36				

Zdroj: vlastní zpracování

ŘEŠENÍ

HYPOTEČNÍ ÚVĚRY

1. V osmisměrce najděte 15 pojmů, které souvisejí s oblastí hypoték, 5 z nich napište a vysvětlete, co tyto pojmy znamenají.

Zdroj: vlastní zpracování

ANUITA - splátka, jejíž výše se v průběhu splácení (po danou fixační dobu) nemění, je konstantní

BONITA - označuje schopnost klienta splácet své závazky

FIXACE - doba, po kterou se klientovi nemění úroková sazba

JISTINA – vypůjčená finanční částka bez započtení úroků

KONSOLIDACE - sloučení více úvěru do jednoho, čímž dochází ke snížení měsíční splátky

LIKVIDITA - schopnost objektu fungovat jako kupní a platební prostředek

PENALIZACE – peněžní postih, např. za předčasné splacení, za nesplacení úvěru v dané lhůtě

REFINANCOVÁNÍ – splacení původní hypotéky nově poskytnutou hypotékou

SOLVENTNOST - schopnost hradit své závazky

SPLÁTKA – pravidelná platba, kterou dlužník splácí svůj závazek

SPLATNOST – doba, do kdy je povinen plátce splatit úvěr

ÚMOR – měsíční splátka jistiny dluhu, jde o část splátky, o kterou se snižuje výše dlužné částky

ÚROK – peněžitá odměna za zapůjčení peněz

ÚVĚR – suma prostředků, které věřitel dočasně předal dlužníkovi s podmínkou, že po uplynutí dohodnuté lhůty mu je musí vrátit zpět

ZÁSTAVA – nemovitost, byt, Záruka nutná k poskytnutí hypotečního úvěru

2. Novomanželé Brejlovi se rozhodli pro koupi nového automobilu - v celkové hodnotě 300 000,- Kč. Na pokrytí těchto nákladů si mohou vzít americkou hypotéku, s tím že po dobu 20 let budou měsíčně platit 2 100,- Kč. Poplatek za schválení úvěru je 0,83 % z vypůjčené částky (minimálně 3 000,- Kč, maximálně 20 000,- Kč), poplatek za vedení účtu 50,- Kč/měsíc. 2 300,- Kč zaplatí za odhad tržní ceny bytu a každoročně 1 900,- Kč za pojištění bytu.

Nebo si vyberou neúčelový spotřebitelský úvěr, který by spláceli 10 let s měsíční splátkou 4 790,- Kč. Poplatek za schválení půjčky činí 0,9 % (minimální výše je 500,- Kč) a za vedení účtu zaplatí 110,- Kč měsíčně. RPSN činí 16,74 %.

Vypočítejte, na kolik by vyšla americká hypotéka a neúčelový spotřebitelský úvěr? Porovnejte podmínky americké hypotéky a neúčelového spotřebitelského úvěru.

Řešení:

<i>Náklady / varianty</i>	<i>Americká hypotéka</i>	<i>Neúčelový spotřebitelský úvěr</i>
<i>Úroky = splátky – výše úvěru</i>	$(2\,100 \cdot 20 \cdot 12)$ – 300 000 = 204 000 Kč	$(4\,790 \cdot 10 \cdot 12)$ – 300 000 = 274 800 Kč
<i>Poplatek za schválení účtu</i>	$0,0083 \cdot 300\,000 =$ 2 490 Kč (ale minimální poplatek je 3 000 Kč)	$0,009 \cdot 300\,000 = 2\,700$ Kč
<i>Poplatek za vedení účtu</i>	$50 \cdot 20 \cdot 12 = 12\,000$ Kč	$110 \cdot 10 \cdot 12 = 13\,200$ Kč
<i>Odhad nemovitosti</i>	2 300 Kč	0 Kč
<i>Pojištění bytu</i>	$1\,900 \cdot 20 = 38\,000$ Kč	0 Kč
CELKEM	259 300 Kč	290 700 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud by si novomanželé Brejlovi vzali americkou hypotéku, uhradí za náklady 259 300,- Kč a celkově je hypotéka vyjde $259\,300 + 300\,000 = 559\,300,-$ Kč.

Při volbě spotřebitelského úvěru novomanželé zaplatí 290 700,- Kč a celkově je spotřebitelský úvěr přijde na $290\,700 + 300\,000 = 590\,700,-$ Kč.

Podmínky americké hypotéky a neúčelového spotřebitelského úvěru:

<i>Neúčelový spotřebitelský úvěr</i>	<i>Americká hypotéka</i>
<p>Výhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Nižší minimální výše úvěru (od 5 000 Kč) + Může být i bez zajištění 	<p>Výhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Neúčelový úvěr (při úspoře možnost využití zbývajících prostředků na financování čehokoliv) + Nižší úroková míra (od 5,69 %) + Nižší výše měsíční splátky než u neúčelového spotřebitelského úvěru + Delší doba splácení (až 25 let) + Možnost mimořádné splátky bez penalizace + Nižší RPSN než u neúčelového spotřebitelského úvěru
<p>Nevýhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyšší výše měsíční splátky - Vyšší úroková míra (od 5,9 %) - Kratší doba splácení (maximálně 12 let) než u americké hypotéky - Zaplacené úroky nelze odečíst ze základu daně z příjmů - RPSN o 3,19 % vyšší než u americké hypotéky 	<p>Nevýhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyšší minimální výše úvěru (až od 100 000 Kč) - Je zajištěn zástavním právem k nemovitosti - Zaplacené úroky nelze odečíst ze základu daně z příjmů

Zdroj: vlastní zpracování

3. Z následujících přesmyček sestavte slova a slovní spojení týkající se hypotečních úvěrů a pojmy vysvětlete. První písmenko v jednotlivých přesmyčkách je počáteční písmenko hledaných slov.

Řešení:

KSIALÁKC HOPYÉTKA	KLASICKÁ HYPOTÉKA
DÍENGVIREŠ SAKTPÁL	DEGRESIVNÍ SPLÁTKA
RÍNEFNINAOCVÁ	REFINANCOVÁNÍ
PGORÍNSIVRE SKATÁLP	PROGRESIVNÍ SPLÁTKA
RÚMO	ÚMOR
AKÁCIMER HÉTKAOYP	AMERICKÁ HYPOTÉKA
FXCAIE	FIXACE
PČNÍETOYPHEDŘ RVÚĚ	PŘEDHYPOTEČNÍ ÚVĚR
ÚKOVROÁ AMÍR	ÚROKOVÁ MÍRA
ATÍNINU AKÁTSP	ANUITNÍ SPLÁTKA

KLASICKÁ HYPOTÉKA – účelový úvěr, který se využívá k financování bydlení nebo nemovitostí

DEGRESIVNÍ SPLÁTKA - Splátka, která s počtem splátek postupně klesá (= klesající splátka)

REFINANCOVÁNÍ – splacení původní hypotéky nově poskytnutou hypotékou

PROGRESIVNÍ SPLÁTKA - Splátka, která s počtem splátek postupně narůstá (= rostoucí splátka)

ÚMOR – je měsíční splátka jistiny

AMERICKÁ HYPOTÉKA - Hypotéka, u které můžete použít prostředky na cokoli

FIXACE – je doba, po kterou se klientovi nemění úroková sazba

PŘEDHYPOTEČNÍ ÚVĚR - je úvěr poskytnutý na účely, které umožňují jeho pozdější přeměnu na úvěr hypoteční

ÚROKOVÁ MÍRA - je procentní poměr úroku k jistině

ANUITNÍ SPLÁTKA – je splátka, jejíž výše se v průběhu splácení (po danou fixační dobu) nemění, je konstantní

4. Pan Rychlý bude rekonstruovat svůj byt, proto si vzal hypoteční úvěr ve výši 300 000,-Kč. S tím že si vybral z nabízených variant splácení po dobu 3 let s měsíční splátkou 9 061,48 Kč s výší úroku 5,52 % p.a. Vypracujte umořovací plán a popište jej. Předpokládejme, že banka používá měsíční připisování úroků.

Řešení:

První měsíc (období 1):

Úrok = dluh (zůstatek) · měsíční úroková míra = 300 00000 · 0,0552/12 = 1 380 Kč

Úmor = anuita – úrok = 9 061,48 – 1 380 = 7 681,48 Kč

Zůstatek dluhu po 1. splátce = zůstatek (za předešlé období) – úmor = 300 000 – 7 681,48 = 292 318,52 Kč.

Umořovací plán				
období	anuita	úrok	úmor	zůstatek
1	9 061,48	1 380,00	7 681,48	292 318,52
2	9 061,48	1 344,67	7 716,81	284 601,71
3	9 061,48	1 309,17	7 752,31	276 849,40
4	9 061,48	1 273,51	7 787,97	269 061,43
5	9 061,48	1 237,68	7 823,79	261 237,64
6	9 061,48	1 201,69	7 859,78	253 377,85
7	9 061,48	1 165,54	7 895,94	245 481,91
8	9 061,48	1 129,22	7 932,26	237 549,65
9	9 061,48	1 092,73	7 968,75	229 580,91
10	9 061,48	1 056,07	8 005,40	221 575,50
11	9 061,48	1 019,25	8 042,23	213 533,27
12	9 061,48	982,25	8 079,22	205 454,05
13	9 061,48	945,09	8 116,39	197 337,66
14	9 061,48	907,75	8 153,72	189 183,94
15	9 061,48	870,25	8 191,23	180 992,70
16	9 061,48	832,57	8 228,91	172 763,79
17	9 061,48	794,71	8 266,76	164 497,03
18	9 061,48	756,69	8 304,79	156 192,24
19	9 061,48	718,48	8 342,99	147 849,25
20	9 061,48	680,11	8 381,37	139 467,88
21	9 061,48	641,55	8 419,92	131 047,95
22	9 061,48	602,82	8 458,66	122 589,30
23	9 061,48	563,91	8 497,57	114 091,73
24	9 061,48	524,82	8 536,66	105 555,07
25	9 061,48	485,55	8 575,92	96 979,15

26	9 061,48	446,1	8 615,37	88 363,78
27	9 061,48	406,47	8 655,00	79 708,77
28	9 061,48	366,66	8 694,82	71 013,96
29	9 061,48	326,66	8 734,81	62 279,14
30	9 061,48	286,48	8 774,99	53 504,15
31	9 061,48	246,12	8 815,36	44 688,79
32	9 061,48	205,57	8 855,91	35 832,88
33	9 061,48	164,83	8 896,65	26 936,24
34	9 061,48	123,91	8 937,57	17 998,67
35	9 061,48	82,79	8 978,68	9 019,99
36	9 061,48	41,49	9 019,99	0

Zdroj: vlastní zpracování

Poznámka:

*K výpočtu můžeme využít Microsoft Excel (obrázek 7 - 1). Nejprve předvyplníme známé údaje: zůstatek 300 000 Kč (buňka E3) a anuita 9 061,48 Kč (buňky B4,B5, ...). Úrok pro první období vypočítáme jako dluh (zůstatek) · měsíční úroková míra, což znamená do buňky (C4), v níž očekáváme výsledek, napíšeme výraz = E3*0,0552/12. Úmor pro první období vypočítáme jako anuita – úrok neboli do buňky (D4) napíšeme výraz = B4 - C4. Zůstatek dluhu po 1. splátce = zůstatek (za předešlé období) – úmor, tzn. do buňky E4 napíšeme výraz =E3-D4. Nyní již máme všechny potřebné údaje zadané – anuita (B4), úrok (C4), úmor (D4) a zůstatek (E4), nyní rozkopírujeme zadané výrazy u těchto buněk (klikneme na buňku, klikneme na malý čtvereček v pravém dolním rohu buňky a tahem dolů zadaný výraz rozkopírujeme a to až ve sloupci E získáme hodnotu 0 (buňka E39)).*

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet titled "bak - Microsoft Excel". The ribbon is set to "Domů" (Home). The active cell is G12. The spreadsheet contains a table with the following data:

<i>Umořovací plán</i>					
<i>období</i>	<i>anuita</i>	<i>úrok</i>	<i>úmor</i>	<i>zůstatek</i>	
1	9 061,48	1 380,00	7 681,48	292 318,52	
2	9 061,48	1 344,67	7 716,81	284 601,71	
3	9 061,48	1 309,17	7 752,31	276 849,40	
4	9 061,48	1 273,51	7 787,97	269 061,43	
5	9 061,48	1 237,68	7 823,79	261 237,64	

Zdroj: Microsoft Excel, vlastní zpracování

Poznámka:

Umořovací plán můžete najít i na http://kalkulacky.idnes.cz/cr_hypotecni-kalkulacka.php

PRACOVNÍ LIST 8 – POJIŠTĚNÍ

Název aktivity: POJIŠTĚNÍ

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí, řešení lineárních rovnic, procenta, práce s tabulkami.

Cíl aktivity:

- žák by měl získat obecné informace týkající pojištění, rozlišuje životní a neživotní druhy pojištění,
- žák chápe klady a zápory pojištění, dokáže vyhodnotit potřebu uzavření jednotlivých druhů pojištění,
- využívá pojištění v běžném životě – dovolená v zahraničí, zdravotní postižení, pojištění spojená s provozem vozidla, bydlením, krádeží,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního druhu pojištění a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí potřebnost a účelnost pojištění,
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulatory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule, publikace o životním a neživotním pojištění.

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje čtyři cvičení se zaměřením na pojištění, rozdíly mezi životním a neživotním pojištěním a seznámení s jednotlivými druhy životního a neživotního pojištění.

První cvičení nejprve žáci vyplní dle svých představ a zkušeností o pojištění, svá tvrzení mohou doplnit o informace, které najdou na Internetu. Poté následuje společný brainstorming, na základě něhož si žáci do svých listů dopíší další informace, které uvedli jejich spolužáci, či doplnil vyučující. Pokud žáci sami nevedou, je nutné, aby je učitel upozornil, že pojištění rozdělujeme na životní a neživotní a žáci si poté mohou sami najít informace o těchto produktech.

Druhé cvičení je zaměřeno na životní pojištění. Žáky necháme úkol zpracovat samostatně pomocí Internetu nebo publikací o životním pojištění. Cvičení je zařazeno, aby žáci si uvědomovali rozdílné a společné parametry mezi jednotlivými druhy životního pojištění. Po vyplnění cvičení následuje kontrola správnosti a diskuze o jednotlivých druzích pojištění, co o nich žáci zjistili a k čemu by jednotlivé druhy využili.

Ve třetím cvičení žáci spojují druhy neživotního pojištění s událostmi, které mohou pojištění krýt. Zajímavá je následná diskuze, protože žáci mohou mít různá správná řešení (někteří žáci mohou zlomenou nohu v Chorvatsku řešit cestovním pojištěním a jiní rozšířeným úrazovým pojištěním, které se vztahuje i na zranění v zahraničí), čímž jim ukazujeme variabilitu jednotlivých druhů pojištění.

V posledním cvičení řeší žáci příklad z reálného života. Charakter úkolu je komplexní, žáci v něm pracují s tabulkami, přepočítáváním měn a řešením situace z běžného života (úraz v zahraničí). Seznamují se s výhodností krytí výdajů spojené se zdravotním ošetřením v zahraničí.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuze.

POJIŠTĚNÍ

1. Napište, proč se lidi nechávají pojistit a před čím vším se můžete pojistit.

2. Následující tabulka charakterizuje různé druhy životních pojištění. Přiřadte typ životního pojištění (důchodové, kapitálové, rizikové a investiční) k dané charakteristice.

<i>Typ životního pojištění</i>	<i>Charakteristika životního pojištění</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Garantované minimální zhodnocení finančních prostředků • Garantovaná pojistná částka pro případ smrti nebo dožití • Lze uplatnit v daňovém přiznání • Nastavení pojištění nelze libovolně měnit
	<ul style="list-style-type: none"> • Není garantované minimální zhodnocení finančních prostředků • Není garantovaná pojistná částka při dožití • Lze uplatnit v daňovém přiznání • Nastavení pojištění lze libovolně měnit • Možnost aktivně měnit investiční strategii během trvání pojištění
	<ul style="list-style-type: none"> • Garantované minimální zhodnocení finančních prostředků • Garantovaná výplata sjednané pojistné částky • Nelze aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění • Lze uplatnit v daňovém přiznání • Nastavení pojištění nelze libovolně měnit
	<ul style="list-style-type: none"> • Neobsahuje spořicí složku • Garantovaná pojistná částka pro případ smrti

	<ul style="list-style-type: none"> • Nelze uplatnit v daňovém přiznání • Sjednaná částka může být pevná nebo klesající
--	--

Zdroj: vlastní zpracování

3. Spojte čarami druhy pojištění a možné pojistné události

Na dovolené v Chorvatsku si zlomíš nohu.	Havarijní pojištění
Tvoje kočka zničila sousedův altánek.	Cestovní pojištění
Nabouráš vozidlo.	Pojištění nemovitosti
Při povodních máš vytopenou chalupu.	Pojištění domácnosti
Kvůli zranění nemůžeš splácet úvěr.	Pojištění úvěru
Při sportování si zlomíš zápěstí.	Pojištění odpovědnosti za škodu
Zloděj vykrade tvůj sklep.	Úrazové pojištění
Blesk poškodí elektrospotřebiče.	
Rozbiješ ve škole lavici.	

Zdroj: vlastní zpracování

4. Tým basketbalistek absolvoval letní soustředění nedaleko Benátek. Sára se hned při prvním přátelském utkání ošklivě zranila. Musela být sanitkou převezena do nemocnice v Benátkách, kde jí byla ošetřen podvrknutý kotník a protože si Sára stěžovala na bolest hlavy, byla jeden den hospitalizována na pozorování. Sáře byl vystaven následující účet:

Úkon	Částka
Převoz sanitkou	58 Euro
Vyšetření	184 Euro
Ošetření distorze hlezenního kloubu	305 Euro
Hospitalizace	210 x á 1 = 110 Euro
Medikamenty a rehabilitační pomůcky	157 Euro

Zdroj: vlastní zpracování

Před odjezdem Sáře rodiče uzavřely cestovní pojištění proti úrazu tohoto rozsahu:

Úkon	Částka
Lékařské ošetření	300 000 Kč
Pobyt v nemocnici	700 000 Kč
Léky předepsané lékařem	100 000 Kč
Přepravu do nejbližšího zdravotnického zařízení a zpět do místa pojištěnce v zahraničí	20 000 Kč

Repatriace	150 000 Kč
Asistenční služba 24 hodin denně	-
Přivolání opatrovníka	30 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

- a) Vypočítejte, kolik korun by Sára musela zaplatit, kdyby nebyla pojištěna?
- b) Určete, zda byl rozsah pojištění dostatečný a pokryl všechny úkony spojené se zraněním.
- c) Vypočítejte, kolik korun rodina ušetřila sjednáním tohoto pojištění, pokud víte, že denně za toto pojištění musela zaplatit 480 Kč. Pojištění je sjednané na 14 dní.

ŘEŠENÍ

POJIŠTĚNÍ

1. Napište, proč se lidi nechávají pojistit a před čím vším se můžete pojistit.

Pojištění je smlouva mezi pojištěncem a pojišťovnou, která slouží ke krytí velkých škod. Pojištění slouží jako ochrana proti důsledkům neočekávaných událostí, znamená přenesení zodpovědnosti rizika na pojišťovnu. Pojišťovna se zavazuje k výplatě pojistného plnění v případě, že nastane sjednaná pojistná událost.

Při uzavírání pojistné smlouvy je důležité mít na vědomí, že pojišťovny jsou komerční instituce, kterým jde v první řadě o zisk, proto je důležité důsledně prostudovat pojistné podmínky, včetně všech výjimek a dodatků. Druh pojistky musí vycházet z příjmů domácnosti.

Životní pojištění chrání jednotlivce a jeho rodinu před finančními důsledky nejrůznějších životních situací. Nejdůležitější jsou životní pojištění proti riziku smrti, proti riziku trvalé invalidity či smrti úrazem. Na trhu existují dva základní druhy životních pojištění – rezervotvorné životní pojištění (investiční, kapitálové) a rizikové životní pojištění.

Neživotní pojištění zahrnuje druhy pojištění, které nespádají do životního pojištění. Jedná se zejména o pojištění osob, majetku a odpovědnosti. Od životního pojištění se liší především tím, že pracuje s absolutně náhodnými jevy, zatímco životní pracuje s relativně náhodnými (smrt nastane - jen nevíme kdy). Neživotní pojištění není rezervotvorné, nefunguje tedy za jinými účely, než je krytí rizika.

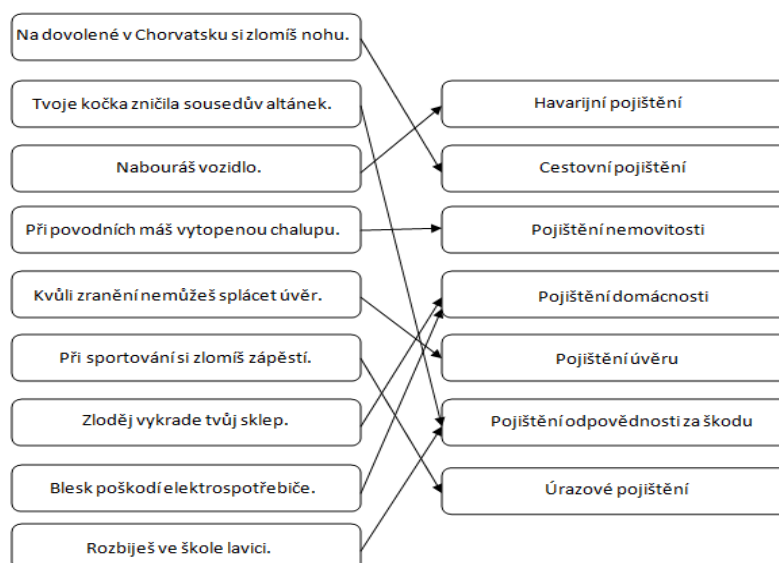
2. Následující tabulka charakterizuje různé druhy životních pojištění. Přiřaďte typ životního pojištění (důchodové, kapitálové, rizikové a investiční) k dané charakteristice.

<i>Typ životního pojištění</i>	<i>Charakteristika životního pojištění</i>
<i>KAPITÁLOVÉ pojištění</i>	<ul style="list-style-type: none">• Garantované minimální zhodnocení finančních prostředků• Garantovaná pojistná částka pro případ smrti nebo dožití• Lze uplatnit v daňovém přiznání• Nastavení pojištění nelze libovolně měnit

<p><i>INVESTIČNÍ pojištění</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Není garantované minimální zhodnocení finančních prostředků • Není garantovaná pojistná částka při dožití • Lze uplatnit v daňovém přiznání • Nastavení pojištění lze libovolně měnit • Možnost aktivně měnit investiční strategii během trvání pojištění
<p><i>DŮCHODOVÉ pojištění</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Garantované minimální zhodnocení finančních prostředků • Garantovaná výplata sjednané pojistné částky • Nelze aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění • Lze uplatnit v daňovém přiznání • Nastavení pojištění nelze libovolně měnit
<p><i>RIZIKOVÉ pojištění</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Neobsahuje spořicí složku • Garantovaná pojistná částka pro případ smrti • Nelze uplatnit v daňovém přiznání • Sjednaná částka může být pevná nebo klesající

Zdroj: vlastní zpracování

3. Spojte čarami druhy pojištění a možné pojistné události

Zdroj: vlastní zpracování

4. Tým basketbalistek absolvoval letní soustředění nedaleko Benátek. Sára se hned při prvním přátelském utkání ošklivě zranila. Musela být sanitkou převezena do nemocnice v Benátkách, kde jí byla ošetřen podvrknutý kotník a protože si Sára stěžovala na bolest hlavy, byla jeden den hospitalizována na pozorování. Sáře byl vystaven následující účet:

Úkon	Částka
Převoz sanitkou	58 Euro
Vyšetření	184 Euro
Ošetření distorze hlezenního kloubu	305 Euro
Hospitalizace	210 x á 1 = 110 Euro
Medikamenty a rehabilitační pomůcky	157 Euro

Zdroj: vlastní zpracování

Před odjezdem Sáře rodiče uzavřely cestovní pojištění proti úrazu tohoto rozsahu:

Úkon	Částka
Lékařské ošetření	300 000 Kč
Pobyt v nemocnici	700 000 Kč
Léky předepsané lékařem	100 000 Kč
Přepravu do nejbližšího zdravotnického zařízení a zpět do místa pojištěnce v zahraničí	20 000 Kč
Repatriace	150 000 Kč
Asistenční služba 24 hodin denně	-
Přivolání opatrovníka	30 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

- Vypočítejte, kolik korun by Sára musela zaplatit, kdyby nebyla pojištěna?
- Určete, zda byl rozsah pojištění dostatečný a pokryl všechny úkony spojené se zraněním.
- Vypočítejte, kolik korun rodina ušetřila sjednáním tohoto pojištění, pokud víte, že denně za toto pojištění musela zaplatit 480 Kč. Pojištění je sjednané na 14 dní.

Pozn. K řešení příkladu využijte Internetu (zjištění aktuálního kurzu Eura, přeložení některých odborných názvů).

Řešení:

a) Dne 20.6.2015 byl kurz Eura 27,46 Kč

<i>Úkon</i>	<i>Částka v Eurech</i>	<i>Částka v korunách</i>
<i>Převoz sanitkou</i>	<i>58 Euro</i>	$58 \cdot 27,46 = 1\,593\text{ Kč}$
<i>Vyšetření</i>	<i>184 Euro</i>	$184 \cdot 27,46 = 5\,053\text{ Kč}$
<i>Ošetření distorze hlezenního kloubu</i>	<i>305 Euro</i>	$305 \cdot 27,46 = 8\,376\text{ Kč}$
<i>Hospitalizace</i>	$210 \times 1 = 110\text{ Euro}$	$210 \cdot 27,46 = 5\,766\text{ Kč}$
<i>Medikamenty a rehabilitační pomůcky</i>	<i>157 Euro</i>	$157 \cdot 27,46 = 4\,312\text{ Kč}$
CELKEM	<i>914 Euro</i>	<i>25 099 Kč</i>

Zdroj: vlastní zpracování

Kdyby nebyla Sára pojištěna musela by zaplatit 25 099 Kč.

b) Protože Sára měla speciální cestovní pojištění se zaměřením na aktivní sportování během pobytu v zahraničí (vyšší poplatky za pojištění), proto pojištění pokryje všechny úkony spojené se zraněním.

c) Rodina za pojištění zaplatila $480 \cdot 14 = 6\,700\text{ Kč}$, tzn. pojištěním Sáry ušetřili $25\,099 - 6\,700 = 18\,399\text{ Kč}$.

PRACOVNÍ LIST 9 – POJIŠTĚNÍ

Název aktivity: POJIŠTĚNÍ

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí, řešení lineárních rovnic, procenta, práce s tabulkami.

Cíl aktivity:

- žák získá rozšiřující informace týkající pojištění, rozlišuje životní a neživotní druhy pojištění,
- žák chápe klady a zápory pojištění, dokáže vyhodnotit potřebu uzavření jednotlivých druhů pojištění,
- využívá pojištění v běžném životě – dovolená v zahraničí, zdravotní postižení, pojištění spojená s provozem vozidla, bydlením, krádeží,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - využití znalostí k výběru finančně výhodnější nabídky, rozpoznání solidního druhu pojištění a společnosti, která jej nabízí.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí potřebnost a účelnost pojištění,
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulatory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule

Mezipředmětové vztahy: matematika, ekonomie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje pět cvičení se zaměřením na pojištění, rozdíly mezi životním a neživotním pojištěním a seznámení s jednotlivými druhy životního a neživotního pojištění.

První cvičení nejprve žáci vyplní dle svých představ a zkušeností o pojištění, svá tvrzení mohou doplnit o informace, které najdou na Internetu. Odhadují, jaké škody by jim mohly vzniknout, kdyby nebyli pojištěni, a na základě svých osobních potřeb se rozhodují, zda dané pojištění využijí, vhodné je chtít po žácích, aby své rozhodnutí zdůvodnili. Poté následuje společný brainstorming, na základě něhož žáci mohou přehodnotit svá rozhodnutí. Upozorníme žáky na různé odlišnosti, které při diskuzi zazněli. Např. někteří žáci si pod obrázkem znázorňující dovolenou mohou představit pobyt u moře, kde pravděpodobně využijí cestovní pojištění, zatímco ti žáci, kteří nikdy u moře doposud nebyli, si pravděpodobně pod obrázkem vybaví dovolenou v ČR, na kterou se vztahuje běžné pojištění, a proto se mohou rozhodnout, že žádné další pojištění uzavírat nebudou, případně zvolí jen připojištění ke svému stávajícímu pojištění.

Druhé cvičení je zaměřeno na rozlišování pojištění domácnosti a nemovitosti. Často jsou tyto dva druhy zaměňovány a klient neví, co jaké pojištění kryje. Vhodné je nechat žáky, aby toto cvičení zpracovali pomocí informací, které najdou na Internetu a diskuzí ve dvojicích nebo menších skupinách sami rozlišili, jaký je rozdíl mezi pojištěními.

Ve třetím cvičení žáci hledají v osmisměrce 13 druhů pojištění. Cvičení můžeme žákům zadat za domácí úkol a k tomu jim zadat úkol, aby alespoň o 5 nalezených pojištěních našli informace, o kterých následující hodinu budeme s žáky mluvit při hodině. Stejně tak mohou žáci pojištění dělit na životní a neživotní. Cílem cvičení je seznámit s žáky s různými druhy pojištění, aby věděli, že pojištění existují a v případě potřeby je mohou využít.

Čtvrté cvičení popisuje situaci z běžného života, žáci při jeho řešení mohou využít online-kalkulačky. Více než samotný výpočet nás zajímá argumentace žáků, jaký

by zvolili druh pojištění odpovídající zvolené životní situaci. Při rozhodování musíme žákům připomenout jaké výhody a nevýhody mají jednotlivé druhy pojištění.

Poslední cvičení slouží k nalezení základních pojmů při sjednávání pojištění, které žáci mají využít k vytvoření příběhu týkajícího se uzavření jakéhokoliv druhu pojištění. Cílem úkolu je, aby ve svých příbězích žáci použili ve správném smyslu nalezená slova a tím si je lépe zapamatovali.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

POJIŠTĚNÍ

1. Podle obrázku ve sloupečku „Událost“ napište, jaký druh pojištění byste zvolili, jaká může řádově vzniknout škoda a zda vy osobně byste tento druh pojištění využili.

<i>Událost</i>	<i>Druh pojištění</i>	<i>Možná škoda</i>	<i>Pojistíš se?</i>
			
			
			
			
			
			
			

Zdroj: vlastní zpracování, http://www.stconsult.cz/wp-content/uploads/2011/12/uraz_foto_nahled-960x328.jpg
http://imageproxy.jxs.cz/~nd01/jxs/cz~/657/707/38d5f5ea01_13106067_o2.jpg
http://i.idnes.cz/05/04/cl/MAD9cf0eba98_Uraz_zraneni_nemocnice_c_pro.JPG
http://ekontech.cz/sites/default/files/styles/large/public/clanky/obrazky/120622_lombard_crash_660.jpg?itok=tKPHzLw0
http://i.idnes.cz/08/072/gal/TOM185183_dovolena3.jpg
http://pi2.tcdn.pl/wd/p/45/Domek-Cieply-szkielet-drewniany-fw_big.jpg
<http://www.living.cz/uploads/thumbs/750x/galerie/admin3/2012-12-19/maly-obyvak-17-.jpg>

2. Napište, jaký je rozdíl mezi pojištěním domácnosti a nemovitosti a na co všechno se uvedená pojištění vztahují.

3. V následující osmisměrce najděte co nejvíce druhů pojištění (celkem je jich 13).

P	U	H	T	L	E	D	I	Z	O	V	F	A	R	O	U
L	R	A	S	T	O	U	B	R	A	O	Ž	N	U	D	Í
O	Z	Á	R	U	K	Y	U	A	U	P	I	B	K	S	N
N	I	N	V	A	L	I	D	I	T	Y	V	T	R	F	T
E	O	K	J	N	H	E	O	R	V	I	O	S	R	H	O
M	O	S	U	R	Í	T	V	B	T	A	T	Í	M	U	V
O	R	Ú	K	U	H	-	O	S	A	G	N	Š	R	Q	A
V	Á	Š	T	C	S	T	O	N	Ž	J	Í	Ě	R	Ý	R
I	X	N	E	G	D	N	S	C	I	A	V	T	O	U	D
T	Š	T	J	A	C	Í	B	R	H	Ú	R	Ř	H	C	Z
O	M	L	A	Á	K	U	A	Ř	A	R	S	N	Á	G	Í
S	J	W	M	B	Š	V	Á	J	Ě	A	A	Í	F	S	C
T	S	O	D	Ž	A	T	S	N	U	Z	S	N	T	N	O
I	D	T	B	H	R	V	Y	T	Á	U	A	R	Y	S	Í

Zdroj: vlastní zpracování

4. Pan Klejn (45 let) žije sám se svými dvěma dcerami. Mladší Kače je 12 let, starší Sára oslavila letos své osmnáctiny. Pan Klejn má strach, že v případě jeho smrti nebo úrazu s trvalými následky by se o své dcery nemohl postarat a zajistit jim dobrý vstup do života, proto se rozhodne uzavřít pojištění. V pojišťovně mu poradce nabídne následující varianty:

a) úrazové pojištění v tomto rozsahu: pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin 10 000,- Kč, pojistná částka pro případ smrti následkem úrazu 575 000,- Kč, pojistná částka pro případ trvalých následků úrazem 1 045 000,- Kč. Měsíční pojistné činí 724,- Kč po dobu 40 let.

b) rizikové životní pojištění na pojistnou částku 1 100 000,- Kč s měsíčním pojistným 536,- Kč po dobu 15 let.

c) kapitálové životní pojištění (pro případ smrti a dožití, poměr 1:1) s pojistnou částkou 981 000,- Kč, s měsíčním pojistným 4 731,- Kč a dobou pojištění 20 let.

Jakou variantu pojištění byste panu Klejnovi doporučili?

5. Z přesmyček v bublinách vytvořte slova, která se týkají pojištění, a poté z těchto slov vytvořte příběh.

PTCEOJIŠNĚ

PISÉTOJN PNÍLNĚL

PÉOIJSTN

PIAVJOŠŤON

PÁSOTJNI USTDOÁL

Zdroj: vlastní zpracování

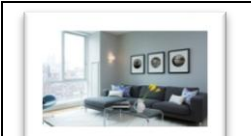
ŘEŠENÍ

POJIŠTĚNÍ

1. Podle obrázku ve sloupečku „Událost“ napište, jaký druh pojištění byste zvolili, jaká může řádově vzniknout škoda a zda vy osobně byste tento druh pojištění využili.

<i>Událost</i>	<i>Druh pojištění</i>	<i>Možná škoda</i>	<i>Pojistíš se?</i>
	ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ (DOČASNÉ NÁSLEDKY)	170 000 Kč	ANO, SPORTUJI
	ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ (SMRT)	2 000 000 Kč	NE, JSEM JEŠTĚ MLADÝ
	ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ (TRVALÉ NÁSLEDKY)	1 200 000 Kč	ANO, SPORTUJI
	POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU	1 000 000 Kč	ANO
	CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ	600 000 Kč	ZATÍM NE
	POJIŠTĚNÍ NEMOVITOSTI	5 000 000 Kč	ANO

	POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI	3 000 000 Kč	ANO
---	---------------------------------	---------------------	------------

Zdroj: vlastní zpracování, http://www.stconsult.cz/wp-content/uploads/2011/12/uraz_foto_nahled-960x328.jpg
http://imageproxy.jxs.cz/~nd01/jxs/cz~/657/707/38d5f5ea01_13106067_o2.jpg
http://i.idnes.cz/05/04/cl/MAD9cf0eba98_Uraz_zraneni_nemocnice_c_pro.JPG
http://ekontech.cz/sites/default/files/styles/large/public/clanky/obrazky/120622_lombard_crash_660.jpg?itok=tKPHzLw0
http://i.idnes.cz/08/072/gal/TOM185183_dovolena3.jpg
http://pi2.tcdn.pl/wd/p/45/Domek-Ciepely-szkielet-drewniany-fw_big.jpg
<http://www.living.cz/uploads/thumbs/750x/galerie/admin3/2012-12-19/maly-obyvak-17-.jpg>

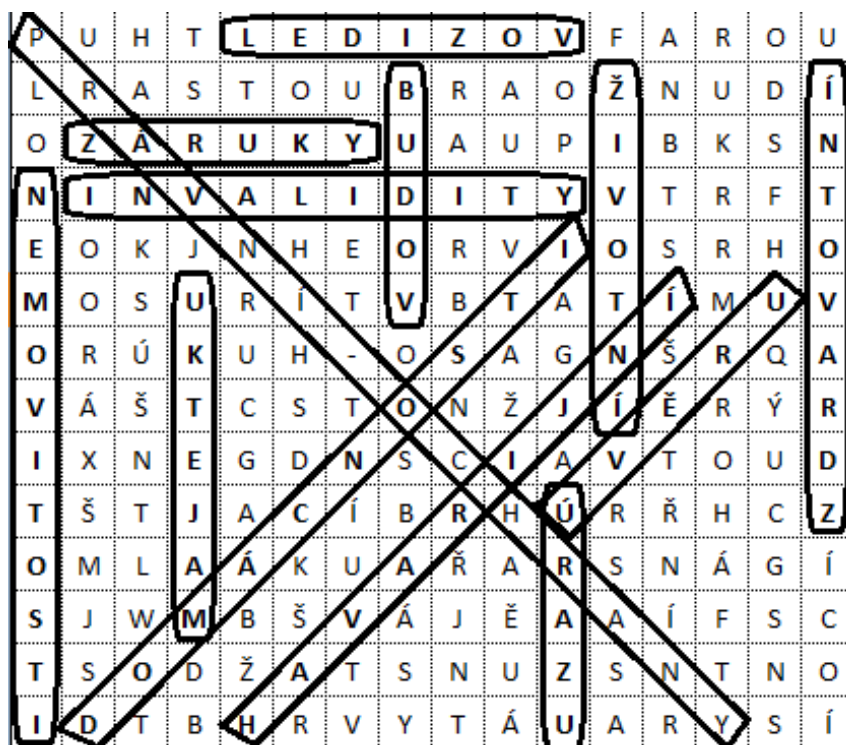
2. Napište, jaký je rozdíl mezi pojištěním domácnosti a nemovitosti a na co všechno se uvedená pojištění vztahují.

Pojištění domácnosti - pojistit lze movité věci, které jsou součástí vybavení domácnosti a zařízení, které slouží k provozu domácnosti. Pojistitelné věci mohou být přímo v bytě, ale i v uzamykatelných nebytových prostorách, které užívá výlučně klient (sklepy, garáže,....). Pojistitelné jsou peníze, klenoty, technika, přístroje, stavební součásti (podlahy, obklady,....).

Pojištění nemovitostí - poskytuje pojistnou ochranu nemovitosti a ostatních staveb na pozemku náležejících k této budově před následky škod vzniklých působením živelných pohrom a dalších rizik. Pojistit lze rodinný a bytový dům, chalupu, garáž, příslušenství staveb (bazény, ploty, stavební materiál, ...). Nemovitost lze pojistit i pokud je ve výstavbě.

Zjednodušené lze říci, že pojištění domácnosti lze použít na věci, kterými lze hýbat, přenášet je, manipulovat s nimi, zatímco pojištění nemovitosti se uzavírá na věci nepřenositelné, pevně umístěné.

3. V následující osmisměrce najděte co nejvíce druhů pojištění (celkem je jich 13).

Zdroj: vlastní zpracování

pojištění – vozidel, záruky, invalidity, zdravotní, životní, úrazu, budov, majetku, nemovitosti, právní ochrany, domácnosti, havarijní, úvěru

4. Pan Klejn (45 let) žije sám se svými dvěma dcerami. Mladší Kačce je 12 let, starší Sára oslavila letos své osmnáctiny. Pan Klejn má strach, že v případě jeho smrti nebo úrazu s trvalými následky by se o své dcery nemohl postarat a zajistit jim dobrý vstup do života, proto se rozhodne uzavřít pojištění. V pojišťovně mu poradce nabídne následující varianty:

a) úrazové pojištění v tomto rozsahu: pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin 10 000,- Kč, pojistná částka pro případ smrti následkem úrazu 575 000,- Kč, pojistná částka pro případ trvalých následků úrazem 1 045 000,- Kč. Měsíční pojistné činí 724,- Kč po dobu 40 let.

b) rizikové životní pojištění na pojistnou částku 1 100 000,- Kč s měsíčním pojistným 536,- Kč po dobu 15 let.

c) kapitálové životní pojištění (pro případ smrti a dožití, poměr 1:1) s pojistnou částkou 981 000,- Kč, s měsíčním pojistným 4 731,- Kč a dobou pojištění 20 let.

Jakou variantu pojištění byste panu Klejnovi doporučili?

Poznámka:

Příklad byl namodelován za pomoci poradce společnosti Kooperativa (www.koop.cz)

Řešení:

V případě úrazového pojištění by pan Klejn byl dobře pojištěn pro případ smrti následkem úrazu (575 000 Kč) a pro případ trvalých následků úrazem (1 045 000 Kč). Ale pokud by zemřel z jakýchkoliv příčin, dostanou vyplaceno jeho dcery pouze 10 000 Kč, což by pro zaopatření obou dcer rozhodně nestačilo. Navíc tento druh pojištění neobsahuje spořicí složku, takže pokud by se pan Klejn dožil do konce pojištění, nedostane od pojišťovny nic. Úrazové pojištění přijde pana Klejna za 40 let na $12 \cdot 40 \cdot 724 = 347\,520$ Kč.

Pokud by uzavřel rizikové pojištění a během 15 let by zemřel, tak pojišťovna garantuje vyplacení pro jeho dcery 1 100 000 Kč. Ovšem pokud by pan Klejn dožil do konce pojištění, nedostane od pojišťovny nic, protože tento druh pojištění neobsahuje spořicí složku. Za rizikové pojištění by zaplatil za 15 let $12 \cdot 15 \cdot 536 = 96\,480$ Kč.

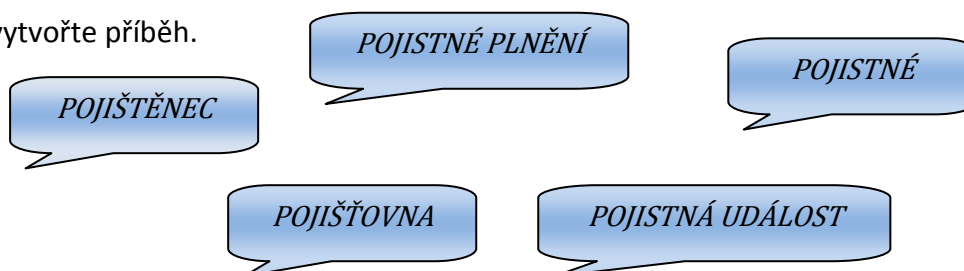
Kapitálové životní pojištění pro případ smrti a dožití (1 : 1) znamená pro pana Klejna, že pokud zemře do jeho ukončení, tak dcery dostanou od pojišťovny sjednanou pojistnou částku 981 000 Kč. Stejnou nebo i vyšší (při dobrém hospodaření pojišťovny) částku obdrží pan Klejn při dožití do konce pojištění, protože kapitálové pojištění obsahuje i spořicí část.

Za kapitálové životní pojištění zaplatí za 20 let $12 \cdot 20 \cdot 4\,731 = 1\,135\,440$ Kč.

Samostatná varianta úrazového pojištění pro pana Klejna není příliš výhodná, protože kdyby zemřel z jakéhokoliv jiného důvodu než je smrt způsobená úrazem, tak jeho dcery dostanou od pojišťovny pouze 10 000 Kč, které je nezajistí.

Pokud by se jednalo opravdu jen o případ zajištění budoucnosti svých dcer, stačila by kratší doba pojištění např. 15 let, kterou také pojišťovna nabízí za následujících podmínek - pojistná částka pro případ smrti z jakýchkoliv příčin 10 000 Kč, pojistná částka pro případ smrti následkem úrazu 421 500 Kč, pojistná částka pro případ trvalých následků úrazem 673 000 Kč. Měsíční pojistné činí 380 Kč. V tomto případě by měl tuto variantu zkombinovat s rizikovým pojištěním, které by dcerám garantovalo pro případ smrti navíc 1 100 000 Kč. Což by znamenalo, že by měsíčně platil $380 + 335 = 715$ Kč. V případě smrti z jakýchkoliv příčin by dcery dostaly $10\,000 + 1\,100\,000 = 1\,110\,000$ Kč, při smrti následkem úrazu dostanou $421\,500 + 1\,100\,000 = 1\,521\,500$ Kč a v případě trvalých následků úrazem 673 000 Kč. Trochu jinou alternativou může být pro pana Klejna kapitálové životní pojištění, které obsahuje i spořicí složku, která zaručuje, že pokud se dožije konce spoření, tak obdrží minimálně 981 000 Kč. Záleží, zda měsíční splátka ve výši 4 731 Kč nezatíží přespříliš rodinný rozpočet samoživitele s 2 dcerami. K pojištění by musel přidat ještě produkt na krytí rizika při dlouhodobé nebo trvalé neschopnosti vydělávat pro případ úrazu. Výhodou tohoto druhu pojištění je daňová uznatelnost. Ročně si může od základu daně odečíst 12 000,- Kč, tzn. že za rok by ušetřil $12\,000 \cdot 0,15 = 1\,800$ Kč. Za 20 let by daňová úspora činila $1\,800 \cdot 20 = 45\,000$ Kč. Daňová uznatelnost je jedině možná, kdyby v době výplaty pojištění panu Klejnovi bylo 60 a více let, tzn. pojistku by musel prodloužit minimálně o 5 let, další podmínky daňové znatelnosti (doba pojištění minimálně 5 let, minimální pojistná částka 70 000 Kč, osoba pojištěného je shodná s osobou plátce pojištění a plátce daně z příjmu) splňuje. Daňová uznatelnost u předcházejících dvou produktů (úrazové a rizikové pojištění) není možná.

5. Z přesmyček v bublinách vytvořte slova, která se týkají pojištění, a poté z těchto slov vytvořte příběh.

Zdroj: vlastní zpracování

- *pojištěnec = osoba, která uzavírá pojištění*
- *pojišťovna = společnost, která nabízí pojištění*
- *pojistné plnění = částka, kterou pojišťovna vyplácí v případě pojistné události*
- *pojistné = pravidelná platba (částka) za poskytování pojištění*
- *pojistná událost = událost, při které vzniká nárok na pojistné plnění*

PRACOVNÍ LIST 10 – PRÁVA SPOTŘEBITELE

Název aktivity: PRÁVA SPOTŘEBITELE

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí, řešení lineárních rovnic, procenta, práce s odbornou literaturou a internetovými zdroji.

Cíl aktivity:

- žák získá obecné informace týkající práv spotřebitele, reklamace a nežádoucích nabídek,
- žák ví, jak se bránit nežádoucím nabídkám, dokáže tyto podezřelé nabídky vyhodnotit a je obeznámen s možnými dopady při uzavření smlouvy,
- dokáže aplikovat svá práva spotřebitele v běžném životě – vrácení zboží, reklamace,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů spojených s nekalými obchodními praktikami.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák správně zhodnotí problematickou situaci, do které se může dostat a na základě svých znalostí ji správně vyřeší,
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhajuje své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulátory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule, zákon o ochraně spotřebitele a občanský zákoník

Mezipředmětové vztahy: matematika, psychologie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje čtyři cvičení se zaměřením na ochranu práv spotřebitele, reklamaci, klamavé obchodní praktiky a reklamu.

První cvičení se zaměřuje na reklamaci zboží (lhůty spojené s reklamací, možnost reklamování jakéhokoliv zboží včetně potravin, postup spojený s reklamací a doklady nutné k reklamaci). Úkolem žáků je zpracovat cvičení ve skupinách cca po 4. Pomocí Internetu, zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku vyberou správnou variantu. Zároveň žáky seznámíme se zákonem o ochraně spotřebitele a občanským zákoníkem, ve kterých mohou žáci najít potřebné informace nejen k správnému vyřešení tohoto cvičení, ale i pokud budou v běžném životě potřebovat nějaké zboží reklamovat.

Druhé cvičení mohou žáci vyplnit intuitivně. Jde především o to, aby si žáci uvědomili všechny možné praktiky, které prodejci využívají při nabídce svého zboží. Po tomto cvičení následuje ve třídě diskuze, kdy žáci mluví o tom, kde se s těmito praktikami již setkali, jaké jsou jejich zkušenosti a vymýšlejí další praktiky, které prodejci využívají.

Ve třetím cvičení žáci hledají slova, která souvisejí s ochranou práv spotřebitele. Po vypracování cvičení žáci diskutují ve dvojicích o tom, jak dané slovo s ochranou práv souvisí.

Poslední cvičení se zabývá aktuálním problémem množstevních slev a výhodných balení. Lidé se každodenně setkávají s těmito nabídkami, a proto je nutné, aby žáci dokázali vyhodnotit, zda se opravdu jedná o výhodný nákup nebo jde jen o nekalou praktiku, která „se tváří“ jako výhodná.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuze.

PRÁVA SPOTŘEBITELE

1. Škrtni nesprávné řešení

1. Minimální / maximální záruční doba spotřebního zboží je 2 roky.
2. K reklamaci je / není nutné předložit záruční list.
3. Účtenka musí / nemusí být potvrzena razítkem a podpisem prodávajícího.
4. Reklamovat zakoupené zboží musíme / nemusíme jen na prodejně, kde jsme zboží zakoupili.
5. Náklady spojené s reklamací hradí / nehradí zákazník.
6. Maximální lhůta na vyřízení reklamace je 30 dní / 60 dní.
7. Zboží zakoupené na internetu můžeme / nemůžeme reklamovat.
8. Maximální záruční doba potravin je 1 týden / 8 dní.
9. Tzv. mokré potraviny lze / nelze prodávat po datu spotřeby.
10. Tzv. suché potraviny musí být označeny datem spotřeby / minimální trvanlivostí.

2. Z nabídky nekalých obchodních praktik vyberte tu, která odpovídá výroku v tabulce, a do tabulky napište písmeno, kterým je praktika označena.

- A - Škrty cen na cenovkách
- B - Informace o časové a množství omezení nabídky
- C - Nevyžádaná nabídka zboží
- D - Oznámení o výhře
- E - Manipulace reklamou

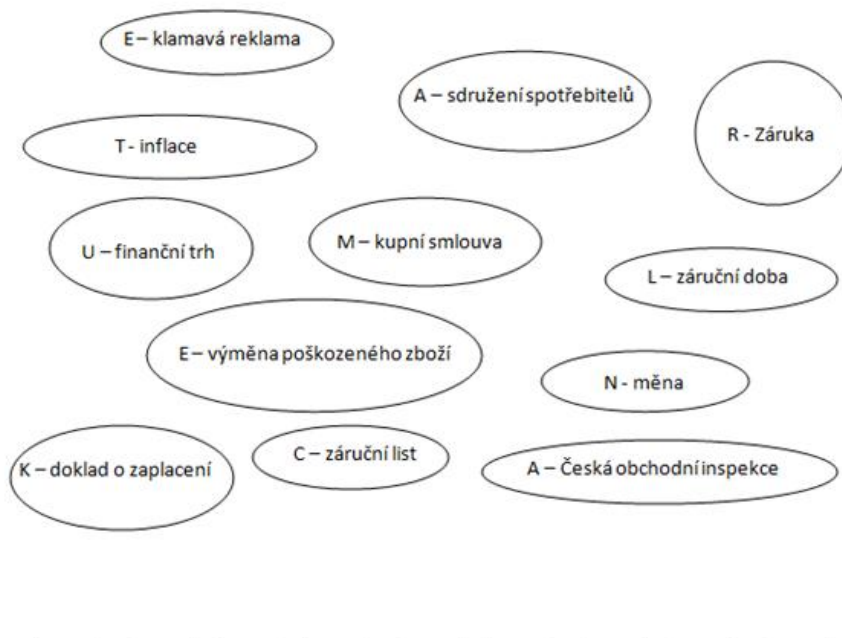

Zdroj: <http://www.free1.cz/tyhle-cenovky-potravin-vas-dostanou-do-kolen-no-nekupte-to/>

Situace	<u>Nekalá praktika</u>
„ Gratulujeme k výhře“	
„ Platí už jen 3 dny.“	
„ Nabízíme vám velmi výhodnou nabídku,“	
„I vy musíte mít nové <u>farby</u> , se kterými si budete hrát s kamarády.“	
„Můžeme Vám nabídnout naši skvělou akci“	
„ 3 za cenu 2.“	
800 Kč ; Nyní jen 699 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

3. Vyberte pojmy, které souvisejí s ochranou práv spotřebitele a z písmen, která jsou na začátku vybraných bublin, sestavte slovo, které souvisí s ochranou práv spotřebitele, a vysvětlete jej.

Zdroj: <http://www.skinroller.cz/img/akce.jpg>

4. Vysvětlete rozdíl mezi množstevní slevou a výhodným balením a napište, jaká úskalí jsou s nimi spojeny pro spotřebitele. V níže uvedených případech rozhodněte, zda se jedná o množstevní slevu či výhodné balení a zda je pro spotřebitele nákup výhodný (palec nahoru) či nevýhodný (palec dolů). U jednotlivých příkladů uveďte postup řešení (výpočet).

a) 80 g čokoládová sušenka stojí 12 Kč. Nyní prodejce nabízí sušenku o 25% větší za 16 Kč.

b) Za jeden pytlík bonbonů zaplatíme 24 Kč. Během akční nabídky za tři stejné pytlíky zaplatíme 70 Kč.

c) Balení 4 muffinů s ořechy si můžeme koupit za 78 Kč. Ovšem 6 muffinů s ořechy můžeme mít již za 120 Kč.

d) Za džus o objemu 600 ml zaplatíme 34 Kč. Za zvýhodněné balení džusu (1 litr) zaplatíme jen 58 Kč.

Zdroj: http://www.e-kniha.com/files/soubory/Moto_GP_2012/palec_nahoru.jpg

ŘEŠENÍ

PRÁVA SPOTŘEBITELE

1. Škrtni nesprávné řešení

1. ~~Minimální~~ / maximální záruční doba spotřebního zboží je 2 roky.
2. K reklamaci ~~je~~ / není nutné předložit záruční list.
3. Účtenka musí / ~~nemusí~~ být potvrzena razítkem a podpisem prodávajícího.
4. Reklamovat zakoupené zboží ~~musíme~~ / nemusíme zakoupit jen na prodejně, kde jsme zboží zakoupili.
5. Náklady spojené s úspěšnou reklamací ~~hradí~~ / nehradí zákazník.
6. Maximální lhůta na vyřízení reklamace je 30 dní / ~~60 dní~~.
7. Zboží zakoupené na internetu můžeme / ~~nemůžeme~~ reklamovat.
8. Maximální záruční doba potravin je ~~1 týden~~ / 8 dní.
9. Tzv. mokré potraviny ~~lze~~ / nelze prodávat po datu spotřeby.
10. Tzv. suché potraviny musí být označeny ~~datem spotřeby~~ / minimální trvanlivostí.

2. Z nabídky nekalých obchodních praktik vyberte tu, která odpovídá výroku v tabulce, a do tabulky napište písmeno, kterým je praktika označena.

- A - Škrty cen na cenovkách
- B - Informace o časové a množství omezenosti nabídky
- C - Nevyžádaná nabídka zboží
- D - Oznámení o výhře
- E – Manipulace reklamou

Zdroj: <http://www.free1.cz/tyhle-cenovky-potravin-vas-dostanou-do-kolen-no-nekupte-to/>

Situace	<u>Nekalá</u> praktika
„ Gratulujeme k výhře“	
„ Platí už jen 3 dny.“	
„ Nabízíme vám velmi výhodnou nabídku,“	
„I vy musíte mít nové <u>farby</u> , se kterými si budete hrát s kamarády.“	
„Můžeme Vám nabídnout naši skvělou akci“	
„ 3 za cenu 2.“	
800 Kč ; Nyní jen 699 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

3. Vyberte pojmy, které souvisejí s ochranou práv spotřebitele a z písmen, která jsou na začátku vybraných bublin, sestavte slovo, které souvisí s ochranou práv spotřebitele, a vysvětlete jej.

R E K L A M A C E

Zdroj: <http://www.skinroller.cz/img/akce.jpg>

4. Vysvětlete rozdíl mezi množstevní slevou a výhodným balením a napište, jaká úskalí jsou s nimi spojeny pro spotřebitele. V níže uvedených případech rozhodněte, zda se jedná o množstevní slevu či výhodné balení a zda je pro spotřebitele nákup výhodný (palec nahoru) či nevýhodný (palec dolů). U jednotlivých příkladů uveďte postup řešení (výpočet).

Množstevní sleva – je sleva založená na koupi více kusů zboží a z toho zákazník dostává lepší cenu za jeden kus zboží, např. jeden kus limonády stojí 20 Kč, ale pokud si těchto limonád koupíme šest, zaplatíme za ně 110 Kč, což znamená, že jsme ušetřili za nákup 10 Kč, tzn. jedna limonáda nás stála 18,33 Kč.

Výhodné balení – výhodná cena je spojena s nákupem většího množství (počtu kusů, hmotnosti) v rámci jednoho balení. Za balení masa o hmotnosti 500 g zaplatíme 75 Kč, za zvýhodněné balení o 50% více zaplatíme 125 Kč. Pokud využijeme toto větší zvýhodněné balení, tak na stejném množství masa ušetříme 25 Kč, než kdybychom si koupili 2 ks balení masa o hmotnosti 500 g.

a) 80 g čokoládová sušenka stojí 12 Kč. Nyní prodejce nabízí sušenku o 25% větší za 16 Kč.

b) Za jeden pytlík bonbonů zaplatíme 24 Kč. Během akční nabídky za tři stejné pytlíky zaplatíme 70 Kč.

c) Balení 4 muffinů s ořechy si můžeme koupit za 78 Kč. Ovšem 6 muffinů s ořechy můžeme mít již za 120 Kč.

d) Za džus o objemu 600 ml zaplatíme 34 Kč. Za zvýhodněné balení džusu (1 litr) zaplatíme jen 58 Kč.

Zdroj: http://www.e-kniha.com/files/soubory/Moto_GP_2012/palec_nahoru.jpg

PRACOVNÍ LIST 11 – PRÁVA SPOTŘEBITELE, REKLAMA

Název aktivity: PRÁVA SPOTŘEBITELE, REKLAMA

Jméno autora: Jakub Maršán

Předpokládané znalosti: základní znalosti a dovednosti z oblasti funkčních závislostí, řešení lineárních rovnic, práce s odbornou literaturou a internetovými zdroji.

Cíl aktivity:

- žák by měl získat obecné informace týkající práv spotřebitele, reklamace, nežádoucích nabídek a reklamy,
- žák ví, jak se bránit nežádoucím nabídkám, dokáže tyto podezřelé nabídky vyhodnotit a je obeznámen s možnými dopady při uzavření smlouvy,
- dokáže aplikovat svá práva spotřebitele v běžném životě – vrácení zboží, reklamace,
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů spojených s nekalými obchodními praktikami.

Klíčové kompetence:

- **Kompetence k řešení problému** - žák využívá získané vědomosti a dovednosti k vyjádření funkčního vztahu popisujícího reálnou situaci, volí vhodné způsoby řešení a užívá při jejich řešení logické a matematické postupy, ověřuje správnost řešení problému; žák si uvědomuje vliv reklamy, dokáže ji vyhodnotit a nevhodné nabídky odmítnout, je schopen uplatnit reklamaci poškozeného zboží,
- **Kompetence komunikativní** - formuluje a výstižně vyjadřuje své myšlenky, vhodným způsobem argumentuje a obhájí své řešení,
- **Kompetence sociální a personální** - účinně spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy, seznamuje se se světem financí - znalosti, dovednosti a hodnotové postoje z této oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti žáků,
- **Kompetence pracovní** – vhodně organizuje vlastní práci na řešení problému.

Prostředky a pomůcky: pracovní listy pro žáky, kalkulatory (počítače, tablety), pracovní list s řešením, interaktivní tabule, zákon o ochraně spotřebitele a občanský zákoník

Mezipředmětové vztahy: matematika, psychologie, občanský a společenskovední základ

Metodický a didaktický komentář:

Pracovní list obsahuje 7 cvičení a aktivit zaměřených na ochranu práv spotřebitele, reklamaci, klamavé obchodní praktiky a reklamu.

První cvičení se zaměřuje na reklamu. Cílem cvičení je, aby si žáci uvědomovali, že reklama je všude kolem nás – reklamní letáky nacházíme v našich poštovních schránkách, reklamní billboardy nás provázejí cestou do práce, v televizi a rádiích stále vysílají reklamy, na Internetu vyskakují reklamní okna. Reklama nás ovlivňuje každý den a na každém kroku, proto je nezbytné, aby žáci dokázali tyto nabídky vyhodnotit a odmítnout je.

Další cvičení navazuje na to předchozí. Žáci v něm vymýšlejí, jaké všechny možné způsoby prodeji využívají, aby své zboží prodali. Často k zatraktivnění svých nabídek využívají nekalé obchodní postupy.

Třetí cvičení se zaměřuje na reklamaci zboží (lhůty spojené s reklamací, možnost reklamování jakéhokoliv zboží včetně potravin, postup spojený s reklamací a doklady nutné k reklamaci). Žáci si ve cvičení zahrají na učitele, kteří mají najít chyby a ty následně opravit. Zároveň tento úkol můžeme využít k tomu, abychom žáky seznámili se zákonem o ochraně spotřebitele a občanským zákoníkem, ve kterých mohou žáci najít potřebné informace nejen k správnému vyřešení tohoto cvičení, ale i pokud budou v běžném životě potřebovat nějaké zboží reklamovat.

Čtvrté cvičení zadáme žákům za domácí úkol. Mají vytvořit vlastní reklamu, využít k tomu mohou různé techniky zpracování – koláž, prezentaci, scénku. Důležité je, aby zboží představili v superlativech a zbytek třídy si díky tomu uvědomoval, jaké existují různé vtíravé a líbivé techniky nabídky a než si produkt koupí, tak je vhodné si o něm zjistit co nejvíce podrobností z nezávislého zdroje.

Páté cvičení navazuje na předešlá cvičení a uvádí ilustrace nekalých praktik v praxi. Zde je vhodné vrátit se ke druhému cvičení, kde žáci měli napsat, jaké techniky

prodejci využívají, aby své zboží prodali a uvést ke všem příkladům, které výše vymysleli, situaci z běžného života, kde se s takovým jednáním prodejců mohou setkat a jak by je řešili.

Šesté cvičení žáky seznamuje s reklamačními lhůtami. Dozvídají se v něm, co všechno lze reklamovat a jak dlouhou dobu po zakoupení zboží se na něj vztahuje možnost reklamace.

Poslední cvičení se zabývá aktuálním problémem půjčování peněz. Žáci díky němu umí zhodnotit situaci a rozhodnout se, zda opravdu půjčku potřebují. Cvičení je upozorňuje na možná rizika spojená s půjčováním peněz, smlouvami a nutností půjčku splácet.

Žáci mohou pracovat ve dvojicích i samostatně, při kontrole správnosti řešení a vyvození závěrů je vhodná společná práce řízená učitelem a řízená diskuse.

PRÁVA SPOTŘEBITELE, REKLAMA

1. Napište, kde všude se setkáváte s reklamou.

Zdroj: <http://www.t-nabytek.cz/showImageToArticle.php?id=13&what=img>

2. Jaké obchodní praktiky (někdy i nekalé) používají prodejci, aby jejich zisk byl co největší?

3. Pokud jsou následující tvrzení chybná, chybu opravte a správné tvrzení napište.

1. Za kvalitu výrobku nese zodpovědnost majitel zboží.

.....

2. Záruční doba je delší u potravin než spotřebitelského zboží.

.....

3. O rozsahu, podmínkách a způsobu reklamace se musí zákazník informovat sám u výrobce nebo na internetu.

.....

4. Zákazník při uplatnění reklamace musí předložit doklad o zaplacení a záruční list.

.....

5. Pokud prodávající postupoval při reklamaci špatně, můžeme se obrátit na Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci.

.....

6. Reklamace spotřebního zboží musí být vyřízena do 30 dní.

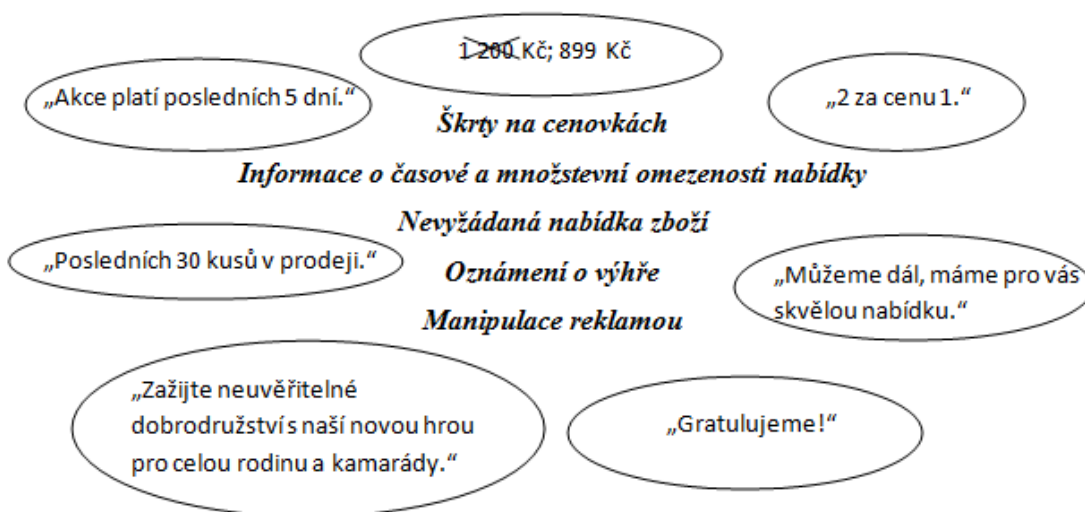
.....

7. Zboží můžeme reklamovat jen v prodejně, kde jsme výrobek zakoupili.

.....

4. Ve dvojicích zpracujte co nejlepší reklamu na zvolený produkt, letní dovolenou,....

5. Pospojte odpovídající výroky a nekalé obchodní praktiky.

Zdroj: vlastní zpracování

6. Doplňte číselné údaje z obláčků do textu týkajícího se reklamačních lhůt.

Zdroj: vlastní zpracování

Od smlouvy při nákupu přes Internet nebo zásilkový obchod můžeme odstoupit do dní, pokud ovšem uzavřeme smlouvu mimo obvyklé prodejní prostory (např. podomní prodej) lze od smlouvy odstoupit jen do dní. Konec standardní záruční lhůty je roky. Při koupi zvířete je záruční doba omezena na měsíců.

AKCE AKCE AKCE

Zdroj: <http://videolive.cz/wp-content/gallery/cenovky/cenovky0001.jpg>

7. Půjčování peněz – napište, na co si musíme dát pozor při půjčování peněz a co si musíme rozmyslet a zvážit než si peníze půjčíme.

Zdroj: http://g.denik.cz/16/96/2907875-pujcka_denik-605.jpg

ŘEŠENÍ

PRÁVA SPOTŘEBITELE, REKLAMA

Zdroj: <http://www.t-nabytek.cz/showImageToArticle.php?id=13&what=img>

1. Napište, kde všude se setkáváte s reklamou.

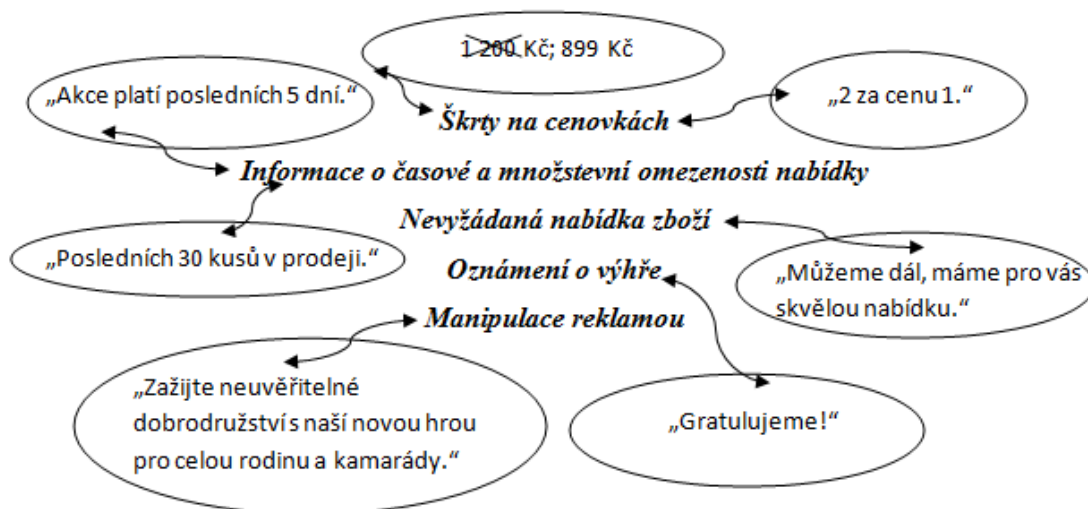
Reklama je všude kolem nás – reklamní letáky nacházíme v našich poštovních schránkách, reklamní billboardy nás provázejí cestou do práce, v televizi, rádiích stále vysílají reklamy, na Internetu vyskakují reklamní okna. Reklama nás ovlivňuje každý den a na každém kroku proto je nezbytné, aby žáci dokázali tyto nabídky vyhodnotit a odmítnout je.

2. Jaké obchodní praktiky (někdy i nekalé) používají prodejci, aby jejich zisk byl co největší?

- *škrty na cenovkách,*
- *podomní prodej,*
- *prodej po telefonu, pomocí SMS, ...*
- *přesvědčovací techniky,*
- *předváděcí akce,*
- *klamavé faktury,*
- *nabídky „zadarmo“,*
- *informace o časové a množství omezenosti nabídky,*
- *nevyžádaná nabídka zboží a služeb,*
- *oznámení o výhře,*
- *manipulace reklamou,*

3. Pokud jsou následující tvrzení chybná, chybu opravte a správné tvrzení napište.
1. Za kvalitu výrobku nese zodpovědnost **prodávající**.
 2. Záruční doba je **kratší** u potravin než spotřebitelského zboží.
 3. O rozsahu, podmínkách a způsobu reklamace se musí zákazník informovat **prodejce**.
 4. Zákazník při uplatnění reklamace musí předložit **jen** doklad o zaplacení.
 5. Pokud prodávající postupoval při reklamaci špatně, můžeme se obrátit na **Českou obchodní inspekci**.
 6. Reklamace spotřebního zboží musí být vyřízena do 30 dní. – **tvrzení je správné**
 7. Zboží můžeme reklamovat **v jakékoliv prodejně téže firmy**, kde jsme výrobek zakoupili.
4. Ve dvojicích zpracujte co nejlepší reklamu na zvolený produkt, letní dovolenou,....

5. Pospojujte odpovídající výroky a nekalé obchodní praktiky.

Zdroj: vlastní zpracování

6. Doplňte číselné údaje z oblačků do textu týkajícího se reklamačních lhůt.

Zdroj: vlastní zpracování

Od smlouvy při nákupu přes Internet nebo zásilkový obchod můžeme odstoupit do **14** dní, pokud ovšem uzavřeme smlouvu mimo obvyklé prodejní prostory (např. podomní prodej) lze od smlouvy odstoupit jen do **7** dní. Konec standardní záruční lhůty je **2** roky. Při koupi zvířete je záruční doba omezena na **6** měsíců.

Zdroj: <http://videolive.cz/wp-content/gallery/cenovky/cenovky0001.jpg>

7. Půjčování peněz – napište, na co si musíme dát pozor při půjčování peněz a co si musíme rozmyslet a zvážit než si peníze půjčíme.

Zdroj: http://g.denik.cz/16/96/2907875-pujcka_denik-605.jpg

Předtím než si půjčíme peníze, měli bychom se sami sebe zeptat, zda opravdu si potřebujeme peníze půjčit, zda nemůžeme najít jiné řešení než je půjčka. Sice úvěrem můžeme rychle a poměrně snadno získat i větší obnos peněz, ale stále musíme mít na paměti, že zaplatíme mnohem více než jen půjčenou částku, ale také RPSN. Pokud si opravdu musíme vzít půjčku, měli bychom předtím prozkoumat trh (zjistit za jakých podmínek nám společnost úvěr poskytne, porovnávat nabídky podle RPSN,...). Důležité je smlouvu před uzavřením důkladně prostudovat včetně všech částí a příloh, na které odkazuje. Musíme si dát pozor na výši částky, kterou od společnosti dostaneme a na splátky, které budeme muset platit, obzvlášť zda je uvedena výše poslední splátky. Jeden z nejdůležitějších bodů ve smlouvě je možnost úpravy podmínek při neschopnosti splácet (zdravotní problémy, ztráta zaměstnání, nenadálé výdaje). Pokud je smlouva podezřelá třeba i pro příliš jednoduché získání úvěru, je lepší ji neuzavírat.

5.2 VÝZKUM

Cíl výzkumu

V rámci předkládané práce byl realizován výzkum, který byl zaměřen na zjištění znalostí žáků Vyšší odborné a střední školy, s. r. o. z oblasti práva spotřebitele. Jedná se o soukromou školu, kde se počet žáků v jedné třídě pohybuje od 15 do 20 žáků. Díky malému počtu žáků ve třídách mají učitelé možnost své žáky a jejich rodiče dobře poznat a ve škole tak panuje rodinná atmosféra.

Zkoumaný vzorek

Testování probíhalo se žáky prvního ročníku, přičemž jejich věk byl od 15 do 17 let. Z celkového počtu 16 žáků (13 dívek a 3 chlapci) se pouze 7 žáků seznámilo na základní škole s finanční gramotností. Většina z nich pouze okrajově v občanské výchově. Dále dva z nich měli finanční gramotnost jako součást hodin matematiky v 9. ročníku ZŠ, přičemž 4 hodiny týdně byly věnovány matematice a 1 hodina týdně finanční gramotnosti (spíše než o gramotnosti by bylo přesnější mluvit o základech finanční matematiky). Jeden žák měl finanční gramotnost jako samostatný předmět v 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Vzhledem k tomu, že žáci jsou kreativní, tak se ve třídě dají dobře realizovat různé aktivity nebo projektové vyučování. Problémem je u některých žáků domácí příprava, a proto ve svých studijních výsledcích dosahují průměrných až mírně podprůměrných studijních výsledků. Rovněž je ve třídě několik nadaných žáků, kteří školu reprezentují v přírodovědných a humanitních soutěžích.

Metodika výzkumu

Při testování byly využity vytvořené pracovní listy, které byly zaměřeny na tematiku Práva spotřebitele.

Využitý pracovní list

PRÁVA SPOTŘEBITELE

ÚLOHA 1

Škrtni **nesprávné** řešení

11. Minimální / maximální záruční doba spotřebního zboží je 2 roky.
12. K reklamaci je / není nutné předložit záruční list.
13. Účtenka musí / nemusí být potvrzena razítkem a podpisem prodávajícího.
14. Reklamovat zakoupené zboží musíme / nemusíme jen na prodejně, kde jsme zboží zakoupili.
15. Náklady spojené s reklamací hradí / nehradí zákazník.
16. Maximální lhůta na vyřízení reklamace je 30 dní / 60 dní.
17. Zboží zakoupené na internetu můžeme / nemůžeme reklamovat.
18. Maximální záruční doba potravin je 1 týden / 8 dní.
19. Tzv. mokré potraviny lze / nelze prodávat po datu spotřeby.
20. Tzv. suché potraviny musí být označeny datem spotřeby / minimální trvanlivostí.

ÚLOHA 2

Z nabídky nekalých obchodních praktik vyberte tu, která odpovídá výroku v tabulce, a do tabulky napište písmeno, kterým je praktika označena.

- F - Škrty cen na cenovkách
- G - Informace o časové a množství omezenosti nabídky
- H - Nevyžádaná nabídka zboží
- I - Oznámení o výhře
- J - Manipulace reklamou

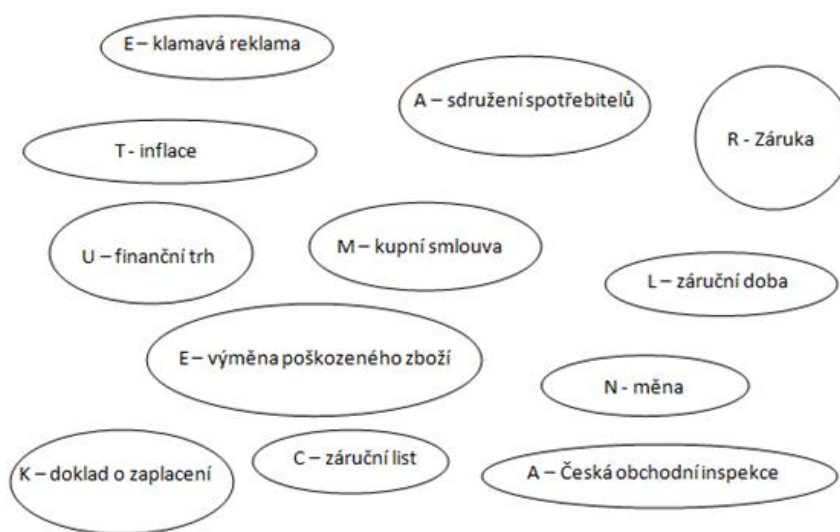
Zdroj: <http://www.free1.cz/tyhle-cenovky-potravin-vas-dostanou-do-kolen-no-nekupte-to/>

Situace	<u>Nekalá praktika</u>
„ Gratulujeme k výhře“	
„ Platí už jen 3 dny.“	
„ Nabízíme vám velmi výhodnou nabídku,“	
„I vy musíte mít nové <u>farby</u> , se kterými si budete hrát s kamarády.“	
„Můžeme Vám nabídnout naši skvělou akci“	
„ 3 za cenu 2.“	
890 Kč ; Nyní jen 699 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

ÚLOHA 3

Vyberte pojmy, které souvisejí s ochranou práv spotřebitele a z písmen, která jsou na začátku vybraných bublin, sestavte slovo, které souvisí s ochranou práv spotřebitele, a vysvětlete jej.

Zdroj: <http://www.skinroller.cz/img/akce.jpg>

ÚLOHA 4

Vysvětlete rozdíl mezi množstevní slevou a výhodným balením a napište, jaká úskalí jsou s nimi spojeny pro spotřebitele. V níže uvedených případech rozhodněte, zda se jedná o množstevní slevu či výhodné balení a zda je pro spotřebitele nákup výhodný (palec nahoru) či nevýhodný (palec dolů). U jednotlivých příkladů uveďte postup řešení (výpočet).

a) 80 g čokoládová sušenka stojí 12 Kč. Nyní prodejce nabízí sušenku o 25% větší za 16 Kč.

b) Za jeden pytlík bonbonů zaplatíme 24 Kč. Během akční nabídky za tři stejné pytlíky zaplatíme 70 Kč.

c) Balení 4 muffinů s ořechy si můžeme koupit za 78 Kč. Ovšem 6 muffinů s ořechy můžeme mít již za 120 Kč.

d) Za džus o objemu 600 ml zaplatíme 34 Kč. Za zvýhodněné balení džusu (1 litr) zaplatíme jen 58 Kč.

Zdroj: http://www.e-kniha.com/files/soubory/Moto_GP_2012/palec_nahoru.jpg

Výzkum proběhl ve třech částech.

První část výzkumu

Žáci vypracovali pracovní list na téma Práva spotřebitele na základě svých zkušeností a znalostí ze základních škol. Po vyplnění pracovního listu proběhla diskuze, kdy bylo zjišťováno, s jakými cvičeními příp. typy úloh měli žáci největší problémy a proč.

Druhá část výzkumu

Ve druhé části výzkumu byli žáci v průběhu dvou vyučovacích hodin seznámeni s problematikou týkající se práva spotřebitele. Výklad byl doprovázen názornými

ukázkami. Ukázky vycházely z praxe. Byly zaměřeny na reklamní techniky vedoucí k ovlivnění zákazníků. Téma bylo propojeno s předmětem Tvůrčí psaní a multimédia, při kterém žáci psali slohovou práci na téma „Reklama kolem nás“. Dále žáci napsali a předvedli několik scének na reklamaci zboží, vytvořili reklamní slogan a sestavili regál tak, aby zákazníkům prodali to, co potřebovali, a to s co nejvyššími zisky.

Třetí část výzkumu

Týden po prvních dvou výše zmíněných fázích výzkumu byl žákům zadán stejný pracovní list, který měli znova vyplnit. Poslední testování pracovního listu proběhlo po 4 týdnech.

5.2.1 VÝSLEDKY VÝZKUMU

5.2.1.1 ÚVODNÍ TESTOVÁNÍ

Úvodní test byl zadán na začátku školního roku 2015/2016. Vycházelo se ze skutečnosti, že od září 2013 jsou školy povinni dle RVP ZŠ žáky seznámit s problematikou finanční gramotnosti.

Nyní se seznámíme s výsledky testování.

Úloha 1

V této úloze žáci dosáhli druhého nejhoršího výsledku. Hned v 1. otázce měli žáci problémy s interpretací textu a rozlišení výrazů „maximální“ a „minimální“. Ve druhé otázce vycházeli ze starých zákonů a zkušeností jejich rodičů, kdy k vyřízení reklamace bylo zapotřebí doložení záručního listu. Třetí otázka byla pro žáky velkým překvapením, že účtenka o prodeji musí být potvrzená, do této doby většina z nich věřila tomu, že stačí účtenka. Ze 4. a 5. otázky, zaměřené na vyřízení reklamace a nákladů s tím spojených, vyšly zajímavé závěry. Neznalost těchto faktů zapříčinila, že žáci nebo jejich rodiče a známí některé reklamace neuskutečnili, protože se domnívali,

že náklady spojené s reklamací nebo dopravou do prodejny, ve které zboží zakoupili, budou vyšší než hodnota reklamovaného zboží.

Tab. 5 - 1: Výsledky úvodního testování 1. úlohy

Výsledky testování 1. úlohy		
1. testování		
číslo otázky	počet správných odpovědí	počet špatných odpovědí
1.	5	10
2.	0	15
3.	6	9
4.	8	7
5.	12	3
6.	11	4
7.	12	3
8.	1	14
9.	10	5
10.	8	7

Zdroj: Vlastní zpracování

Úloha 2

Úspěšnost této úlohy je nejvyšší z celého pracovního listu. Milým překvapením bylo, že žáci doplnili do jedné řádky i více variant, které dokázali v následné diskuzi zdůvodnit.

Úloha 3

Žáky uvedené řešení 3. úlohy bylo správné. Bohužel při následné diskuzi bylo zjištěno, že způsoby řešení byly různé. Někteří si spočítali čárky na napsání odpovědi a na základě tohoto zvolili správná řešení, jiní využili vylučovací metodu. Pouze 4 žáci byli schopni vyřešit 3. cvičení, s tím že by rozuměli uvedeným pojům a dokázali je vysvětlit.

Úloha 4

Nejhůře dopadla 4. úloha, kdy žáci měli rozhodovat o výhodných baleních a množstevních slevách. Nejlépe v rámci tohoto testování vyšel úkol za b) a c). Žáci v rámci těchto úkolů měli vypočítat množstevní slevu při koupi více pytlíků bonbónů

a výhodné balení muffinů. Následná diskuze odhalila, že většina žáků považovala za výhodné větší balení sušenky (úkol za a)), přestože cena výhodného balení a zakoupení normálního balení vyšla stejná. Problémem úkolu za d) – výhodné balení džusu, byly převody jednotek, kdy žáci nebyli schopni správně převést jednotky a rozhodnout tak o výhodnějším balení. Tento úkol správně vyřešily jen 2 žákyně z 15 testovaných.

Srovnání úspěšnosti žáků v jednotlivých úlohách můžeme vidět v tabulce 5 – 2. Z této tabulky vyplývá, že vysoké úspěšnosti v úvodním testování dosáhli žáci ve druhé a třetí úloze (v obou případech nad 70 %). Naopak ani poloviční úspěšnosti nedosáhli v 1. úloze a ve 4. úloze dokonce jen 34,67 %.

Tab. 5 - 2: Souhrnná tabulka výsledků úvodního testování

<i>Přehled výsledků 1. testování</i>			
<i>úloha</i>	<i>správné odpovědi</i>	<i>celkový počet odpovědí</i>	<i>úspěšnost</i>
<i>1. úloha</i>	73	150	<i>48,67%</i>
<i>2. úloha</i>	58	70	<i>82,86%</i>
<i>3. úloha</i>	110	150	<i>73,33%</i>
<i>4. úloha</i>	26	75	<i>34,67%</i>

Zdroj: Vlastní zpracování

Vybrané problémy

Jedním z problémů, který se vyskytoval během vyplňování pracovního listu, byla nepozornost žáků při čtení zadání, např. v úloze jedna místo toho aby nesprávné odpovědi škrtili, tak ty správné kroužkovali. Podobný problém se vyskytoval i v úloze 3 a 4, kde součástí zadání bylo, že žáci měli vysvětlit pojmy.

5.2.1.2 DRUHÉ TESTOVÁNÍ

Ve druhé fázi výzkumu, která se uskutečnila v průběhu stejného týdne jako úvodní testování, byli žáci seznámeni s problematikou týkající se práv spotřebitele. Po týdně jim bylo zadáno opětovné vyplnění pracovního listu. Nyní se seznámíme s výsledky testování.

Při druhém testování dosáhli žáci výrazně lepších výsledků.

Úloha 1

Úspěšnost žáků je zřetelná v 1. úloze. Kromě 8. otázky ve všech ostatních dosáhli vyšší úspěšnosti než 50% procent, dokonce 5. a 6. úkol měli všichni správně.

Tab. 5 - 3: Výsledky 2. testování 1. úlohy

Výsledky testování 1. úlohy		
2. testování		
číslo otázky	počet správných odpovědí	počet špatných odpovědí
1.	13	2
2.	14	1
3.	9	6
4.	12	3
5.	15	0
6.	15	0
7.	13	2
8.	7	8
9.	12	3
10.	12	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Úloha 2

V této úloze udělal 2 chyby jediný žák, zbylí testovaní žáci měli cvičení bez chyby.

Úloha 3

Ve 3. úloze 12 z 15 žáků správně napsali tajenku, 11 žáků vysvětlilo svými slovy, co znamená slovo v tajence „REKLAMACE“.

Úloha 4

Nejhůře opět dopadla 4. úloha, konkrétně úkol za d) – výhodné balení džusu, ve kterém 60 % žáků udělalo chybu a 20 % žáků sice zadrželo správnou odpověď, ale chyběl výpočet příkladu (většina z těchto žáků se přiznala, že výsledek jen natipovali). Obdobný problém se vyskytoval v celé úloze u 4 žáků. Rovněž 4 žákyně nenapsaly vysvětlení rozdílu mezi množstevní slevou a výhodným balením (všechny poté tvrdily, že na to zapoměly).

Ze souhrnné tabulky výsledků 2. testování vyplývá, že žáci dosáhli výborných výsledků – ve 2. úloze mají téměř 100% úspěšnost. V úlohách jedna a tři dosahují úspěšnosti vyšší než 80%. Rovněž šedesátiprocentní úspěšností ve čtvrté úloze prokazují zlepšení od minulého testování.

Tab. 5 - 4: Souhrnná tabulka výsledků 2. testování

<i>Přehled výsledků 2. testování</i>			
<i>úloha</i>	<i>správné odpovědi</i>	<i>celkový počet odpovědí</i>	<i>úspěšnost</i>
<i>1. úloha</i>	122	150	<i>81,33%</i>
<i>2. úloha</i>	68	70	<i>97,14%</i>
<i>3. úloha</i>	134	150	<i>89,33%</i>
<i>4. úloha</i>	45	75	<i>60,00%</i>

Zdroj: Vlastní zpracování

Samotné vyplnění pracovních listů proběhlo o poznání rychleji, poprvé žáci vyplňovali pracovní list přibližně 35 min, napodruhé jej vyplnili za cca 15 min.

Vysvětlení uvedených pojmů bylo přesnější a zlepšilo se také povědomí žáků o uvedených výrazech.

5.2.1.3 TŘETÍ TESTOVÁNÍ

Poslední testování pracovního listu proběhlo s určitou časovou prodlevou, což se projevilo na dosažených výsledcích. Tímto testováním se mělo zjistit, zda vědomosti žáků jsou trvalejšího charakteru.

Úloha 1

Průměrný pokles úspěšnosti od 2. testování se projevilo ve cvičení prvním, kdy tento fakt je nejvíce patrný na otázkách 9, 8, 5 a 4. Nicméně v první a třetí otázce došlo dokonce ke zlepšení a v otázkách číslo 2 a 6 došlo ke stagnaci úspěšnosti žáků.

Tab. 5 - 5: Výsledky 3. testování 1. úlohy

Výsledky testování 1. úlohy 3. testování		
číslo otázky	počet správných odpovědí	počet špatných odpovědí
1.	14	1
2.	14	1
3.	11	4
4.	9	6
5.	12	3
6.	15	0
7.	11	4
8.	5	10
9.	7	8
10.	11	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Úloha 2 a 3

Obdobně jako ve druhém testování dopadla dobře 2. a 3. úloha, bez sebevětšího poklesu úspěšnosti.

Úloha 4

Znovu nejhůře dopadla 4. úloha. Nejmenší úspěšnosti žáci dosáhli v úkolu za d) – výhodné balení džusu, a to dokonce nižší než při prvním testování. V ostatních 3 úkolech dosahují stejných nebo mírně lepších výsledků. Ale kromě jednoho žáka všichni uvádějí nějaký postup řešení a 2 žáci nenapsali rozdíl mezi výhodným balením a množstevní slevou. Po vyplnění pracovního listu si někteří žáci stěžovali, že na toto cvičení „neměli už sílu“, protože tentýž den psali 1. čtvrtletní práci z matematiky, což mohlo ovlivnit výsledky testování.

Přehled výsledků z 3. testování zobrazuje tabulka 5 – 6. V prvních 3 úlohách žáci dosáhli velmi dobrých výsledků (úspěšnost nad 70 % procent). V poslední testované úloze úspěšnost klesla těsně pod 50%.

Tab. 5 - 6: Souhrnná tabulka výsledků 3. testování

<i>Přehled výsledků 3. testování</i>			
<i>úloha</i>	<i>správné odpovědi</i>	<i>celkový počet odpovědí</i>	<i>úspěšnost</i>
<i>1. úloha</i>	109	150	<i>72,67%</i>
<i>2. úloha</i>	61	70	<i>87,14%</i>
<i>3. úloha</i>	121	150	<i>80,67%</i>
<i>4. úloha</i>	36	75	<i>48,00%</i>

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2.1.4 SHRNU TÍ TESTOVÁNÍ

Úloha 1

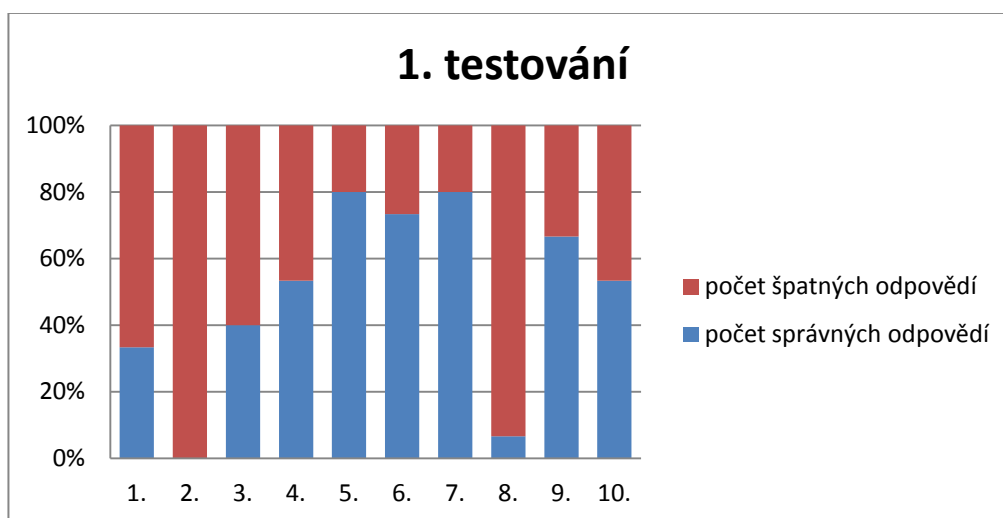
Výsledky testování úlohy 1 popisují sloupcové grafy 5 – 1, 5 – 2 a 5 – 3. Z grafu je zřejmé, že úspěšnost během prvního testování je nízká (kromě otázek 5, 6, 7 a 9) je pod hranicí 55%. V otázce 8 je úspěšnost nižší než 7% a v otázce 2 je dokonce

nikdo neodpověděl správně. Průměrná úspěšnost žáků byla nižší než 50% (resp.48,66%).

Druhé testování ukazuje na velké zlepšení žáků, což dokládá 100% úspěšnost v otázkách 5 a 6 nebo nárůst 92 % úspěšnosti odpovědí na 2. otázku. Naproti tomu poměrně vysoká neúspěšnost odpovědí byla v otázce 8. (56%) a 3. (40%).

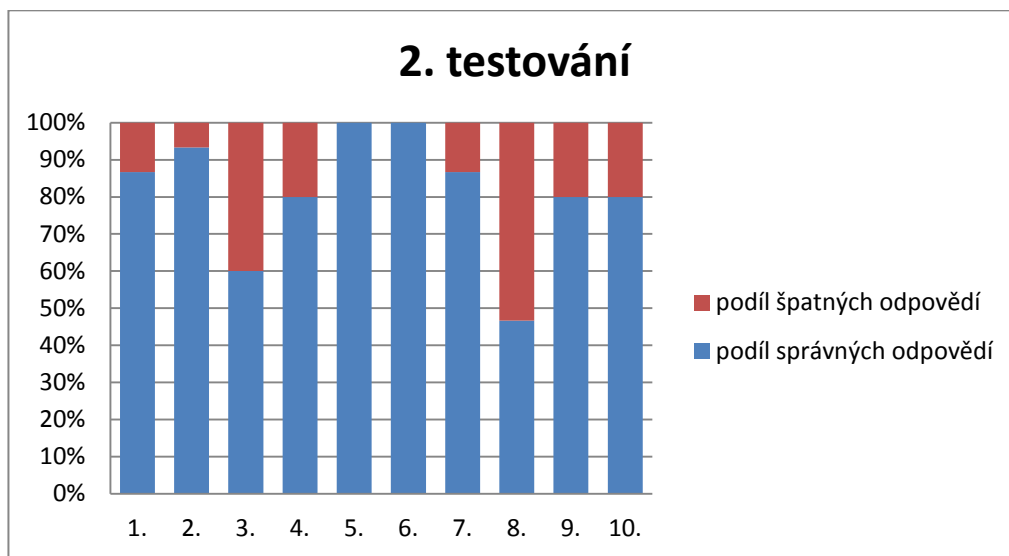
Celková úspěšnost posledního testování je 72,7 %, což je pouze o 9,2 % méně od testování, které proběhlo po probrání látky. Velký nárůst správných odpovědí od prvního testování můžeme vidět u otázek 1, 2 a 6. Nicméně testování ukazují i opačný jev u otázky číslo 9, kde došlo k poklesu o 20 %.

Graf 5 – 1: Procentuálně vyjádřené výsledky žáků dosažené v jednotlivých otázkách 1. úlohy v úvodní testování

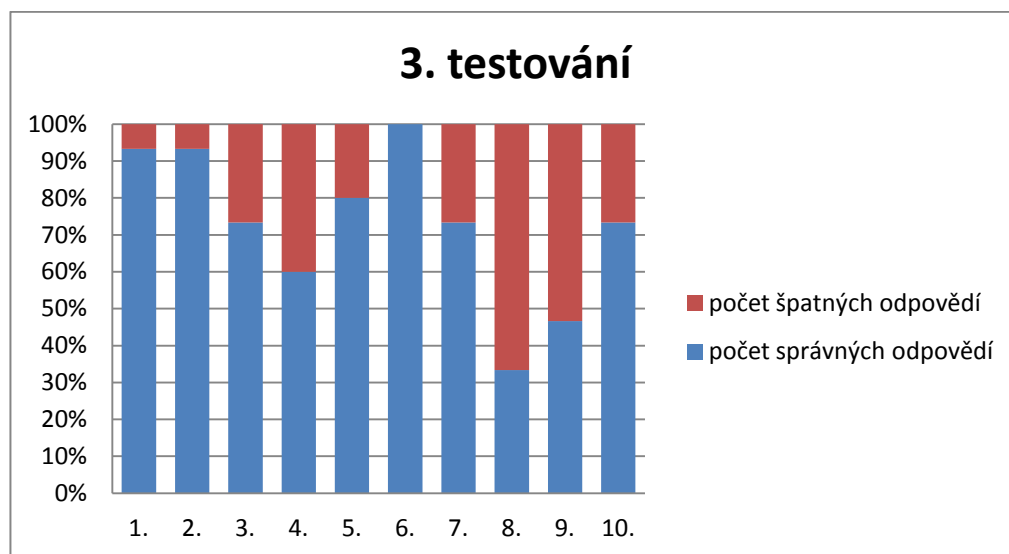
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5 – 2: Procentuálně vyjádřené výsledky žáků dosažené v jednotlivých otázkách 1. úlohy ve 2. testování

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5 – 3: Procentuálně vyjádřené výsledky žáků dosažené v jednotlivých otázkách 1. úlohy ve 3. testování

Zdroj: vlastní zpracování

Úloha 2

Výsledky žáků ve druhé úloze patřily ve všech testováních k nejlepším (vždy nad 80 %). Ve druhém testování byla úspěšnost téměř 100%. Tuto úlohu někteří žáci vypracovali nad rámec zadání - do jedné řádky doplnili i více variant, které dokázali

v následné diskuzi zdůvodnit. V diskuzi žáci uvedli řadu příkladů nekalých obchodních praktik, se kterými se setkali osobně nebo jejich příbuzní a kamarádi.

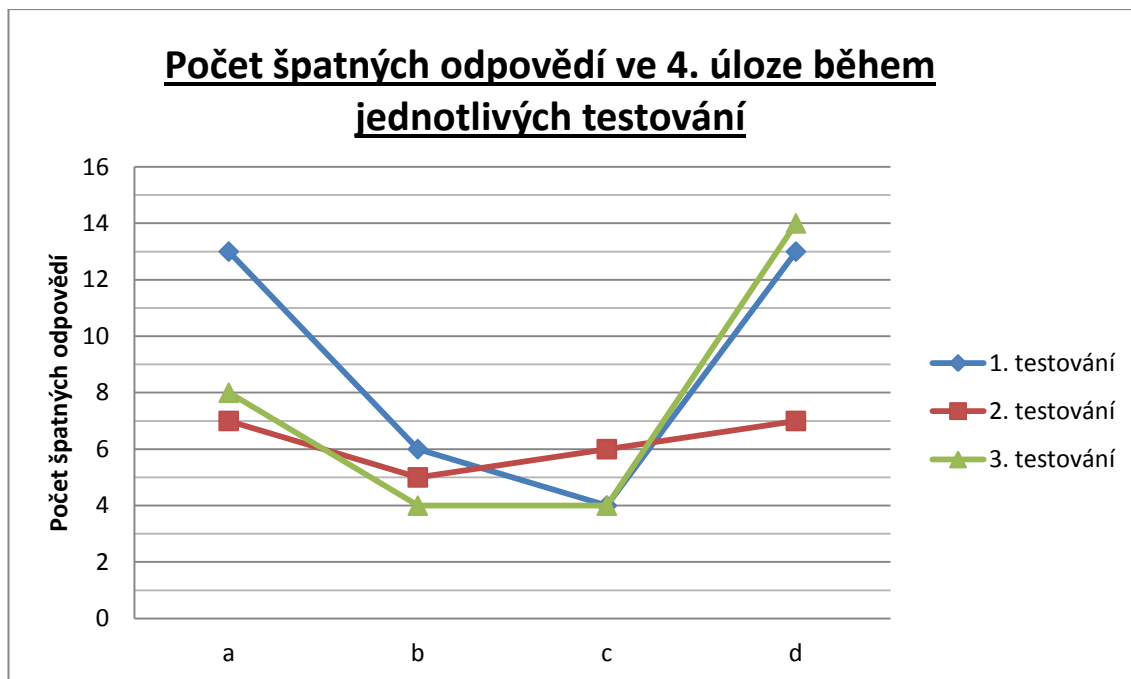
Úloha 3

Úspěšnost 3. úlohy je také na vysoké úrovni (vyšší než 70 %). Výsledky z úvodního testování jsou částečně zkresleny metodami, které žáci použili k vyřešení úlohy – diskuze po testování ukázala, že žáci některým výrazům nerozuměli, přesto je měli správně označené. Úspěšnost dalších dvou testování je nad hranicí 80 %, což potvrzuje i znalost jednotlivých pojmů a vysvětlení pojmu „reklamace“. Nejvíce problémů dělaly žákům pojmy „měna“ a „doklad o zaplacení“. Často žáci chybně označili jako správný výraz „měna“, který zaměňovali za výraz „peníze“. Naopak doklad o zaplacení někteří žáci nevybrali jako pojem, který by souvisel s právy spotřebitele, protože nevěděli, že doklad o zaplacení mohou využít při reklamaci zboží.

Úloha 4

Graf 5 - 4 zobrazuje počet špatných odpovědí ve 4. úloze během jednotlivých měření. V grafu vidíme, že nejmenší úspěšnosti dosáhli žáci během všech měření v úkolu za d) – zvýhodněné balení džusu, kde museli převádět jednotky objemu (učivo 6. ročníku ZŠ). Velký rozdíl mezi 1. a ostatními měřeními je patrný v úkolu a), týkající se o 25 % většího balení sušenky, kde žáci chybně označili jako výhodné, když cena i množství původního množství a „výhodného balení“ se zvýšily o stejný počet procent. Ve 2. a 3. testování je vidět zlepšení žáků, přesto v tomto úkolu dělali stále více chyb než v úkolu za b) a c) - množstevní sleva při koupi více pytlíků bonbónů a výhodné balení muffinů. Vysvětlují si to tím, že úkolu za a) musí počítat s procenty, zatímco v následujících dvou úkolech počítají s celými čísly. Pozitivní je, že zlepšení v právě zmiňovaném úkolu za b) a c) je trvalejšího rázu (viz. porovnání špatných odpovědí v 2. a 3. testování).

Graf 5 – 4: Přehled špatných odpovědí žáků ve 4. úloze během jednotlivých testování

Zdroj: vlastní zpracování

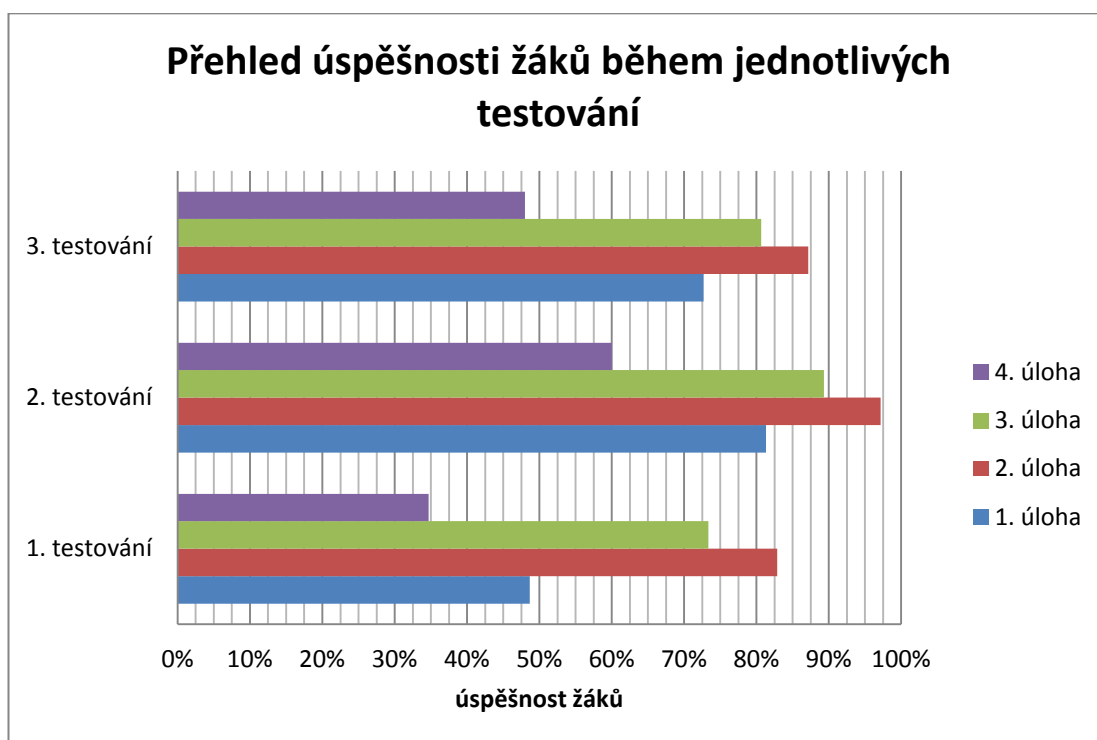
Následující tabulka 5 – 7 a graf 5 – 5 shrnují úspěšnost žáků dosažených v jednotlivých testováních.

Tab. 5 - 7: Souhrnný přehled úspěšnosti žáků během jednotlivých testování

<i>Souhrnná tabulka</i>			
<i>úloha</i>	<i>1. testování</i>	<i>2. testování</i>	<i>3. testování</i>
<i>1. úloha</i>	48,67%	81,33%	72,67%
<i>2. úloha</i>	82,86%	97,14%	87,14%
<i>3. úloha</i>	73,33%	89,33%	80,67%
<i>4. úloha</i>	34,67%	60,00%	48,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5 – 5: Přehled úspěšnosti žáků v jednotlivých testováních

Zdroj: vlastní zpracování

Zajímavé je i srovnání dosažených výsledků jednotlivými žáky. Nejlepších výsledků dosáhly žákyně, které měly finanční gramotnost již na základní škole, ale testování již nepotvrdilo, že by 4. cvičení lépe zvládly žákyně, které na ZŠ měly hodinu finančních výpočtů (matematiky) v rámci předmětu matematika. Rozhodujícím faktorem v tomto může být sdělení dívek, že ve třech případech je tato hodina vůbec nebatila, protože probíraly složitou látku, které nerozuměly (např. složené úrokování nebo odpočty z daní) a jedna dívka měla problém s vyučujícím, který podle ní vykládal látku nesrozumitelně.

Díky testování od společnosti Scio, které na škole proběhlo v září, můžeme srovnat výsledky žáků i s jejich úspěšností v testování znalostí v matematice nebo obecných studijních předpokladech. V prvním testování lze říci, že ti žáci, kteří dosáhli nejlepších výsledků ve Scio testech nejúspěšněji vyplnili i pracovní list na práva spotřebitele. Naopak největšího zlepšení (při porovnání 1. a 3. testování) dosáhli ti žáci, kteří obsadili přední příčky v obecných studijních předpokladech.

6. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo vytvořit pracovní listy pro výuku finanční matematiky na SŠ - finanční úvěrové a pojistné produkty, práva spotřebitele. Práce je rozdělena do tří stěžejních částí.

V první části je čtenář seznámen s dokumenty, které se zabývají finanční gramotností, do jisté míry stanovují s jakým učivem z FG mají být žáci seznámeni a jaké poznatky by měli znát. Dále je v této části zařazen výzkum PISA, který popisuje, na jaké úrovni jsou žáci jednotlivých států, ČR se v tomto výzkumu řadí mezi 6 nejúspěšnějších zemí na světě. Nicméně výsledky výzkumu jsou zkresleny, protože v rámci tohoto testování byly testy z FG dobrovolné a tak se k němu přihlásily školy, kde se vyučuje FG učiteli, kteří jsou ve FG vzděláni.

Stěžejní část diplomové práce je její druhá část, ve které jsou uvedeny teoretické poznatky o pracovních listech, jejich tvorbě a především obsahuje pracovní listy pro žáky včetně jejich popisu a řešení. Možnost využití PL ve vyučování bylo zvoleno, protože se domnívám, že pracovní listy mohou oživit hodinu, zvýšit zájem žáků o látku a v pracovních listech řešit úkoly, které jsou aktuální a žáci se s nimi mohou setkat v reálném životě. Při výběru cvičení v pracovních listech jsem vycházel z principu Jana Ámose Komenského „Škola hrou“, proto v pracovních listech najdeme řadu křížovek, osmisměrek, spojovaček, Sice splnění cvičení, které má formu „hry“, trvá déle (pokud zařazujeme častěji, žáci si na ně zvyknout a jejich vyřešení trvá kratší dobu), ale žáci je zpracovávají s větším zájmem a dokonce jejich znalosti jsou trvalejšího rázu.

V poslední části práce byly některé vybrané pracovní listy odzkoušeny na Vyšší odborné škole a Střední škole s. r. o. v Českých Budějovicích. Pracovní listy byly zadány v rámci hodin Geografie světového hospodářství.

Tato část obsahuje výsledky testování, které byly zpracovány na základě frekvenční analýzy a řízených rozhovorů. Z řízených rozhovorů vyplynulo, že žáci jsou ochotni se učit, ale způsob, kterým učitel probírá látku, je musí zaujmout, být pro ně

srozumitelný, musí jim dát prostor, aby vyjádřili svůj vlastní názor a nebránit se diskuzi mezi žáky.

Testování pracovního listu, pozorování žáků při jejich zpracování a následná diskuze s nimi přinesla řadu nových nápadů. Např. jak vyučování s pracovním listem zpestřit, resp. změnit, na co se zaměřit a jak PL upravit, případně náměty na vytvoření nových pracovních listů.

Závěrem bych chtěl zmínit, že si nemyslím, že by kombinace prezentace a pracovního listu měly nahradit klasické vyučování s učebnicí a sešitem. Jsem toho názoru, že je vhodné zkombinovat vše zmíněné, využít PL stejně jako další aktivizační metody k oživení hodiny a zvýšení motivace žáků, což se mi potvrdilo i díky této práci.

7. LITERATURA A ZDROJE

Literatura

- [1] DVOŘÁKOVÁ, Zuzana a Luboš SMRČKA. *Finanční vzdělávání pro střední školy: se sbírkou řešených příkladů na CD*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2011, 312 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-807-4000-089.
- [2] CIPRA, Tomáš. *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 978-80-8611-991-5.
- [3] FRÝZOVÁ, Iva. *Tvorba pracovního listu*. Dostupné z: [www:http://is.muni.cz/auth/el/1441/podzim2007/ZSMK_PD1/um/4314754/TVORBA_PRACOVNIHO_LISTU.doc?fakulta=1441;obdobi=3763;studium=148040;kodZS1MK_PD1](http://is.muni.cz/auth/el/1441/podzim2007/ZSMK_PD1/um/4314754/TVORBA_PRACOVNIHO_LISTU.doc?fakulta=1441;obdobi=3763;studium=148040;kodZS1MK_PD1)
- [4] HEJNÝ, Milan a František KUŘINA. *Dítě, škola a matematika: konstruktivistické přístupy k vyučování*. Třetí vydání. Praha: Portál, 2015, 232 stran. Pedagogická praxe (Portál). ISBN 978-80-262-0901-0.
- [5] KALHOUS, Zdeněk. *Školní didaktika*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002, 447 s. ISBN 80-178-253-X.
- [6] KOTRBA, Tomáš; LACINA, Lubor. *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. 1. vydání. Brno : Společnost pro odbornou literaturu, 2007. 188 s. ISBN 978-80-87029-12-1.
- [7] MAŇÁK, J., ŠVEC, V. *Výukové metody*. Brno : Paido, 2003
- [8] ODVÁRKO, Oldřich a Jiří KADLEČEK. *Matematika pro 7. ročník základní školy*. 1. vyd. Praha: Prometheus, 1999, 88 s. Učebnice pro základní školy (Prometheus). ISBN 80-719-6111-6.
- [9] PECINA, P., ZORMANOVÁ, L. *Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi*. Brno : MU, 2009.
- [10] PETRÁŠKOVÁ, Vladimíra a Roman HAŠEK: Úvod do financí KMA/ÚF, elektronická učebnice na <http://www.pf.jcu.cz/stru/katedry/m/uf/>
- [11] PETRÁŠKOVÁ, Vladimíra a Zuzana HORVÁTHOVÁ. *Vybrané kapitoly z finanční gramotnosti*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2010, 133 s. ISBN 978-80-7394-233-5.

- [12] RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 8. rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 304 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4831-3.
- [13] SKOŘEPA, Michal a Eva SKOŘEPOVÁ. *Finanční a ekonomická gramotnost pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Scientia, 2008. ISBN 978-80-86960-40-1.
- [14] TOMANČÁKOVÁ, Blanka. *Ochrana spotřebitele v praxi se vzory a příklady*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-864-2.
- [15] VOSIČKOVÁ, J. Didaktika přírodovědné části prvouky a přírodovědy pro učitelství prvního stupně. Praha: Pedagogická fakulta Karlovy univerzity v Praze, 1998. ISBN 80-86039-53-6.
- [16] ŽÁČOK, Ľ a J SHLARMANNOVÁ. Metodika tvorby pracovních listov pre základné školy. *Technológia vzdelávania (Slovenský učiteľ - príloha)*. 2005, roč. 13, č. 7. ISSN 1335-003X.

Internetové zdroje

- [1] Výzkum PISA. OECD [online]. [cit. 2015-05-22].
Dostupné z: <http://www.oecd.org/pisa/>
- [2] Mezinárodní šetření PISA. CSI ČR [online]. [cit. 2015-05-24].
Dostupné z: <http://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodnisetreni/PISA/PISA-%E2%80%93-%28OECD-Programme-for-International-Student-A>
- [3] Výběr zjištění z mezinárodního šetření PISA 2012 k finanční gramotnosti. Články RVP [online]. [cit. 2015-06-18].
Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/19839/vyber-zjisteni-z-mezinarodniho-setreni-pisa-2012-k-financni-gramotnosti.html/>
- [4] Komentář k výsledkům mezinárodního šetření PISA v oblasti finanční gramotnosti. Články RVP [online]. [cit. 2015-06-18].
Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/19521/komentar-k-vysledkum-mezinarodniho-setreni-pisa-v-oblasti-financni-gramotnosti.html/>
- [5] Rámcově vzdělávací program. MŠMT [online]. [cit. 2015-03-12].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/skolskareforma/ramcove-vzdelavaci-programy>

- [6] Carton: Say When. Jeffreyhill [online]. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://jeffreyhill.typepad.com/english/2009/03/cartoon-say-when.html>
- [7] Vývoj a trendy v oblasti spotřebitelských úvěrů v České republice. Quote [online]. [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.quote.cz/ceske-akcie/1116-vyvoj-a-trendy-v-oblasti-spotrebitelskych-uveru-v-ceske-republice.jpg>
- [8] Car. Public vectors [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: http://publicdomainvectors.org/photos/sylwetka-syrena_105.png
- [9] Garfield. Fotoalba centrum [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: http://img.fotoalba.centrum.cz/img1/2778/14072778_4_omjavdm.jpg
- [10] Bread vector illustration. Depositphotos [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://cz.depositphotos.com/10492125/stock-illustration-bread-vector-illustration.html>
- [11] Romantická večeře. Public domain vector [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://publicdomainvectors.org/cs/volnych-vektoru/Romantickou-ve%C4%8De%C5%99i-Vektor-Klipart/27565.html>
- [12] Pentouch TV nový dotykový televizor nejen pro domácnosti. Dmarketing [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.dmarketing.cz/2011/10/lg-pentouch-tv-novy-dotykovy-televizor-nejen-pro-domacnosti/>
- [13] Kuchyňská linka umakart. Blesk [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://img.blesk.cz/img/1/full/1125505-img-panelstory-kuchyne-panelak-beton-umakart-linka-bydleni.jpg>
- [14] Fin expert [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: http://finexpert.e15.cz/Client.Gallery/show.aspx?id_file=528196275&article=32042#
- [15] Storage file. Peníze navíc [online]. [cit. 2015-05-18]. Dostupné z: <http://www.penizenavic.cz/storage-file/36040>

- [16] Nebankovní hypotéky. Home půjčka [online]. [cit. 2015-05-18].
Dostupné z: <http://www.homepujcka.cz/images/nebankovnihypoteky.JPG>
- [17] Úraz. Consult [online]. [cit. 2015-06-08].
Dostupné z: http://www.stconsult.cz/wp-content/uploads/2011/12/uraz_foto_nahled-960x328.jpg
- [18] Úraz zranění v nemocnici. iDnes [online]. [cit. 2015-06-08].
Dostupné z: http://i.idnes.cz/05/04/cl/MAD9cf0eba98_Uraz_zraneni_nemocnice_c_pro.JPG
- [19] Image proxy [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://imageproxy.jxs.cz/~nd01/jxs/cz~/657/707/38d5f5ea01_13106067_o2.jpg
- [20] Crash. Ekontech [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://ekontech.cz/sites/default/files/styles/large/public/clanky/obrazky/120622_lombard_crash_660.jpg?itok=tKPHzLw0
- [21] Dovolená. iDnes [online]. [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: http://i.idnes.cz/08/072/gal/TOM185183_dovolena3.jpg
- [22] Domek dřevěný. TCDN [online]. [cit. 2015-06-08].
Dostupné z: http://pi2.tcdn.pl/wd/p/45/Domek-Ciepły-szkielec-drewniany-fw_big.jpg
- [23] Malý obývací. Living [online]. [cit. 2015-06-08].
Dostupné z: <http://www.living.cz/uploads/thumbs/750x/galerie/admin3/2012-12-19/maly-obyvak-17-.jpg>
- [24] Palec nahoru. E-kniha [online]. [cit. 2015-11-08].
Dostupné z: http://www.e-kniha.com/files/soubory/Moto_GP_2012/palec_nahoru.jpg
- [25] Akce. Skinroller [online]. [cit. 2015-06-08].
Dostupné z: <http://www.skinroller.cz/img/akce.jpg>
- [26] Akce. T-nábytek [online]. [cit. 2015-06-16].
Dostupné z: <http://www.t-nabytek.cz/showImageToArticle.php?id=13&what=img>

- [27] Půjčka. Deník [online]. [cit. 2015-06-16].
Dostupné z: http://g.denik.cz/16/96/2907875-pujcka_denik-605.jpg
- [28] Cenovky. Videolive [online]. [cit. 2015-06-16].
Dostupné z: <http://videolive.cz/wp-content/gallery/cenovky/cenovky0001.jpg>
- [29] Úvěry a půjčky. Finance [online]. [cit. 2013-07-16].
Dostupné z: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/>
- [30] Co je to úvěr. [online]. [cit. 2013-07-16].
Dostupné z: <http://www.nejvyhodnejsipujcky.cz/co-je-to-uver>
- [31] Roční procentní sazba nákladů. Finexpert [online]. [cit. 2013-07-16].
Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/rocn-procentni-sazbu-nakladu-rpsn/?calc=1>
- [32] Co je to spotřebitelský úvěr. Dtest [online]. [cit. 2013-07-17]. Dostupné z: <http://www.dtest.cz/nejcastejsi-problemy/co-je-to-spotrebitelsky-uver/78>
- [33] Nevýhody spotřebitelského úvěru. [online]. [cit. 2013-07-16]. Dostupné z: <http://www.spotrebitelsky-uver.net/nevyhody-spotrebitelskeho-uveru/>
- [34] Bankovní a nebankovní spotřebitelský úvěr, aneb čekají nás Vánoce. Peníze a my [online]. [cit. 2013-07-18].
Dostupné z: <http://www.penizeamy.cz/2012/pujcky/bankovni-a-nebankovni-spotrebitelsky-uver-aneb-cekaji-nas-vanoce.html>
- [35] Co je to spotřebitelský úvěr. Peníze [cit. 2013-07-16].
Dostupné z: <http://www.penize.cz/80271-co-je-to-spotrebitelsky-uver>
- [36] Splátkový prodej. Výplata [online]. [cit. 2013-10-24].
Dostupné z: <http://www.vyplata.cz/pujckyauvery/splatkovyprodej.php>
- [37] Typy hypoték. Hypotéky online [online]. [cit. 2013-12-08].
Dostupné z: <http://www.hypoteky-online.cz/typy-hypotek/>
- [38] Srovnání klasických hypoték. Finance [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bydleni/hypoteky/srovnani-klasickych-hypotek/>
- [39] Srovnání amerických hypoték. Finance [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bydleni/hypoteky/srovnani-americkych-hypotek/>
- [40] Co je to americká hypotéka. Peníze [online]. [cit. 2014-01-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/80270-co-je-americka-hypoteka>
- [41] Kalkulátor FLEXI životního pojištění. Pojišťovna České spořitelny [online]. [cit. 2013-10-04]. Dostupné z: <http://www.pojistovnacs.cz/flexi/kalkulator/>

- [42] Pojištění. Finance [online]. [cit. 2013-12-04]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/>
- [43] Výpočet RPSN pro spotřebitelský úvěr. dTest [online]. [cit. 2013-07-28]. Dostupné z: <https://www.dtest.cz/kalkulacka/rpsn>
- [44] Kalkulačka penzijního připojištění od roku 2013. Finexpert [online]. [cit. 2013-10-04]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/kalkulacka-penzijniho-pripojisteni-od-roku-2013/?calc=1>
- [45] Hypoteční kalkulačka. Idnes [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: http://kalkulacky.idnes.cz/cr_hypotecni-kalkulacka.php
- [46] Pojištění nemovitosti nebo pojištění domácnosti? Jak vybrat správně. Jak na peníze [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://www.jaknapenize.eu/pojisteni-nemovitosti-nebo-pojisteni-domacnosti-ci-odpovednosti-za-skodu-jake-jsou-rozdily>
- [47] Slovníček pojmů – Hypotéka. Golem finance [online]. [cit. 2013-12-15]. Dostupné z: <http://www.golemfinance.cz/cz/slovnicek-pojmu-hypoteka?filter=slovník-pojmu-hypoteka&start=0>
- [48] Penzijní společnost České pojišťovny. [online]. [cit. 2013-10-04]. Dostupné z: <http://www.pfcp.cz/>
- [49] Srovnání účelových spotřebitelských úvěrů. Finance [online]. [cit. 2013-07-16]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/hotovostni-pujcky/srovnani-ucelovych-uveru/>
- [50] Srovnání neúčelových spotřebitelských úvěrů. Finance [online]. [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/hotovostni-pujcky/srovnani-neucelovych-uveru/>
- [51] Úřední věstník Evropské unie. EUR-lex[online]. [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://eur-ex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:133:0066:0092:CS:PDF>
- [52] Úplné znění zákona č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele. Top normy [online]. [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: http://top-normy.cz/users/files/predpisy/Zakon_634_1992.pdf